דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

היום בדבר

- דרום לבנון, רווחה בפרופיל נמוך – שמעון וייס
- הטלוויזיה כשומרת שבת – טדי פרויס
- מלחמה ברפואה השחורה – חיים ביאור
- תרבות פוליטית מזרחה – מאיר בראלי
- לא בשביל הפרנסה (ב') – יצחק מרידור
- עכשיו, על הדשא, כוכבים ולילות

מזג האוויר

תחזית מזג האוויר
בהיר עד מעונן חלקית: ירושלים 11 – 25, תל־אביב 14 – 27, באר־שבע 11 – 32, רמת־הגולן 12 – 27, נהריה 10 – 26, צפת 13 – 26, טבריה 16 – 32, נצרת 11 – 28, עפולה 10 – 31, [illegible] 13 –

יום שני, י"ז באייר תשמ"ו, 26 במאי 1986 ● גליון 18818 · הוצאה שניה שעה 02.00 · היום 12 עמודים ● המחיר 73 אג', באילת 63 אג'.

רשת אי.בי.סי.
„הפקיד הבכיר" הוא ראש ה„ש.ב.כ." אברהם שלום
החקירה נגדו ונגד כמה מאנשיו

מאת יוסי מלמן ואמיר אורן

היועץ המשפטי לממשלה, פרופ' יצחק זמיר סבור כי יש ראיות לכאורה נגד „הפקיד הבכיר" ולכן הורה למשטרה לחקור בנושא.

ראש הממשלה שמעון פרס ורוב שרי הקבינט מתייצבים לצידו של „הפקיד הבכיר" ומבקשים מן היועץ המשפטי לממשלה הפרופסור יצחק זמיר כי יחזור בו מהחלטתו להעמידו לדין.

הם ינסו לבוא עם פרופסור זמיר בדברים כדי לנסות לשכנעו אך כדעתם כי הסיכויים אינם גדולים משום שכבר בעבר הודיע פרופסור זמיר חד־משמעית על היות הפניות אליו. ינסו ראש הממשלה וחברי הקבינט להשהות את החלטתו עד שימונה יועץ משפטי חדש. בכוונתם לומר לו כי משום שהוא עומד לפרוש בקרוב אולי אף תוך שבועיים כדאי להעביר את ההכרעה בפרשה ליועץ המשפטי הבא, שטרם נקבע.

כל הפרשה החלה לצבור תאוצה ביום ו' בעקבות פגישה סודית שהיתה ליועץ המשפטי לממשלה פרופסור יצחק זמיר עם ראש הממשלה שמעון פרס ועם עו"ד רם כספי המייצג את הפקיד הבכיר. בפגישה זו נכשלו כל הניסיונות להשיג סיכום מוסכם שימנע את הצורך בפתיחת חקירה רשמית.

מקורות ממשלתיים בכירים מסרו בתגובה על האשמות של כמה שרים בקשר לפרשת הפקיד הבכיר כי המדובר בנושא רגיש ועל־כן אי־אפשר היה לדון בו אלא בקבינט בתואם לתקנון הממשלה.

לדברי המקורות התקיים דיון ממצה ונבדקו כל הצעדים החוקיים המתבקשים מהעניין שבו מדובר. עם זאת, סירבו המקורות לומר איזה צעדים ננקטו. בהמשך להודעת המקורות נאמר כי הנושא אינו כרוך בפגיעה בסמכויות היועץ המשפטי לממשלה. לדבריהם רוב הפירסומים בכלי התקשורת נובעים מהעובדה שלא ניתן היה לתת לנושא פירסום מלא.

ואולם בישיבה שהיתה אתמול של הקבינט המדיני המצומצם שבו חזרו כל תשעת חברי הקבינט (סגן ראש הממשלה לא השתתף בישיבה) על עמדתם הקודמת כי הממשלה לא צריכה לקבל את דרישת היועץ המשפטי לממשלה בקשר לחקירת המשטרה וכי יש לסגור את התיק בעניין זה.

ראש הממשלה שמעון פרס דיווח לאחר מכן לממשלה כולה על הפרשה אך עשה זאת בקיצור ובלי שימסור לשרים את מלוא הפרטים. פרס הדגיש „חובה אמנם לכבד את החוק אך יש עניינים בטחון רגישים". ראש הממשלה אמר לשרים כי המדובר בנושא רגיש וכי הקבינט כבר דן בנושא. הוא הדגיש כי אין כוונה לשנות את סמכויות היועץ המשפטי לממשלה אך „מוטב שתהיה לממשלה מחלוקת עמו ובנושא זה אכן יש לנו מחלוקת".

מזכיר הממשלה ד"ר יוסי ביילין הכחיש לאחר הישיבה כאילו מפעילה הממשלה לחץ על היועץ המשפטי לממשלה, אך מקורות מדיניים אישרו כי אכן בפועל הפניות של שרים בכירים ביותר כולל ראש הממשלה אל היועץ המשפטי כדי שלא יגיע למסקנה כי דרושה חקירת משטרה בפרשה כלחץ.

כמה שרים בממשלה ובהם גד יעקבי, אמנון רובינשטיין ומשה שחל הביעו ביקורת על ההתערבות הזו. גד יעקבי ומשה שחל התרעמו על כך שאין הממשלה מקיימת דיון על הנושא וכי אין השרים יודעים במה המדובר.

ראש הממשלה ניסה לטעון כאילו הנושא הוא סוב יודיצה ואולם רובינשטיין ציין כי עקרון הסוב יודיצה חל על הציבור הרחב אך לא על הממשלה עצמה.

בתום ישיבת הממשלה פורסמה הודעה האומרת כי „ראש הממשלה מסר על הדיון שהיה בקבינט בעניין הפקיד הבכיר. עניין הפקיד הבכיר אינו קשור לשאלה האם ראוי לשנות את סמכויות היועץ המשפטי לממשלה ואין בפני הממשלה כל הצעה לשינוי כזה".

השר בלי תיק יוסף שפירא אמר אמש ל„דבר" כי הוא סבור כי על היועץ המשפטי לממשלה להתפטר מייד מתפקידו. הוא הזכיר כי כבר לפני תשעה חודשים, ב־15 לאוגוסט 1985 קרא לפיטוריו של הפרופ' זמיר בגלל שהמליץ לחקור את תת־אלוף יצחק מרדכי.

שפירא הזכיר כי לאחר שפורסמו דבריו אלה בעיתון „דבר" תקף אותו ראש הממשלה בחריפות. „עתה אני שמח שראש הממשלה שהתנגד לעמדתי מצטרף אליה עתה ואין עוד חילוקי דעות בינינו", הדגיש שפירא.

תאצ'ר מציעה בחירות מוניציפליות בשטחים ליצירת נציגות נבחרת
סבורה כי נציגות כזאת תסייע למלך חוסין להצטרף לתהליך השלום

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של „דבר"

ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר תומכת בעריכת בחירות מוניציפליות בגדה המערבית וברצועת עזה כדי לבחור ראשי עיריות שישמשו כנציגות פוליטית לתושבים הפלשתינאים.

היא העלתה את רעיונה בפגישתה עם ראש הממשלה שמעון פרס אתמול בלשכתו בירושלים. תאצ'ר סבורה כי נציגות פוליטית כזאת תוכל לסייע למלך חוסין לקדם את תהליך השלום. שמעון פרס, הביע בשיחה, שנמשכה כשעתיים וחצי תקווה כי הגב' תאצ'ר תמלא תפקיד אישי בתהליך המשא והמתן ותקרב את שני הצדדים בעמדותיהם.

ראש ממשלת בריטניה אמרה כי לא היטיבה מקרוב, כמו שהיא עושה את לעיתים תכופות, עם המלך חוסין. תאצ'ר הביעה את התרשמותה כי פני המלך חוסין לשלום והדגישה את הצורך להמשיך במאמצים כדי להשיג אותו. היא הביעה דאגה מן העיכובים שחלו לאחרונה בתהליך המדיני. גם ראש הממשלה שמעון פרס הביע את דעתו כי יש לשמור על הזדמנות השלום ואין לאפשר ל„אירועים חולפים ועצבים בלבביים מסויימים להרוס אותו".

ראש ממשלת בריטניה הבטיחה כי תבדוק עם ארה"ב ועם מנהיגים אחרים באירופה את האפשרות של יישום תוכנית הפיתוח הכלכלית למזרח התיכון שזכתה לכינוי „תוכנית מארשל". עם זאת אמרה כי גם שמדובר ברעיון טוב הוא יכול לשמש השלמה לתהליך המדיני ולא תחליף לו.

דברים דומים השמיעה מרגרט תאצ'ר בפגישה אחר־כך עם ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר.

הבוקר היא תיפגש במלונה „המלך דוד" לארוחת־בוקר עם שר הבטחון יצחק רבין ובשיחה תועלה גם בין השאר שאלת האמברגו הרשמי שהטילה בריטניה על ישראל לפני כארבע שנים בעת מלחמת לבנון. בקשר לעניין זה הביעה הגב' תאצ'ר את דעתה באומרה כי היא מודעת לנושא האמברגו אך היא גם יודעת שהוא אינו בעל משמעות מעשית לישראל ואינו מעיק עליה.

האישים המרכזיים בהנהגת הציבור הערבי בגדה וברצועה ייפגשו היום עם ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר.

בין האישים שהוזמנו לפגישה: ראשד א־שווא, פאיז אבו רחמה וזהיר אל ריאס מעזה, מוצטפה נתשה וחאלד עוסיילי מחברון, עיזת אל עלול (מ"מ ראש עיריית שכם) ובאזיל כנעאן משכם, ואליאס פריג' מבית לחם.

בשיחתה עם ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר דנה מרגרט תאצ'ר בדרכים שעל העולם להאבק בטירור. היא הדגישה את תמיכתה בשיתוף פעולה בינלאומי במאבק זה וציינה כי אינה מצטערת על התמיכה שהעניקה לארה"ב כאשר מטוסיה יצאו משדות תעופה בבריטניה להתקפה על לוב.

יצחק שמיר סיפר לה על הדרך שבה ישראל נאבקת בטירור והשניים עסקו גם בתמיכה של סוריה בטירור. יצחק שמיר הביע בהמשך השיחה את פליאתו מכך ששר החוץ של הולנד, כנציג השוק האירופי המשותף עומד להיפגש עם ראש אש"ף יאסר ערפאת והוא כינה זאת „פגישה מזיקה".

מרגרט תאצ'ר לא הגיבה על הערה זו אך הדגישה כי היא תומכת בעיקרון של שלום ובטחון לישראל ולשכנותיה. שמיר ציין כי הסכמי קמפ דיוויד חייבים לשמש בסיס לכל פתרון אפשרי במזרח התיכון והציע לה כי בפגישתה עם המנהיגים הפלשתינאים תבקש מהם לבוא אל שולחן הדיונים כשהם מסתייגים מאש"ף ומכירים בהסכמי קמפ־דיוויד.

בנאום שנשאה בארוחה חגיגית שערך לכבודה ראש הממשלה שמעון פרס במשכן הכנסת אמרה מרגרט תאצ'ר כי עתיד שבו יהיו בארץ שני סוגי בני אדם שיצטרכו לחיות יחד עם זכויות שונות ועל פי אמות מידה שונות בודאי לא יוכל להתקבל בישראל ומדינה בעלת מוניטין כישראל לא תוכל להרשות זאת.

תאצ'ר אמרה עוד „אנו יודעים, כפי שיודעים רבים מכם בתוככי ליבכם, שהמצב בשטחים חייב להיות זמני. יש צעדים מעשיים שאפשר לנקוט עכשיו בשטחים כהקדמה לפתרון קבוע וכדי לקדם את מטרות השלום והבטחון של ישראל: עוד אמצעים לקדם את הפיתוח הכלכלי לאוכלוסיה הערבית בשטחים, צעדים הומאניטאריים כמו איחודן של משפחות פלשתיניות וכן לעשות יותר כדי לעזור לפלשתינאים לנהל יותר את ענייניהם".

ראה עמוד 3

תאצ'ר ופרס: נציגות פלשתינאית צילום – רחמים ישראלי

תאצ'ר ל„דבר": המסר שלי הוא שקיפאון מדיני מזין טרור

„מי שמגנה טרור ונלחם בו, כפי שאנחנו מגנים אותו ונלחמים בו, חייב גם לדעת כי אסור להשאיר חלל מדיני ריק. חלל ריק מזמין ומעודד טרור".

דברים אלה אמרה ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר לעורכת „דבר" בתשובה על שאלה מהו המסר המדיני המרכזי שהיא מביאה עמה.

היא אמרה את הדברים בשיחה קצרה בבית הנשיא, והוסיפה כי היא יודעת היטב מנסיונה שלה כי יש בעיות קשות לפתור אותן ושלפרקים נראות כבלתי־ניתנות לפתרון. אף־על־פי־כן אסור לחדול מן הנסיון, ולא להרפות אחרי שנסיון נכשל, כי אחרת נוצר ואקום המזמין פעולה אלימה.

תאצ'ר ופרס קידמו פני רצי „מרתון הרעב"

(עו). – ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, וראש הממשלה שמעון פרס קידמו אתמול אחר הצהריים את רצי ה„מרתון העולמי" במבצע המרתון העולמי למען רעבי אפריקה – אשר הלכו במהלך מירוץ שלום מול משרד ראש הממשלה בירושלים.

הרצים זינקו למירוץ מ„גן סאקר" ... ביחד אתם ראש העיר טדי קולק. בין הרצים היו גם ילדים רבים ... בעת שחלפו על פני משרד ראש הממשלה והמתינו להם במקום תאצ'ר ופרס, אשר סיימו את ישיבת העבודה הראשונה שלהם. תאצ'ר ... לנופף לעבר הרצים ... אישים קיבלו לאחר מכן מאותם רצים ... שאותם התבקשו להעביר לאו"ם ובהם פניות לארגון ... לסייע למען הרעבים באפריקה. ... נערך במקביל במדינות רבות ... העולם.

כונס נכסים למלון „מרינה"

מאת משרד הכלכלי של „דבר"

מלון „מרינה" בבעלות שיף ... למכירה על ידי כונס הנכסים ... למלון, זאת לאחר ... כונס הנכסים הקבוע מונה לחברה ... חוב של 1.7 מיליון דולר ... הבינלאומי. עו"ד יוסף ... עתה למכירת המלון ... את החזר החוב. ... כינוס הנכסים השלישי על ... שבבעלות שיף. כונסי נכסים ... בית המשפט כבר פועלים ... בבניין המשרדים של שיף ... אביב, מעל בנית השקלים ועל ... מלונות כנען בירושלים.

דאגה באוצר: הצריכה הפרטית תגדל השנה בשמונה אחוזים
רמת החיים גבוהה בהרבה מהתחזיות הכלכליות

מאת משרד הכלכלי של „דבר" בירושלים

במשרד האוצר שוררת דאגה רבה מהעליה המסתמנת בצריכה הפרטית וברמת החיים.

בדיון שנערך אתמול בוועדת המעקב אחרי התוכנית הכלכלית נמסר כי רמת הצריכה תגדל השנה בשמונה אחוזים לפחות והגידול בצריכה של מוצרים בני קיימא (מכוניות, טלוויזיות, וידיאו) יהיה גבוה עוד יותר. רמת החיים תהיה גבוהה בהרבה מכפי שתיכנן האוצר בתחזיות הכלכליות.

במשרד מייחסים את העליה בצריכה לגידול הריאלי ולירידה בחיסכון. עליה זו בצריכה וברמת החיים, מעוררת חשש להישגי התוכנית הכלכלית. באוצר מבקשים לקזז את תוספת היוקר הצפויה במשכורות יוני כדי למנוע גידול בהוצאות המעסיקים ובכך למנוע לחצים להגברת האינפלציה. לצורך זה מתכוון האוצר לפצות את המעסיקים ולהחזיר להם חלק מדמי הביטוח הלאומי שישלמו בעד השכירים.

האוצר גם מבקש למנוע ככל האפשר תוספות שכר בשנה הקרובה מלבד תוספות היוקר, כדי לשמור על רמת אינפלציה נמוכה.

11 שעות מנעו מתיישבי פתחת שלום המעבר למצרים במסוף רפיח
במחאה על טיפול משרד החקלאות במצוקתם

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

במשך 11 שעות צרו אתמול עשרות ממתיישבי פתחת שלום על מסוף הגבול ברפיח וחסמו, באמצעות טרקטורים ומכליות, את כביש הגישה למסוף.

המתיישבים, חברי המושבים דקל, יבול ותלמי־יוסף, מנעו מעבר תיירים ומטיילים למצרים במחאה על מה שהם מגדירים „מחדלי משרד החקלאות" והמוסדות המיישבים בפרשת התמוטטות ארגון הקניות של האיזור החקלאי, שאליו הם משתייכים. רק בעקבות התערבותו ובתיווכו של אלוף פיקוד הדרום, אורי שגיא, שהסדיר פגישה בינם לבין שר החקלאות אריק נחמקין, נאותו המתיישבים לפנות את המקום.

שוטרי נפת עזה וחיילי משמר הגבול לא התערבו בנעשה. למעט שני מקרים חריגים שבהם התחלפו מהלומות בין המתיישבים למדריך תיירים ישראלי ולמוכס שביקשו לעבור במקום, האווירה היתה רגועה למדי.

אמר חבר מושב דקל, יחיאל עומרי, מוועד הפעולה של המתיישבים: „אנו דורשים לשחרר את המתיישבים המושבים מעול הערבויות, מהעיקולים, מהחובות ומההוצאות. אנו דורשים הקצאת אמצעי ייצור שיאפשרו קיום בכבוד של החקלאות בחבל שלום. במקביל, נתבע הקמת ועדת חקירה שתבדוק את תיפקודו של אירגון הקניות והקרן החקלאית של האיחוד החקלאי.

הפגנה על רקע דומה נערכה אתמול על ידי חברי מושב קלחים שבנגב המערבי. במשך שעה ארוכה חסמו את הכביש הראשי בית הגדי – נתיבות המוביל למושבם והבעירו במקום צמיגים ושילדות של מכוניות. בעקבות התערבות המשטרה, פינו המפגינים את הכביש והסתפקו בהפגנה צנועה בפתח מושבם.

סוריה: לא יתרון רק איזון

מאת סופר „דבר" בארה"ב

וושינגטון (מיוחד ל„דבר"). – שר־החוץ הסורי, פארוק אל שרעא הצהיר אמש כי סוריה אינה שואפת להשיג יתרון צבאי על־פני ישראל אלא רק איזון.

בראיון לתכנית רשת הטלוויזיה „אל מול פני האומה" אמר אל שרעא, כי סוריה עוקבת אחר המצב בגבולה עם ישראל „בדריכות רבה" וכי אינה נותנת אמון בהבטחותיה הפומביות של ישראל, לפיהן אין לישראל כוונה לצאת למלחמה נגדה.

אתמול אמר הסנאטור הרפובליקני דן קייל באינדיאנה ל„ניו יורק טיימס", שהצבת טילי קרקע־קרקע סובייטיים מדגם אס.אס. 21 על אדמת סוריה יצרה באיזור מתיחות רבה ביותר.

שר־החוץ הסורי רמז בדבריו שסוריה תהיה מוכנה לשפר את יחסיה עם ארה"ב בתנאי שממשל רייגן יפתח בדיאלוג אתה „על בסיס של שוויון".

כשנשאל בנוגע לדיווחים לפיהם ביקשה סוריה מברה"מ להזהיר את ארה"ב מפני נקיטת צעד צבאי כלשהו נגדה עקב מעורבותה, לכאורה, בפעילות טרור בין לאומית, השיב אל שרעא בפשטות, כי לדמשק ולמוסקווה חוזה ידידות לשיתוף פעולה. „אנו מחליפים דעות בהתמדה עם ההנהגה הסובייטית", הוא אמר.

ארנס ינסה לישב הויכוח סביב הלביא

מאת אריה אביר, כתב „דבר"

בחוגים ממשלתיים ישראליים נשקלת הצעה לשגר לוושינגטון בעיתוי מתאים את השר משה ארנס במאמץ ליישב את המחלוקת בנושא ה„לביא", לאחר שהולך ומתברר כי צוות הפנטגון עומד על התנגדותו לפרוייקט אפילו בתנאים שהופחתו עכשיו.

השר ארנס, הנחשב לאחד מאבות ה„לביא" ולתומך הנלהב ביותר בפרוייקט, ידוע בקשרים אישיים טובים מאוד עם ראשי הממשל האמריקאי, במיוחד עם שר החוץ ג'ורג' שולץ. ארנס היה זה שהביא לפני שלוש שנים להכרעה נשיאותית חיובית ביחס לתמיכת ארה"ב בפיתוח המטוס.

בפריס ממתינים לשחרור בני הערובה – ידיעות שנפוצו אתמול נתנו תחושה כי הודעה על שיחרורים קרובה צילום – אי.פי.

מחבלים מתאמנים באלג'יר לבצע פיגועים בדרך הים
„די וולט": 500 אנשי „פתח" שוהים בבסיס חיל הים

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

קציני מחיל הים האלג'ירי מכשירים לאחרונה בחשאי מחבלים מארגון „פתח" ומארגון אבו אלעבאס לביצוע פיגועים בדרך הים – כך מסר העתון המערב־גרמני „די וולט" בהסתמכו על מקורות דיפלומטיים מערביים באלג'יריה.

מקורות אלה מסרו לכתב „די וולט" כי הכשרת המחבלים למשימות הפיגוע מתבצעת בכמה בסיסים של חיל הים האלג'ירי לרבות בבסיס ארזיו השוכן במערב המדינה.

יצויין שלפני כשנה סיכל חיל הים נסיון של קבוצת מחבלים מארגון הפתח לבצע פיגוע דרך הים בחוף תל־אביב באמצעות הספינה „אטיבריוס". ספינה זו יצאה בשעתה למשימת הפיגוע מנמל אנבא האלג'ירי. יתרה מזאת, לפי מקורות זרים שונים, הטביע חיל הים לפני פחות משנה ספינת מחבלים בשם „מונלייט" בקרבת חופי אלג'יריה.

לדברי העתון „די וולט" שוהים כיום באלג'יריה למעלה מ־500 מחבלים מארגון הפתח תחת פיקודו של פעיל צבאי בכיר בשם זיאד אלאטרש. השלטונות האלג'יריים נזהרים, לדברי העתון המערב גרמני, שלא לחשוף את הסיוע שהם מעניקים למחבלים אלה וכן למנגנוני פיגוע שונים של אש"ף.

העתון הצרפתי „ולאנד אקטואל" כותב כי שלטונות הבטחון הצרפתיים עצרו לאחרונה קצין בצי האלג'ירי בשם פתחי שריף בחשד שהוא היה מעורב בפעילות טרוריסטית. לדברי „די וולט" הפכה אלג'יריה בחצי השנה האחרונה יעד חשוב לריכוז מחבלים מנאמני ערפאת. זאת בעקבות פינוי רוב הכוחות הלוחמים של אש"ף מתוניסיה וכתוצאה מהקרע הנוכחי בין הנהגת אש"ף לשלטונות הירדניים.

ארה"ב מזהירה את סוריה מפני המשך תמיכתה בטרור
לשגריר סוריה נמסרו ראיות על נסיונות חבלה שסוכלו

ניו־יורק, (עו"ר וא.פ.). – פקיד אמריקאי בכיר הזהיר את סוריה מפני מעורבותה בטרור ודרש ממנה לשים קץ לתמיכתה במחבלים ולגרשם ממחנות האימונים שלהם בסוריה ובלבנון, מסר בסוף השבוע השבועון „ניוזוויק".

לדברי השבועון באה האזהרה מפי מר רוברט אוקלי, המומחה הראשי של משרד־החוץ האמריקאי לעניין הסיוע הבינלאומי. השבועון מצטט מדבריהם של מקורות בלתי מזוהים, אשר מסרו כי אוקלי נפגש לפני שבועיים עם השגריר הסורי ראפיק ג'ואג'אתי והציג בפניו ראיות למעורבותה של סוריה בפעולות טירור. בין השאר מדובר בנסיון להטמין פצצה במטוס אל־על בנמל התעופה הית'רו בחודש שעבר – נסיון אשר סוכל, למרבה המזל, בעוד מועד.

אוקלי אמר לשגריר כי דמשק חייבת לשים קץ לתמיכתה במנהיג המחבלים אבו־ניזאל, אשר לו מייחסים את ההתקפות בנמלי התעופה של וינה ורומא, שבהן נהרגו 15 בני אדם.

כתב העת מצטט גם מקורות ביון, אשר מסרו כי בידי סוריה שליטה הדוקה על קבוצות טירור הפועלות בשטחה ובתחומי לבנון, וכי מחבלים השוהים בבקעת הלבנון אינם יכולים לחצות את הגבול אל תוך שטחה של סוריה או לעלות על מטוס בדמשק בלא שיינתן לכך אישור על ידי הסורים.

דמשק גם מודאגת שפיגועי מחבלים ישרתו תמיד מטרות סוריות – קידום מעמדו הדומיננטי של אסד בלבנון ובלימת כל תהליך להשגת שלום ישראלי־ערבי – שכן אלה עלולים להחליש את מעמדה של סוריה באיזור.

אותם מקורות מציינים, כי יתכן שסוריה אינה אחראית לכל הפיגועים שאירעו לאחרונה וכי יתכן שסוריה איבדה את שליטתה על חלק מרשת החבלה שלה.

אברהם סופר: אין התקדמות בענין הבוררות על טאבה
נועד בקהיר עם שר החוץ של מצרים

קהיר, (עיט"א). – היועץ המשפטי של משרד־החוץ האמריקאי, אברהם סופר, אמר אתמול בקהיר, לאחר פגישה עם שר־החוץ המצרי עצמת עבדול מאגיד, כי לפי שעה לא הושגה כל התקדמות בענין סכסוך טאבה.

סופר השתתף באחרונה בשיחות ישראל־מצרים על עתיד טאבה, וכפי הנראה, נטל על עצמו תפקיד של תיווך בין שתי המדינות. „היתה לנו שיחה גלויה וידידותית, אך בלא כל תוצאות", אמר לכתבים בתום פגישתו עם השר המצרי.

עבדול מאגיד הצהיר בצידו, כי מצרים עומדת על כך שמובלעת טאבה היא „טריטוריה מצרית במאה אחוז". השר אמר את דבריו בתום פגישה עם נשיא מצרים חוסני מובארק, אשר נערכה כהכנה לפגישתו עם סופר.

בשבת נועד מר סופר לפגישה ראשונה עם עבדול מאגיד ואתמול היתה זאת פגישתם השניה. הוא גילה, כי פגישה שלישית תתקיים ביניהם היום. לדברי עבדול מאגיד ייקבע מועד הסיבוב הבא של השיחות המצריות־ישראליות בהתאם לתוצאות המגעים עם סופר.

שר החוץ המצרי נשאל גם בנוגע להצהרות המיוחסות לראש עיריית עזה, ראשד א־שאווה, בנוגע לאפשרות שהאוטונומיה לפלשתינים תופעל ברצועת עזה. השר השיב, כי מצרים תקבל בחיוב כל תמימות דעים בין הפלשתינים לבין הירדנים. בקשר לכך העיר, כי מצרים תקיים התייעצויות עם „האחים הפלשתינים והירדנים", בנוגע לגדה המערבית ולחבל עזה.

כינוס המועצה הארצית של הליברלים חשף מחדש היריבות
פת: „או שמודעי יעבוד עם חבריו או שלא תהיה מפלגה"

מאת עליזה ולך, כתבת „דבר" לענייני מפלגות

בגלל משחקי יוקרה בין־אישיים הופר במפלגה הליברלית השלווה, ששררה בה בחודשים האחרונים, וצפה מחדש היריבות בין השרים.

שתי מודעות שפרסמה אתמול המפלגה הליברלית בעיתונים ביחס על כינוס המועצה הארצית אחרי־הצהריים בכפר המכביה, ועל ביטול כינוס המועצה. בסופו של דבר התקיימה הישיבה המשותפת למועצה ולמרכז המפלגה, אך ניהל אותה לא יו"ר המועצה, יצחק [illegible], ולא התקבלו בה החלטות. בכינוס נכחו פחות מ־200 איש, כמחצית חברי המועצה, וביניהם קבוצה גדולה של איגוד העובדים הליברלים.

שלשום בישר יצחק מודעי, יו"ר נשיאות המפלגה הליברלית, לחברי הדור ההמשך במפלגה, כי כדאי להם לבוא לישיבה, שכן יתקבלו בה החלטות חשובות. את הבטחתו זו לא קיים. בתשובה לתמיהת סופרת „דבר" על הנסיגה מהבטחתו, אמר מודעי, כי השרים שריר ונסים וכן חברים במחנהו ביקשוהו שלא לכפות על הישיבה השנויה במחלוקת החלטות שירבו פירוד במפלגה, והוא ויתר על יוקרה כרוכה לטובת אחדות המפלגה.

בכינוס לא השתתף איש מהשרים, חוץ ממודעי ונכחו בה הח"כים פנחס גולדשטיין ובני שליטא בלבד.

השר גדעון פת אמר אמש ל„דבר", כי „אילו הבין מודעי שלשום את מה שהבין אתמול, היה חוסך למפלגה הליברלית מאות שקלים על פרסום ההודעות הכפולות בעיתונים. אני מקווה", הוסיף פת, „שאחרי התרגיל הלא־מוצלח הזה הבין מודעי, שאו שיעבוד יחד עם עמיתיו או שלא תהיה מפלגה. והוא לא יהיה קיסר עם נתינים תחתיו".

למה להתעמק בתפקיד?

קודם להתייחסותו לעניינים הפנים־מפלגתיים הרחיב השר מודעי את הדיבור על הישגי הממשלה האחרונה מאז כינונה. „אני לא מתכוון לדבר על התיק החדש שלי", ציין מודעי, „כי אני לא יודע כמה זמן אחזיק בו. אז למה לי להתעמק?"

יצויין, כי השר מודעי אינו מוציא מכלל אפשרות שיחזור למשרד האוצר אחרי הרוטציה. לעומת זאת, חוגים מפלגתיים מוסרים, כי משה נסים „התאהב" בתפקידו החדש והתעמק בו.

דו"ח: סכנת קיצוץ בסיוע האמריקאי

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של „דבר"

ישראל עלולה לעמוד תוך שנים אחדות בפני מצב שבו תתקשה לרכוש את הנשק והציוד הצבאי הדרוש לה.

דו"ח חדש שהתפרסם אמש על ידי המרכז ללימודים אסטראטגיים באוניברסיטת תל־אביב מתריע על הסכנות הכרוכות בחוק החדש שקיבל הקונגרס האמריקאי על שני בתיו.

התיקון, המוכר בשם „גראמדרמן", על שם שני סנטורים, יגרום לכך שהסיוע הכלכלי והצבאי ילך ויקוצץ בשנים הקרובות כתוצאה מקיצוצים בתקציב ממשלת ארה"ב.

את המחקר חיבר ד"ר שי פלדמן שהגיע למסקנה כי כבר ב־1987 צפוי קיצוץ של כ־10 אחוזים (כ־300 מיליון דולר) מן הסיוע האמריקאי, במקרה הטוב.

ירדן שחררה מניח מקרר התופת בי"ם

מאת דן אבידן, סופר „דבר"

שלטונות הביטחון הירדניים שחררו באחרונה מהכלא את המחבל הירדני מחמוד עאלול, שהיה אחראי להנחת מקרר התופת בכיכר ציון בירושלים.

עימו שוחרר מחבל נוסף, יחיא רבאח. עאלול הוא מפקד בכיר במנגנון הפיגועים של הפתח הידוע בשם מנגנון „הגיזרה המערבית" שבראשו עומד אבו ג'יהאד, ראש הזרוע הצבאית בפתח. מנגנון זה אחראי להפעלת חוליות מחבלים בשטחים ובישראל. יחיא רבאח מילא תפקידים הסברתיים ומבצעיים במנגנון זה. השניים נעצרו לפני יותר מחודש על ידי השלטונות הירדניים בעקבות הקרע שנוצר בין המלך חוסיין להנהגת אש"ף. עימם נכלאו כמה פעילים מבצעיים נוספים של אש"ף שהבולט שבהם הוא אבו עלי שאהין. מחבל זה התגורר בעבר ברצועת עזה וגורש לירדן, שם הוא עדיין נתון במעצר. אבו ג'יהאד תיווך אצל השלטונות הירדניים לצורך שחרורם של עאלול ורבאח.

פרוייקט ה„לביא" יימשך – החליטה הממשלה

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של „דבר"

ראש הממשלה שמעון פרס חזר והודיע כי יש החלטה להמשיך בפרוייקט ה„לביא".

הוא הדגיש בישיבת הממשלה אתמול כי „הממשלה כולה מחויבת להחלטה זו". בכך הגיב על הפרסומים שהיו באחרונה בכלי התקשורת כאילו לוחצת ממשלת ארה"ב על ישראל להפסיק את הפרוייקט וכאילו הורתה וואשינגטון לחברות אמריקאיות להפסיק התקשרויות חוזיות חדשות בקשר לפרוייקט.

שופט מזהיר מהסתאבות הדמוקרטיה

(עו). – אזהרה חמורה על סכנות האורבות לדמוקרטיה בישראל השמיע אתמול נשיא בית־המשפט העליון לשעבר, משה לנדוי, בנאום שנשא במכון ויצמן.

„הדמוקרטיה עלולה להתאבד, כפי שלמדנו מיוון העתיקה, ערש הדמוקרטיה, כאשר המנהיגות נכשלת בשאפתנות שאינה יודעת גבול, וציבור האזרחים הופך לאספסוף המודרך על ידי יצרים פרימיטיביים", אמר.

השופט לנדוי דיבר בטקס שבו הוענקו 95 תארי דוקטור ומוסמך של מדרשת פיינברג במכון ויצמן. כן הוענקו 14 פרסים לתלמידים מצטיינים, חלקם על שם בוגרי המכון שנפלו במערכות ישראל.

هكذا من الاصل

مكرر من الأصل

מחאה על עבודת דוקטוראט הטוענת שלא היו תאי גזים

דרישה משר התרבות של צרפת לשלול את התואר שניתן

(עו) עצומת מחאה לשגריר צרפת בישראל, על הענקת דוקטורט, לעבודה הטוענת כי תאי הגז לא היו קיימים, הוגשה אתמול על ידי עו"ד אבי ארליך, יו"ר ארגון „הדור השני" בו חברים 5000 בנים ובנות לניצולי השואה, שאליו נלווים במה מ„תאומי מנגלה".

בעצומה נאמר, בין היתר כי הענקת תואר זה מטעם אוניברסיטת ננט בצרפת היא אות קלון מחפיר לכל מערכת המינוך וההשכלה הגבוהה בצרפת, המחלל לא רק את זכרם של קורבנות מחנות ההשמדה, אלא גם את עוז רוחם של קורבנות המחתרת הצרפתית.

בעצומה נתבע השר להשכלה גבוהה בממשלת צרפת לשלול מידית את התואר שניתן, להורות על סילוקם מכל תפקיד אקדמי של הפרופסורים שאישרו את העבודה, ולהתחיל בהליכים עם התביעה הכללית של צרפת להעמיד למשפט פלילי את הגרי חוק מחבר התיזה ואת ראשי אוניברסיטת ננט שאישרו אותה.

בוטרוס ראלי מועמד לבחירה לתפקיד מנכ"ל סוכנות אונסק"ו

ארה"ב תתמוך בו וכן מדינות יבשת אפריקה

שירות „דבר"

בוטרוס ראלי, שר־החוץ של מצרים, הוא מהניצבים בראש רשימת המועמדים לבחירה לתפקיד מנכ"ל אונסק"ו. כך דווח בסוף השבוע שעבר ב„הראלד טריביון", בהסתמכו על מקורות דיפלומטיים מערביים.

לדברי אותם מקורות ביקש ראלי לאחרונה את תגובתן של ממשלות מערביות אחרות כדי לעמוד על מידת התמיכה הצפויה לו מצידן אם וכאשר יודיע על מועמדותו באורח פומבי.

בראש אונסק"ו עומד כיום אמאדו מאהתאר מ'בו מסנגל, מי שמזוהה עם מדיניותו האנטי־מערבית של הארגון הנחשב אחראי לאי הסדרים השוררים בו – שני גורמים שבעטיים עזבו את הארגון ארה"ב בסוף 1984 ובריטניה שנה לאחר מכן.

כשנשאל בוטרוס ראלי ביום ה' בנוגע לאפשרות טיציג את מועמדותו לתפקיד, סירב להגיב וציין רק כי למ'בו נותרו עוד 18 חודשים וכי טרם הוליט בעניין.

בשנה שעברה נכשל ראלי בנסיונו להיבחר לתפקיד נציב האו"ם לנושא הפליטים, תפקיד שנמסר לשוויצרי ז'אן פייר הוקאה.

לדברי מקורות דיפלומטיים במצרים יהיה ראלי, בכל הנראה, מועמדה המועדף של ארה"ב שלא תוכל אכנם לתמוך בו בתוך הארגון, מאחר שכאמור, פרשה ממנו לפני כשנתיים. עם זאת יש משקל רב לעובדה, שאם יתנהלו הבחירות לשביעות רצונה, היא עשויה להחזיר את חברותה בארגון, לו העניקה בעבר 25 אחוזים מתקציבו.

התפקיד שמילא ראלי בשיפור קשריה של מצרים עם מדינות אפריקה עשוי לסייע לו להיבחר לתפקיד. הוא ייצג במעמד את ארצו בוועידות השונות של הארגון לאחדות אפריקה וטיפח קשרים אישיים עם רבים ממנהיגי היבשת השחורה. קשרים אלה עשויים להקל על מלאכתו להסיר את התנגדותם של מנהיגים אפריקאיים להחלפת ראש הארגון הנוכחי, האפריקאי הראשון בתפקיד זה.

יותר מעשרה נהרגו במהומות סוף השבוע בדרום אפריקה

גנדי קרא להטיל סנקציות על ממשלת פרטוריה

יוהנסבורג (עי"ד). – מספרם הרשמי של הרוגי המהומות שהתחוללו בסוף השבוע בערי המושב של השחורים בדרום־אפריקה עלה אתמול ל־16, לאחר שהמשטרה הודיעה כי מצאה את גופותיהם של 6 הרוגים נוספים על אלה שעליהם דווח בשבת.

הם נהרגו, כפי הנראה, בקרבות בין קיצונים, הדורשים את ביטולו המוחלט של ה„אפרטהייד" לבין שחורים מתונים, המואשמים על ידיהם בשיתוף־פעולה עם השלטונות הלבנים.

חמישה מבין שמונת ההרוגים האחרונים נמצאו בקוואמאשו, שכונת שחורים ליד דורבן, שנפגעה קשה, כהתנגשויות דמים בין שחורים לבין עצמם. אחד הוכה ונשרף למוות בקוואזובולה במזרח חבל הכף, שני הנותרים נשרפו למוות בסוואטו, עיר השחורים הסמוכה ליוהנסבורג, ובגיאנגה, בקירבת קייפטאון.

המשטרה נקטה בשבת אמצעי בטחון קפדניים בעיירת הלבנים הקטנה אליסראס, כדי להגן על השר לואיס לה גראנג' מפני קיצונים ימניים, הדוחים את התיקונים המתונים שהממשלה מנהיגה בשלטון האפרטהייד.

יותר מ־30 בני אדם נהרגו בשבוע שעבר בהתלקחויות דמים במחנה הפליטים שליד קייפטאון, ולמעלה מ־1500 בני אדם נהרגו בכל ההתנגשויות האלימות בדרום־אפריקה ב־27 החודשים האחרונים.

גאנדי תובע נקיטת סאנקציות

ראש ממשלת הודו, ראג'יב גאנדי, המכהן כיו"ר ארגון המדינות הבלתי מזדהות, בו חברות 101 מדינות, קרא אתמול להטלת סנקציות על דרום אפריקה, כאמצעי אחרון למנוע מרחץ דמים באיזור כולו.

גאנדי נשא את דבריו בחגיגות שנערכו אתמול בניודלהי לרגל „יום אפריקה". לדבריו, מוסיפה דרום־אפריקה „לגלות בוז לכל צורה של התנהגות אנושית ושכל ישר", ו„תיקוניה הקוסמטיים האחרונים" אינם מתקבלים על הדעת.

פיצוץ משרדי „אייר פראנס" בליסבון בידיעת הצרפתים

במסגרת עיסקה שבמהלכה נמנע פיגוע בבית כנסת בפאריס

מאת דליה שחק, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – באוקטובר שעבר ניסתה הקבוצה האנטישמית „קריאות ישוע המשיחי", הנתמכת על־ידי לוב, לפוצץ בית כנסת ברחוב קופרניק בפאריס, אך התחבולה לא יצאה אל הפועל כי שלושה אנשים – מצרי ושני שכירים פלסטינאיים – נתפסו על ידי סוכני בטחון צרפתיים. הם הובילו את החוקרים אל חסאן – מפקד הפעולה.

הצרפתים הבטיחו לשחרר את חסאן אם יסכים לעבוד עבורם. חסאן אמר כי כשלון הפיצוץ בפאריס יגרום לאיבוד אמינותו בעיני הלובים, ולכן הציע לפוצץ מטרה צרפתית. המנהל הכללי של שירותי הבטחון החוץ הצרפתיים הסכים לכך, בתנאי שלא יפגעו אנשים. אי לכך פוצצו ב־11 באפריל משרדי „אייר פראנס" בליסבון. ההצלחה הביאה להסכמה לובית לתת לקבוצה 45 אלף לי"ש על־ידי משרד העם הלובי במאדריד עבור פעולות טרור בספרד ופורטוגל.

בינתיים נעצר חסאן בספרד, והשבוע בודק שופט מיוחד האשמה לפיה תכנן הכנופיה המסחרי הלובי התקפות על מטרות יהודיות ואמריקאיות בספרד.

„ספורט איוד" – בהלסינקי. 5000 נשים השתתפו במירוץ לאורך עשרה קילומטרים. המרוץ, שלא היה תחרותי, כלל נשים מגילים שונים. נאספו 10,000 מרק פיני לטובת הרעבים באפריקה. צילום: אי.פי.

צרפת שלחה מתווך לסוריה שיפעל לשחרור בני־הערובה

אווירה של אופטימיות מסויגת בפאריס לקראת שיחרור

ביירות (עי"), א.ג. וע"צ. – צרפת ביקשה להעסיק את איש העסקים הסורי עומרן אדהאם, כדי שיחיש את מאמציו לביצוע שחרור בני הערובה הצרפתיים בלבנון, כך אתמול העיתון הלבנוני המצאלבי „א־סאפיר".

בידיעה מפאריס מסר העיתון כי אדהאם, המתגורר בפאריס, יצא בשבת לסוריה, כדי להביא את הקליזות בה החל בחודש מארס. העיתון הוסיף, כי „אוירה של אופטימיות מסויגת" שורה בפאריס, בעקבות ביקורה של משלחת אירנית בפאריס וכיווווה כלפון שנערכו בין נציג סוריה, חאפז אל אסאד, וראש ממשלת צרפת, ז'אק שיראק.

„א־ספיר" מסר אתמול מפי מקורות יודעי דבר בבירות, כי ארבעה מבני הערובה הצרפתיים בלבנון עשויים להשתחרר תוך יומיים וארבעה נוספים שבוע לאחר מכן.

אתמול מסר גם עיתון פרו לובי, „אל סיראל", כי צפוי שחרורם של שלושה חטופים אמריקאים בנוסף על אלו הצרפתיים.

שאלת בני הערובה שימשה נושא מרכזי בשיחות שקיימו בשבוע שעבר בפאריס שיראק וסגן ראש ממשלת אירן, עלי רזה מואירי, הנציג האירני הבכיר ביותר שביקר בצרפת מאז מהפכת חומייני ב־1979.

קבוצת „ג'יהאד איסלאמי" הפרו־אירנית בלבנון טענה לאחריות לחטיפתם של ארבעה צרפתים במערב ביירות המוסלמית ב־18 החודשים האחרונים. ב־5 במארס טענה קבוצה זו כי הרגה אחד מהם, החוקר מישל סורא, אך גופתו לא נמצאה. שלושת האחרים הם העתונאי ז'אן פול קאופמן והדיפלומטים מארסל פונטיין ומארסל קארטון.

קבוצה איסלמית אחרת, „ארגון הצדק המהפכני", נטלה על עצמה את האחריות לחטיפת ארבעה אנשי צוות טלוויזיה צרפתי ב־8 במארס.

צרפתי תשיעי, קאמיל זנטאג בן ה־84, נחטף בראשית החודש, אך אף לא אירגון אחד טען לפי שעה לאחריות למעשה זה.

הסבר חדש לתקלה בכור בברה"מ

פונקציונר פוליטי נתן הוראה להגביר תפוקת הכור בצ'רנוביל

כדי להרשים צירי הוועידה הקומוניסטית

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

התקלה בכור הגרעיני בצ'רנוביל נגרמה בשל החלטתו של פונקציונר פוליטי במחוז קייב להעלות את ההספק של הכור ב־30% ולהציגו כהישג בועידה הארצית של המפלגה הקומוניסטית של ברית המועצות, שעמדה להתכנס בסוף פברואר – דעה זו שלא פורסמה עד כה העלה ד"ר דב צעירי, איש הפקולטה להנדסה גרעינית בטכניון.

המרצה אמר את הדברים בהרצאה שנשא בפני חברי „רוטרי מודיעין". ד"ר דב צעירי הוא יליד ברה"מ, שם עשה את הדוקטורט בהנדסה גרעינית. הוא מכיר טוב את הכורים הגרעיניים של ברה"מ ועבד באחד מהם.

בהרצאה הוא הציג בפני הנוכחים מאמרים בשפה הרוסית הכוללים סטטיסטיקה על הכוונה להגדיל את תפוקת הכור הגרעיני בצ'רנוביל.

לדעתו של המרצה, החלטה מסוג זו יכולה להתקבל רק במדינה כמו ברה"מ שבה קיימת מערכת פוליטית־טכנולוגית משולבת עם פירמידה שיש בה שליטה מוחלטת של הצמרת ויחסים של מעביד וארון מלמעלה כלפי מטה. את העובדה שממדי האסון נודעו באיחור אפילו בתוך ברה"מ הוא הסביר בחשש שיש לכל דרג במערכת לדווח לממונים עליו במהלך אסון.

ד"ר דב צעירי טען שלמרות האסון בצ'רנוביל רמת הבטיחות של הכורים הגרעיניים בברה"מ עולה על זו של ארה"ב, שם הם נתונים בידיים פרטיים, אבל נופלת מזו של הכורים בקנדה, צרפת, מערב גרמניה וארצות אירופה אחרות.

אתיופיה מרכזת כוחות גדולים באריתריאה

אדיס־אבבה, (עי"צ). – כ־75,000 חיילים, 150 טנקים ותותחים רבים רוכזו לאחרונה על ידי צבא אתיופיה באזור קרן, במרכז חבל אריתריאה – כך מסרו מקורות מוסמכים באדיס אבבה.

יועצים צבאיים סובייטיים ורמי־דרג שוהים גם הם בימים האחרונים בקרן, שהיא העיר הגדולה ביותר באריתריאה, והם נראו שם בלוויית גנרלים של צבא אתיופיה.

חוגים יודעי־דבר באדיס־אבבה מסרו, כי צבא אתיופיה מתכונן עתה לפתוח בהתקפתו ה־9 נגד לוחמי הגרילה הבדלניים באיזור זה.

ארה"ב וישראל מנעו מינוי מזרח גרמני

מאת סופר „דבר" בארה"ב

וושינגטון (מיוחד ל„דבר"). – ארה"ב הצטרפה לישראל בהתנגדותה למינוי פקיד מזרח־גרמני לכהונת מזכיר ועדת האומות המאוחדות לזכויות האדם, שכן זה חשוד בחברותו במפלגה הנאצית בתקופת מלחמת העולם השניה. כך דיווח אתמול ה„ניו יורק טיימס".

ישראל התנגדה למינויו של הרמן קלנר בטענה, כי הוא הצטרף למפלגה הנאצית באפריל 1944, בהיותו בן 18, לאחר שהיה קודם לכן חבר בתנועת הנוער „היטלר יוגנד".

קלנר סירב להתבטא בקשר לעברו הנאצי.

במכתב ששיגר למרכז על־שם שמעון ויזנטל בלוס אנג'לס, כתב המשנה למזכיר המדינה לארגונים בין לאומיים ב־16 במאי: „אני שותף לעמדכם על מינוי זה לא מכבר של הדיפלומט המזרח־גרמני הרמן קלנר כסגן נשיא ועדת האו"ם לזכויות האדם. עלינו לעשות ככל יכולתנו כדי להרא שמצבים כאלה לא יתרחשו עוד בעתיד. מחלקת המדינה מעורבת עתה במאמצים מדיניים המיועדים למנוע את מינויו של קלנר למשרת יו"ר הועידה בשנת 1987. אתם יכולים להיות בטוחים במורת רוחי הרבה מן המינוי ובמחויבות הממשל להתנגד לכך."

הסרת הגבלות מברה"מ תמורת הגירה

מאת סופר „דבר" בארה"ב

וושינגטון, (מיוחד ל„דבר"). – הוועידה הלאומית של ארה"ב לנושא יהדות ברה"מ הציעה „הסרה בשלבים" של הגבלות הסחר החלות על ברה"מ אם תיאות מוסקווה לאפשר הגירת יהודים מתוזמנת.

אתמול דיווח „ניו יורק טיימס" כי תפנית זו בגישת הוועדה כלולה בטיוטה סופית של הצהרה, אשר הפיצה הוועדה בין הקבוצות החברות בה. ההצהרה תומכת בתיקון ג'קסון ואניק לתוקף משנת 1974, המכונה „תופש ההגירה" הקושר ויתורים אמריקאיים בתחום הסחר לנקיטת מדיניות הגירה ליברלית יותר מצד הסובייטים.

„כל עוד מוסיף השלטון הסובייטי לרדוף יהודים ואינו מאשר הגירה אנו מתנגדים לכל שינוי בחקיקה הנוגעת למסחר" נאמר בהצהרה. „בנסיבות המתאימות, מיתון מסויים של הגבלות הסחר האמריקאיות עשוי לבוא בחשבון. הדבר ייעשה צעד צעד כדי לקיים מצב שהיה קיים ב־1979". אותה שנה הורשו לעזוב כ־51 אלף יהודים, ומאז ירד מספר המורשים לצאת לכאלף בשנה שעברה.

מצריים מנסה למנוע הוצאות להורג בעיראק

30 פועלים מצריים נדונו למוות

קהיר (עי"ד). – שר־החוץ המצרי, אסמת עבד אל מאגיד, אמר אתמול, כי הוא יטוס בקרוב לבגדאד כדי לנסות להציל את חייהם של כ־30 פועלים מצריים, אשר נידונו למוות בעיראק באשמת זיוף דרכונים.

עבד אל מאגיד אמר לכתבים, לאחר פגישה עם הנשיא חוסני מובארק, כי משרדו מקיים מגעים רצופים עם פקידים עיראקיים בנסיון לעכב את ההוצאות להורג.

מקורות במשרד החוץ מסרו, כי ארבעה מצרים ביתלו בבגדאד בשל עבירות דומות בראשית חודש זה, ומצרים מבקשת עתה שעיראק תגרש את האחרים כדי להעמידם לדין בקהיר.

יצוין, כי מועצת הפיקוד המהפכני העיראקי החליטה לא מכבר, כי זיוף דרכונים ומסמכים רשמיים אחרים לשם הפקת רווח כספי ייחשב כעבירה שעליה דין עונש מות.

השלטונות העיראקיים הציגו לאחרונה קבוצת מצרים שהואשמו בזיוף מיסמכים רשמיים במטרה לשלוח הביתה יותר כסף מכפי שהם רשאים על־פי החוק.

מצרים, תומכת איתנה של עיראק במלחמתה עם איראן, וכמיליון מבניה עובדים בעיראק.

אמש בפסטיבל

נושאי המזוודות הפולנים

מאת חוה נובק

תיאטרון „נובי" פוזנן, פולין, בשיתוף עם „התיאטרון הקאמרי": „סופה של אירופה" מאת יאנוש וישניאבסקי, בבימוי ובעיצובו; מוסיקה ידידי במנובסקי; תנועה: אמיל וולובסקי.

את סביבת אצבעותיו של יאנוש וישניאבסקי הכרנו בהצגת „מנקינים" של התיאטרון „ויילקי" שבעיצובה היתה לו יד. בהצגת „סופה של אירופה" יש לאיש התיאטרון המוכשר הזה יד, רגל וראש – הוא המחבר, הבמאי ומעצב ההצגה. שהוא מגדיר אותה „פארסה שחורה". המסר שלו הוא נבואה על חורבנה של אירופה, על תרבותה, על הציוויליזציה שלה, על קיומה בכלל. אם לפנינו פארסה הרי היא כזאת בשל התפתחותה האנטטורדית של העשייה הבימתית, חוסר ההגיון שלה, הערבוביה של קירקס, באלט וקאברט שלה. ההצגה מזכירה לי מאוד את „מנקינים": מבחינת העיצוב: אותה קופסה שחורה, בובות, איפור אקספרסיוניסטי כבד, תאורה שבאה מלמטה. אבל אם כוונתו של העוסק במלאכה היתה המצחיק שחייב להיות בפארסה, הרי אותי זה לא כל כך הצחיק. יש אמנם תרגום סימולטני, אך האוזניות יותר מפריעות מאשר עוזרות והטקסט הפולני לא נקלט באוזניים.

יש פה אמנם עשייה תיאטרונית עשירה ומעניינת, אבל עם הבשורה יש לי בעיה. נראה לי כי יותר מוליכה אל חורבנה של אירופה יש לנו פה עניין עם כמיהה לאופקים של עולם חדש, אמריקה בעיקר, אך אם תרצו גם ארץ כנען. אולי זה מצחיק, אבל היו לי אסוציאציות עם דמויותיו של שלום עליכם והולמות על אמריקה או על ארץ ישראל ואגב, מרבית השמות הם בעלי צליל יהודי משום מה. והמסר השחור של וישניאבסקי עובר בעיקר בצורה החזותית של ההצגה. את התקוה שהוא רומז עליה בכתבו על ההצגה לא הרגשתי.

קונצרט

מוסיקה ישראלית ברמה גבוהה

מאת יהודית כהן

במוזיאון תל־אביב הוגשו אמש בקונצרט „קאמרי" מוצלח ומהודק יצירות שהוזמנו בארה"ב על ידי שלושה מלחינים ישראלים צעירים שחזרו ארצה לאחר ששם סיימו את השתלמותם. [illegible] לא חייקש [illegible] בשישות [illegible] בעלי [illegible] משקיעים.

אסתרית בלצן ניגנה „מפנטזיה כנענית" לפסנתר מאת יצחק ליף והשתתפה בנגינה מבוריקה גם ביצירות מאת משה זורמן: יחד עם הבסונאי דוד בן בשלושה פרקים.

מ„חלומות רוב הצפון"; הבשלישית מסנתר יחד עם הכנר רפאל מרקס והצ'לנית נעמי אנוך; ולבסוף – מעין מסמר הערב – עם שחקן הבימה משה בקר ששר בקול בריטון רווי, תוך כדי משחק משעשע, „ארבעה שירי אבסורד" של זורמן.

[illegible] של [illegible] היו מוקדש כולו ליצירותיו של יאן [illegible] ביצירה בשם מרכזת [illegible] לפסנתר שהוגש בידי עמנואל קראסובסקי; וחמישה קטעים לחמישיית כלי נשיפה ממתכת, יצירה בעלת הומור רב שהושמעה בידי נשפנים מן התזמורת הפילהרמונית. ללא יוצא מן הכלל היו ביצועי הערב על רמה אמנותית גבוהה.

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	5–15	מעונן
אמסטרדם	7–17	מעונן
באונוס איירס	13–17	מעונן
הלסינקי	8–18	גשום
הונג קונג	24–30	בהיר
וינה	16–26	בהיר
ז'נבה	15–21	בהיר
טוקיו	18–25	בהיר
יוהנסבורג	7–21	בהיר
לונדון	11–18	מעונן
ליסבון	13–28	בהיר
מדריד	14–30	בהיר
ניו יורק	16–24	בהיר
פאריס	9–21	בהיר
פרנקפורט	4–18	מעונן
ציריך	10–20	מעונן
שטוקהולם	25–32	גשום
שיקאגו	16–21	גשום

swissair

הודעה

עפ"י סעיף 26 של פקודת החברות 1983 (נוסח משולב) ח.פ. 51־027659־8

נמסרת בזה הודעה על ידי חברת „מגוע" ת"א־יפו, חברה כללית לבנין בע"מ, כי החברה החליטה על ידי החלטה מיוחדת לשנות:

א. את שם החברה ל„מגוע" תעשיות מתכת בע"מ.

ב. לתקן סעיף 2 (ו) של מטרות החברה על ידי מחיקתו ובמקומו יבוא: „לעסוק ביצור ועיבוד מתכות ושבבי של מכונות, חלקי מכונות ואביזרים של ציוד מכני לכל הסוגים".

משה שרקנסקי, מנהל

הועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה

הודעה על פי סעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבניה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה, למתן הקלה ביקוי בין ההינו תוספת מגורים למבנה הקיים בקו בנין מזרחי של 4.5 מ' במקום 5.0 מ' המותרים שעל החלקה 60 בגוש 18169 רחוב המייסדים 23 נהריה.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית, בעיריית נהריה. לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ת. לבב, יו"ר הועדה (משנה) המקומית לתכנון ולבניה נהריה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965

מרחב תכנון מקומי, חיפה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליה, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא:

„תכנית חפ/1195 ב' – חלוקה חדשה בחלקות 47־41, 50 בגוש 10804, רח' בית לחם", המהווה שינוי לתכניות הבאות:

חפ/229 – תכנית מתאר של העיר חיפה.

חפ/1195 – הר הכרמל, אחוזות כיאט.

חפ/1195 א' – בינוי מגורים בכרמל צרפתי אחוזות כיאט.

שינוי התכנית משפיע על התכנית המופקדת חפ/1400 – מתאר מקומית למרחב התכנון של הועדה המקומית לתכנון ולבניה, העיר חיפה.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 10804, חלקות 47־41, 50, 51 וחלק מחלקה 85.

שינוי התכנית חל על שטח בין רח' ססיון ויים ורח' בית לחם בכרמל הצרפתי.

עיקרי הוראות התכנית:

א. איחוד וחלוקה מחדש בהסכמת הבעלים.

ב. שינוי יעוד מאזור מגורים לשטח פרטי פתוח.

ג. קביעת הוראות בניה.

כל מעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.

משה גלזר, יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965

מרחב תכנון מקומי, חיפה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליה, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא:

„תכנית מס' חפ/1821 – בינוי בפינת רחובות המגינים – מאיר רוזנבלד בגוש 10832", המהווה שינוי לתכניות הבאות:

חפ/229 – תכנית מתאר של העיר חיפה.

חפ/1070 – כנסית יוסף הקדוש.

חפ/981 – המושבה הגרמנית הצפונית.

חפ/1669 – הרחבת רחוב מאיר רוזנבלד.

שינוי התכנית משפיע על תכנית חפ/1400 – תכנית מתאר מקומית למרחב התכנון של הועדה המקומית לתכנון ולבניה, העיר חיפה.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 10832 חלקות 103, 104 ג' חלקי חלקות 91, 91 ד'.

עיקרי הוראות התכנית:

א. שינוי יעוד לאזור מגורים ועסקים מיוחד.

ב. קביעת הוראות בניה ועיצוב ארכיטקטוני.

כל מעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון לבניה, חיפה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.

משה גלזר, יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

מרחב תכנון מקומי לודים

הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה תכנית מפורטת הנקראת: „תכנית מפורטת מס' גז/171/ב".

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 5633 חלק מחלקה 4 מושב שילה.

עיקרי הוראות התכנית: יעוד קרקע להקמת תחנת תידלוק עם כל השרותים.

ההודעה על הפקדתה יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3227 התשמ"ה, עמ' 2912 בעיתון בוקר דבר מיום 19.6.85 בעיתון ערב רשומות מיום 20.6.85 בשפה העברית ובעיתון בוקר נוסף הצופה מיום 20.6.85 בשפה העברית.

התכנית האמורה בצורה שבה אישרה אותה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בה, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

אנו מודיעים בצער על פטירת יקירנו

נתן מילטאו ז"ל

הלוויה תתקיים ביום ג' 27.5.86 בשעה 15:00 בקיבוץ תל־יוסף

המשפחה

לחברנו **ניסים חסון**

אנו אתך באבלך על מות

אביך ז"ל

חבריך ב„עם עובד"

לשלום קדמון ובית החותרים

משתתפים באבלכם בהלקח

עליזה ז"ל

המועצה האזורית חוף הכרמל

קרן הגימלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות בע"מ

משתתפת בצערה של **נחמה פיגה**, עובדת הקרן, במות האב

משה פיגר ז"ל

ומביעה תנחומים למשפחה

ההנהלה והעובדים

הפרקליטות השהתה טיפול נגד שני חברי כנסת ב־1980

מאת נתן רוזני, כתב „דבר" לענייני משטרה

פרקליטות המדינה השהתה בשנת 1980 טיפול בחומר חקירה חמור שהועבר אליה על ידי היחידה הארצית לחקירות הונאה, שחקרה חשדות נגד שני חברי כנסת (המכהנים גם היום) ואישי ציבור בעלי השפעה מוניציפלית גדולה. תיקי החקירה הושלמו והם כללו ראיות לכאורה לעבירות חמורות.

העיתון „שורת הדין", שיוצא לאור בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל־אביב מדווח, כי התיקים הועברו מהמשטרה לפרקליטות המחוז ושם העלו אבק במשך שנה וחצי עד שנזכר פרקליט המחוז, כי בין היתר מדובר בחברים שלו ולכן איננו יכול לטפל בהם. התיקים הועברו לפרקליטות המדינה ושם שהו שנתיים נוספות. לבסוף הוחלט שלא להעמיד לדין את השניים. אחת הסיבות לכך: הזמן הרב שעבר.

העיתון מדווח עוד, כי היחידה הארצית בחקירות הונאה חקרה חשדות למעשים פליליים נגד השר יצחק מודעי אך האשמות שהטיל חבר הכנסת מטעם „המערך" טרפדו חקירה של היחידה הארצית לחקירות הונאה שהיתה בראשיתה. „על סמך חומר זה" קבע העיתון „לא היה ליועץ המשפטי לממשלה אלא לזכות את מודעי ציבורית שלמזלו לא נדרש לאפשרות המביכה הכרוכה בציפיה לזיכוי משפטי".

חברת החשמל לישראל בע"מ

מכרזים

החברה מזמינה בזה הצעות לבצוע עבודות כדלקמן:

1. 175/130/86 – אספקה והתקנת מערכת מזוג אויר ואוורור בבנין הפיקוד בתחנת מיתוג „צפית" ליד צומת ראם.
2. 176/213/86 – עבודות גינון והשקיה בסוללת אפר צפונית בתחנת הכח „מאור־דוד" בחדרה.
3. 177/203/86 – תקון והחלפה של אלמנטים מאזבסט ומרזבים מפח במבנים שונים בתחנת הכח „מאור דוד", חדרה.

פרטים וטפסי המכרזים אפשר לקבל תמורת תשלום של -.92 ש"ח (כולל מע"מ) עבור כל מכרז ומכרז במשרדי אגף הבצוע, רחוב החשמל 16, תל־אביב (קומה 11 טלפון 614343/69) בין השעות 09:00 – 12.00 עד יום שישי 30/5/86.

רשאים להשתתף במכרזים הנ"ל רק „קבלנים רשומים"

על ההצעות להגיע למשרדנו בת"א עד יום רביעי 11.6.86 שעה 12:00.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעות הזולות ביותר או כל הצעות שהן.

ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון

הודעה על פי סעיף 149 (2) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

תיק בנין 2108

נתנה בזה הודעה, שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 218 בגוש 6021 רח' מהליבר מס' 40 חולון, הכוללת הקלה של 6% משטח המגרש 612/2 מ"ר לשתי קומות לשיפור תנאי התכנון הדירה.

החלקה הנ"ל נמצאת באיזור מגורים ב־1.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעירית חולון, רח' ויצמן בשעות קבלת קהל.

לכל מי שיש התנגדות יוכל להגישה לועדה תוך המועד של 14 יום מהיום.

עו"ד חיים שרון, מ"מ ראש העיר ויו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון

דבר DAVAR دافار

מאוחד עם למרחב

העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פרהצור
מנהל כללי: אהרן קראוס

המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת המנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מ. 65233
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים 281860, 298032
סניפים: ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים. המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאזיה קומה ג' טל. 222451, 222353, 241306/7
המינהלה: רח' הלל 16, טל. 231251
חיפה, רח' הנביאים 27 טלפונים 3־2־642111, מ. 33104

„אסור שהעולם ישכח אי־פעם את הזוועה" אמרה תאצ'ר ומחתה דמעה ב„יד ושם"

ביקורה באתר העמיק הבנתה בצורך של ישראל לא רק בשלום אלא גם בביטחון; שבחים בפי הרצוג על עמידתה נגד הטרור: „כל האומה מאחוריך"

עם הנשיא הרצוג: „תודה" בעברית (צילום: רחמים ישראלי)

תאצ'ר בצאתה ממוזיאון „יד ושם" (צילום: י.פ.פ.א)

מאת יעל ארטמן, מרבה ציטוקי ויקיר צור, סופרי „דבר" בירושלים, ומוטי עתיים

„אינני בטוחה שהדור הצעיר יודע היום נגד מה נלחמנו אז. רצח ששת המיליונים הוא הדבר הנורא ביותר שידעה האנושות מעודה. לא שיערתי כי היו בתי מטבחיים בהם נטבחו אנשים בקצב של 120 אלף ביום. לוא נמשכה המלחמה שנה נוספת, היו נטבחים 11 מיליון יהודים. לולא היינו מביסים את היטלר, לא היינו נמצאים כאן היום" – אמרה אתמול ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, כשהיא מוחה דמעה בצאתה מאהל יזכור ב„יד ושם" לאחר שסיירה באתר.

תאצ'ר, בשמלה שחורה עם הדפסים לבנים, כובע שחור וכפפות, כרעה על ברכיה ליד כנך ואבל לאחר שהלכה זר באוהל יזכור. „לא הייתי מודעת כל כך לממדים האיומים של השואה", אמרה וכספר האורחים כתבה: „כי אסור שהעולם ישכח אי פעם את הזוועה".

בדברה על רשמיה מן הביקור במוזיאון „יד ושם" סיפרה תאצ'ר כי התרגשה ביותר מצילום של חייל נאצי היורה באשה הנושאת ילד. „יש שם תמונות רבות אחרות שאי־אפשר לתאר אם לא רואים אותן", אמרה.

פגישה עם קולק

לביקורה המרגש ב„יד ושם" קדמה ארוחת בוקר שסעדה תאצ'ר בחברתו של ראש עיריית ירושלים טדי קולק שהעניק לה את ספרה של ברברה טוכמן „התנך והחרב".

אחרי כן סרה תאצ'ר לבית הקברות הבריטי שבהר הצופים והניחה זר פרחים לזכר חללי מלחמת העולם הראשונה הטמונים במקום.

עשרות תלמידים נלהבים מנופפים בידיהם בדגלוני בריטניה קיבלו במחיאות כפים ובתשואות את בואה של תאצ'ר לביקור במכללת „אורט" בגבעת רם. למראה קבלת הפנים הלבבית ססתה תאצ'ר מהפמלייה שליוותה אותה, ניגשה לנערים ולנערות לוחצה את ידי רבים מהם ובירכה אותם ב„שלום". את אחת הנערות נישקה על לחייה. ניכר היה על פניה שהיא נרגשת מאוד.

מסמך של הנרי ה־8

הסיור בקמפוס האוניברסיטה בגבעת רם החל בביקור בבית הספרים הלאומי בגבעת רם מקום שם הוצגו בפני תאצ'ר כתבי יד עתיקים ביניהם מסמך בחתימתו של המלך הנרי ה־8 וכתב יד של אלברט איינשטיין. את פניה של תאצ'ר קיבלו נשיא האוניברסיטה פרופסור דן פטנקין, הרקטור פרופסור אמנון פז, ומנהל בית הספרים הלאומי פרופסור מלאכי בית־אריה.

את הדרך מבית הספרים הלאומי למכללת „אורט" עברה הפמליה ברגל כשמשני צידי המסלול המון נערים ונערות מריעים. בפתח המכללה המתינו כבר שר החינוך יצחק נבון וראשי אורט בארץ ובעולם. באחת ממעבדות האלקטרוניקה הוצגה בפני תאצ'ר מערכת אלקטרונית נסיונית להצבעה בכנסת.

בדברי ברכה קצרים הודתה תאצ'ר על קבלת הפנים הנפלאה והביעה את התרשמותה מן המראה הארכיטקטוני של בית הספר ויותר מכל מהאיכות של תלמידיו. „שמחתי לשמוע", אמרה, „שעיקר הדגש הוא על לימוד ערכים ומשמעת מכיוון שהם הבסיס האמיתי לדמוקרטיה".

הרצוג: עמידה אמיצה

נשיא המדינה חיים הרצוג סיכם אתמול את עמידתה האמיצה של תאצ'ר נגד הטרור הבין־לאומי „זה בוודאי ישמע לא רגיל, אבל בנושא זה כל האומה עומדת מאחוריך". הרצוג אמר דברים אלה בעת סעודת צהריים שערך לכבודה. בארוחה, שנערכה בטרקלין בית הנשיא, השתתפו גם ראש הממשלה, ממלא מקומו, שרי הביטחון והאוצר, עורכי עיתונים, שגרירי בריטניה וישראל וכמה מעשירי הקהילה היהודית בבריטניה.

תאצ'ר פתחה את דברי ברכתה במלה „תודה" בעברית. לדבריה היא נרגשת מקבלת הפנים הלבבית לה היא זוכה בכל מקום. היא סיפרה שביקורה ב„יד ושם" הגביר את הבנתה בצורך של ישראל לא רק בשלום אלא גם בביטחון.

בוועדת העורכים

תאצ'ר הביעה אתמול בצהריים את התרשמותה העמוקה מקבלת הפנים החמה והנלהבת, שבה נתקבלה על ידי העם בישראל, בפגישה עם חברי ועדת העורכים של העיתונים היומיים במלון „המלך דוד".

האורחת הטעימה, כי חשה בכך, כאשר לחצה ידי תושבים, שבאו לקבל את פניה בשמחה, וכאשר הונף הדגל הבריטי.

לאחר מכן השיבה תאצ'ר לשאלות העורכים על בעיות מדיניות, ובכלל זה בעיות השלום באיזור.

ארי רט, יו"ר נשיאות ועדת העורכים והעורך הראשי של „ג'רוסלם פוסט", קידם את פניה בברכה. הוא סקר את תולדות ועדת העורכים, שקמה כ„ועדת תגובה" בתקופת המנדט הבריטי, ובתקופת המדינה הפכה לפורום, שבו כל ראש ממשלה יכול להופיע, בלי לחשוש מהדלפות.

בבית הקברות הצבאי הבריטי על הר הצופים: „לעשות הכל כדי למנוע זאת" (צילום: י.פ.פ.א.)

תאצ'ר תמשיך לפעול לשחרור אידה נודל

מאת סופרת „דבר"

„היתה בינינו פגישה חמה ולבבית", סיפרתי לה את כל הסיפור של אידה והרגשתי שהיא עוברת איתי את כל הסבל שאידה עברה ושהיא מזהה גם עם מאבקה של אידה ותמשיך לפעול במרץ למען שיחרורה", כך תיארה אילנה פרידמן, אחותה של אסירת ציון אידה נודל, את הפגישה בינה לבין ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר, שנערכה אתמול במלון „המלך דוד".

הקשר הראשון בין אילנה פרידמן ובין מרגרט תאצ'ר נוצר עוד ב־1979 ומאז היו ביניהן חילופי מכתבים. כאשר נודע לאילנה כי תאצ'ר עומדת לבקר בארץ, ביקשה להיפגש עימה באורח אישי ובקשתה התקבלה. „מן הרגע הראשון היתה בינינו כימיה. היא היתה מאוד נרגשת. הודיתי לה על המאמצים שהיא וממשלתה עושים למען יהודי ברה"מ והיא אמרה לי למסור לאידה שהיא תמשיך להילחם למען שחרורה. יצאתי מן השיחה בהרגשה שיש לנו עוד ידידה טובה ואמיתית". אילנה פרידמן מסרה לתאצ'ר תמונה של אידה נודל שצולמה באחרונה והמעידה על השינוי העבר עליה. תאצ'ר אמרה כי בשיחותיה עם גורבצ'וב היא הבהירה לו שרק שינוי ביחס ליהודים בברה"מ יביא לשינוי ביחס העולם כלפי ברה"מ עצמה.

תאצ'ר בפגישתה עם אילנה פרידמן, אחותה של אסירת ציון אידה נודל (צילום: רחמים ישראלי)

אנשים • אנשים

שלו ושלה

בעוד מרגרט תאצ'ר עסוקה בפגישות ואירועים רשמיים, ניצל בעלה, דניס, את הזמן וביקר על פי בקשתו במפעל „אסם", בלווית הנספח המסחרי הבריטי ומנכ"ל „אסם", אשר לוי (מימין). המפעל מייצא לבריטניה מרקים, לחמית והטיפים ובשנה שעברה הסתכם הייצוא לבריטניה ב־2.5 מיליון ליש"ט.

הנבחר

סאלי, אלמנתו של ריצ'ארד ברטון, בחרה במלווין בראג לכתוב את הביוגרפיה של בעלה המנוח, המבוססת על יומניו אשר נשארו בידה. הוא יתחיל בעבודה בסתיו. 25 שנה כתב ברטון זכרונות והרהורים. באחד הקטעים הוא מספר כי פרנק סינטרה השאיל לו וללִיז ביילור מטוס סילון פרטי שלו. כאשר בתתו אמרה ליז כי היא רוצה מטוס דומה, ברטון קנה לה.

רחוק מהעין

שגריר צרפת בטוניסיה, העתונאי לשעבר אריק רולו, „הוחזר להתייעצויות" בפאריס דווקא בעת ביקורו של ראש ממשלת צרפת, ז'אק שיראק בטוניס. שיראק פשוט הודיע כי „אין הוא מוכן לראות בסביבה" את רולו, איש אמונו של הנשיא מיטראן. נראה כי רולו, שנתקל באיבת שלטונות טוניס, יסיים בקרוב את תפקידו שם.

גדעון קירץ, פאריס

למען ילדים

בטקס חגיגי במשכן הנשיא תפתח היום אורה הרצוג, רעיית הנשיא, את שבוע הילד, שיעמוד הפעם בסימן שנת השלום הבין־לאומית שהוכרזה על־ידי עצרת האו"ם. בין האירועים: ביקורי נשות שגרירים בבתי ספר כדי לספר על ארצותיהן; תערוכה של עבודות ילדים על נושא הדמוקרטיה והשלום; מידע למען ילדי אפריקה; פרסים לילדים מצטיינים בעזרה לזולת ועוד.

הפרק החסר

מחר יתאספו במוזיאון תל־אביב חבריו ומעריציו של חיימקה לבקוב, איש יבנאל, שנחשב אחד ה„פולקלוריסטים" הגדולים של ישראל, בעקבות הוצאתו לאור של ספרו. מן הספר, אגב, נעדר פרק על ביקורו הפרטי של

לבקוב אצל המורדים הכורדים. בתמונה למעלה נראה חיימקה לבקוב (משמאל) עם המולה מוסטפה בראזני, מנהיג המרד הכורדי (ימין).

נתן רועי

חגיגה ממוסדת

בפעם הראשונה מזה שנים תחגוג הערב תל־אביב את ל"ג בעומר באופן ממוסד. מאחורי הרעיון והיוזמה עומד סגן ראש העיר וראש אגף התרבות שלה, נתן וולך. הערב יתחיל ב־8 בספורסק עם חגיגת מחולות והקהל יוכל להצטרף בריקודים בהדרכתו של מיכאל ברזילי. באמפיתיאטרון ואל תתקיים, שעתיים מאוחר יותר, חגיגת זמר בביצועו של אפי נצר ובה יטלו חלק דורית ראובני, חנן יובל ולהקת „שלום 2 תל־אביב". נתן וולך פנה גם לאבי הפצועים, שמחה הולצברג, והזמין פצועי ונכי צה"ל להשתתף בחגיגה באמפיתיאטרון.

מרגרט תאצ'ר העידה אתמול על עצמה כי ביקרה ב„יד ושם" פעמיים לפני היותה ראש ממשלה, ועכשיו בפעם השלישית – כך סיפרה בסעודת צהרים בבית הנשיא – הרגישה עוד הרבה יותר מאשר בפעמים הקודמות לא רק את הזוועה ממה שקרה אלא גם את הצורך בבטחון בישראל. אולי זה עול האחריות שהגביר את מודעותה למשמעות „יד ושם", אמרה. היו אלה דברי תשובתה לברכת הנשיא שדיבר, בחוכמה ובטאקט, על הקשרים ההיסטוריים שבין שני העמים ובמיוחד על הצהרת בלפור וחשיבות היהודים בצבא הבריטי ברחבי העולם בשתי המלחמות במאה הזאת. בתמונה: ראש ממשלת בריטניה עם עורכת „דבר" חנה זמר בסעודת הצהריים אתמול (צילום: רחמים ישראלי).

יד טבנקין — **המרכז לתולדות כח המגן „ההגנה"**

יום עיון

„מאורעות תרצ"ו – 1936"

יתקיימו

מחר, יום ג', 27.5.86, ל"ג בעומר בשעה 20.00 – 16.00 בבית אליהו – בית ההגנה שד' רוטשילד 23 תל־אביב.

בהשתתפות: ארנון יובל, צבי אלפלג, ד"ר אלחנן אורן, ד"ר מאיר פעיל, זאב צור.

מנחה: גרשון ריבלין.

הציבור מוזמן.

הודעה

על פרסום תשקיף של

דוכיפת – קרן נאמנות

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 23 (ג) של החוק לניירות־ערך תשכ"ח־1968, כי ביום 26.5.86 פורסם תשקיף בדבר הצעה לציבור של מספר בלתי מוגבל של יחידות בנות 0.001 שקל חדש כל יחידה, בתעודות השתתפות רשומות על־שם בנות 100 יחידות או כפולה של 100 יחידות כדלקמן:

החל מ־27.5.86 משעה 8.30 עד 31.3.87 בשעה 9.45 מוצעות היחידות תמורת תשלום מחירן היסודי כפי שייקבע, בתוספת שער הוספה של 1.50% או פחות.

מדיניות ההשקעות של הקרן

מנהל הקרן רשאי להשקיע את כספי הקרן מזמן לזמן לפי שיקול דעתו בניירות־ערך מסוגים שונים ואינו קובע שעורים מוגדרים מראש להתפלגות ההשקעות וזאת מתוך מגמה לאפשר לו ניצול תנודות המחירים בשוק בעת ביצוע ההשקעות.

עותק מתשקיף זה והעתק מהיתר הרשות לניירות־ערך לפרסומו הוגשו לרשם החברות. עותקים מתשקיף זה ניתן להשיג בכל סניפי בנק אמריקאי ישראלי בע"מ ואצל חברי הבורסה לניירות־ערך בתל־אביב.

בקשות לרכישת יחידות ניתן להגיש במקומות האמורים לעיל.

הודעה זו אינה מהווה הצעה לרכישת יחידות הקרן הנ"ל.

מנהל הקרן: **להק – ניהול קרנות נאמנות של אמריקאי ישראלי בע"מ**

הנאמן: **חברה לנאמנות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ**

להק־ניהול קרנות נאמנות של אמריקאי ישראלי בע"מ

עיריית חיפה

אגף אספקאות – מדור רכש

מכרז מס' 22/86 למכירת כלי רכב משומשים

עיריית חיפה מציעה בזה למכירה כלי רכב משומשים בהתאם לרשימה המצ"ב:

מס' סד'	סוג הרכב	נפח מנוע	מס' פנימי	מס' רישוי	שנת ייצור
1.	טנדר פיג'ו 404	1490	267	777־536	1974
2.	טנדר פיג'ו 404	1490	252	852־204	1977
3.	משאית הונדה	K־700	60	94־749	1970
4.	טנדר הונדה	1490	205	856־582	1979
5.	מיניה פרטי סובייטן	1296	264	781־386	1974
6.	מיטסה פרטית	1442	261	802־443	1978
7.	מיטסה פרטית	1100	215	813־705	1979

את תנאי המכרז, כתב התחייבות טופס הצעת מחירים, ניתן לקבל בימים א'־ד' בין השעות 12.00־08.00 במשרדי מחלקת רכש, רח' יוסף לוי 24, מפרץ חיפה, טל' 725756־9.

את כלי הרכב אפשר לראות בחצר אגף אספקאות, רח' יוסף לוי 24, מפרץ חיפה, יש לפנות להחסן אינהבר, טל' 725756־9 (בין השעות 13.00־08.00).

המציע רשאי להגיש הצעה עבור כל כלי הרכב בציון המחיר עבור כל רכב בנפרד, או הצעה חלקית (כלומר אחת או יותר) העירייה שומרת לעצמה הזכות לפצל המכירה למספר מציעים.

על המציע לצרף להצעתו ערבות בנקאית בלבד בשיעור של 5% מערך הצעתו לתקופה של חודשיים. הערבות תהיה כבטחון שהזוכה במכרז ישלם את התמורה בהתאם להצעתו תוך המועד שנקבע בכתב ההתחייבות המצ"ב.

ההצעה יש להכניס במעטפה סגורה שעליה יצויין „מכרז מס' 22/86 למכירת כלי רכב משומשים" לתיבת ההצעות בהיכל העירייה חדר מס' 104 עד תאריך 3.6.86 שעה 12.00.

העירייה תעביר את הרכב לידי הזוכה רק לאחר קבלת התמורה במזומן בבנקאית ורק לאחר הצגת הטופס המאושר של העברת הבעלות.

הוצאות העברת הבעלות על הרכב יהיו ע"ח הקונה.

העירייה לא מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהי.

ק. רודה
מ"מ ראש העיר

שמעון רודיק
סגן ראש העיר חיפה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־ישי

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־ישי – הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס.

בגוש 6157 חלקה 330 רח' מרדכי מס' 30 דהיינו: הקלה לתוספת קומה ר"פ משטח החלקה + 2% עבור תוספת קומה.

כל המעונין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' הנביא 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

בכבוד רב

אדרי עמית – ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־ישי

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־ישי

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־ישי – הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס.

בגוש 6157 חלקה 330 רח' מרדכי מס' 30 דהיינו: הקלה לתוספת קומה ר"פ משטח החלקה + 2% עבור תוספת קומה.

כל המעונין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' הנביא 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

בכבוד רב

אדרי עמית – ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־ישי

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965

מרחב תכנון מקומי, חיפה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליו, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא:

„תכנית חפ/1195 ב' – חלוקה חדשה בחלקות 47־41, 49, 50 בגוש 10804, רח' בית לחם".

המהווה שינוי לתכניות הבאות:

חפ 229 – תכנית מתאר של העיר חיפה.
חפ 1195 – הר הכרמל, אדמות כיאט.
חפ 1195 א' – בינוי בגנים בכרמל צרפתי אדמות כיאט.

שינוי התכנית משפיע על התכנית המפורטת חפ 1400 – תכנית מתאר בקריית לצרכי התכנון של הועדה המקומית לתכנון ולבניה, העיר חיפה.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 10804, חלקות 47־41, 50, 51 וחלק מחלקה 83.

שינוי התכנית חל על שטח בין רח' סטרן ורח' בית לחם בכרמל הצרפתי.

עיקרי הוראות התכנית:

א. איחוד החלוקה מחדש בהסכמת הבעלים.

ב. שינוי יעוד מאזור מגורים לשטח פרטי פתוח.

ג. קביעת הוראות בניה.

כל מעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה, ללא תשלום, בימים ובשעות שבהם המשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.

משה גלזנר
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965

מרחב תכנון מקומי, חיפה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליו, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא:

„תכנית מס' חפ/1821 – בינוי בפינת רחובות הגנים – מאיר רוסנברג בגוש 10832".

המהווה שינוי לתכניות הבאות:

חפ 229 – תכנית מתאר של העיר חיפה.
חפ 1070 – כנסית יוסף הקדוש.
חפ 981 – המושבה הגרמנית הצפונית.
חפ 1669 – הרחבת רחוב מאיר רוטנברג.

שינוי התכנית משפיע על תכנית חפ 1400 – תכנית מתאר מקומית למרחב התכנון של הועדה המקומית לתכנון ולבניה, העיר חיפה.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 10832 חלקות 103, 104 וחלקי חלקות 91,91 ד'.

עיקרי הוראות התכנית:

א. שינוי יעוד לאזור מגורים ועסקים מיוחד.

ב. קביעת הוראות בניה ועיצוב ארכיטקטוני.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.

משה גלזנר
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

הכבזא מן אלאהל

مكبرة من الأصل

מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים •

עליות השערים נוצלו למימוש רווחים

מאת הדה בר

יום המסחר הראשון של השבוע מאופיין כמו תמיד בגידול ניכר בביקושים לקרנות הנאמנות, יחד עם גידול בביקושים הישירים מצד מבקיעים פרטיים.

הצטברות ביקושים גדולים הן לקרנות הן באופן ישיר כאשר מידע מוקדם על מגמה זו היה עוד בשעות הבוקר המוקדמות, גרם לכך שמסקרי השוק החליטו לנצל את המצב וזאת ע"י מכירות „בלידר". ההתנגשות בין „המקורבים" – כמוכרים לבין הקרנות ואחרים – כקונים התחיל את שוק המניות במגמה מעורבת המלווה בנטייה קלה יותר לעליות שערים.

יחד עם זאת במספר מניות נרשמו בגנה עודפי היצע ושעריהן ירדו בשיעור מתון. במספר מניות „כבדות" נרשם בנוסף עודף ביקוש קטן בערכה כמכמפה, ובך הן נסחרו ללא שינוי בשער עם מחזור עסקות גדול יחסית.

בדוגמא לכך מהוות מניות „הפועל" בהן נרשם עודף ביקוש „ריק" של 10.0 אלף ע"נ. הן נסחרו ללא שינוי בשער עם מחזור עסקות של 32.0 אלף ע"נ.

למניות „אי.די.בי פיתוח" נרשם עודף ביקוש של 1.1 אלף ע"נ. כיתר לציין שהן נסחרו ללא שינוי בשער תוך מחזור עסקות הגדול פי 4.5 מעודף הביקוש המתחלף. [illegible]

[illegible]

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

אה.ה.ה. ש	18400	17.0	+400	+2.2	+63.0
הספנות 0.1	1123	2415	-25	-2.2	-1266
הספנות א 0.5	750	2262			-1292
הספנות אופ 2	792	1447	-6	-.8	-108
כללי לא בהסדר	28011	75.0	+11		+25.0
בנק צפ' אמרק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמרק 5.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמ אופ1	— הפסקת מסחר —				
דנות א 1.0	— הפסקת מסחר —				
דנות 5.0	— הפסקת מסחר —				
הבינלאומי 5.0	3701	4370	+146	+4.1	+10413
פ.ב.ב. 0.5	4050	7376	+149	+3.8	+13820

בנקים בהסדר הצמדה

אידיבי רג 100.0	81770	664	+20		+263
אידיבי ב 100.0	82450	7.0	+450	+6	+42.0
אידיבי בב א ש	510000		+5000	+1.0	+10.0
אגוד 0.1	61450	255			-149
דיסקונט ב	105430	2.0			+30.0
דיסקונט א	105320	203	+500	+.5	+484
דיסקונט שה ב	12400	25.0	+80	+.7	+150
המזרחי ש	33980	629	+130	+.4	+1121
המזרחי ב	34010	73.0	+10		+113
המזרחי שה 9	15490	106	+20	+.1	+148
הפועלים בבב	114999	4.5	-1001	-.9	-4.5
הפועלים ש	55750	1145			+103
הפועלים מ	56000	116	+100	+.2	+609
כללי א 1.0	143850	8.0	+1300	+.9	+213
כללי אופ 9	139400	7.0	+900	+.7	+23.0
כללי שה 5	108450		+400	+.4	+40.0
כללי שה 7	7010	42.0	-10	-.1	-62.0
כלל 100.0	35380	1647			+412
כלל שה 9	47850	517	-70	-.2	-239
כלל שה 11	13290	128			-29.0
מימון ומסחר 1.0	47900	2.0			-299
מימון ומסחר 5.0	24800	4.0			-196

בנקים למשכנתאות

אדנים 0.1	15237	207	-1		-180
לאומי משכנתאות ש	5300	467	+180	+3.5	+390
לאומי משכנתאות מ	5071	50.0	+1		+20.0
כרמל ש	4430	306	+125	+2.9	+201
כרמל שה 1	2890	28.0	+19	+.7	+7.0
בנין כ' 5.0	7920 תב	236	+720	+10.0	+550
פת בבב ש	1400	2252			-1195
משכן ב ב	2813 תב	4066	+255	+10.0	+4900
עצמאות 0.1	7430 תב	672	+540	+7.8	+582
כפתות מבכב ש	15000 תב	51.0	+1100	+7.9	+64.0
כפתות רב ש	13801	179	+1		+66.0
כפתות שה 1	7750	50.0	+50	+.7	+50.0
כפתות שה 2	3811	102	+51	+1.4	+121
יעסוד 1.0	2050 קו		+98	+5.0	+2685
יעסוד 5.0	756	1982	+36	+5.0	+2363
כירב 1.0	4890	636	+180	+3.8	+774

מוסדות מימון

שלטון א ש	405	8162	-5	-1.2	-631
החקלאות מבכב א	61545 תב	25.5	+5595	+10.0	+71.6
חקלאות מבכב ג	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	5219	217	+40	+.8	+180
פתוח תעשיה מבכב	— לא נסחר —				
פת תעש בב ג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גגג	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	608	2351			-1387
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג 0.1א	8300	367	-427	-4.9	-315
כלל ליסינג 0.5ב	6800	111	+290	+4.5	+89.0
כלל ליסינג אג"ח	10700	71.0	+133	+1.3	+273

ביטוח

אדום 0.1	999	960	-1	-.1	-692
אדום א 0.5	500	2814	+15	+3.1	+6397
בטוח משנה 0.1	1060 תב	949	+60	+6.0	+1341
בטוח משנה 0.5	374	1726			-1060
הדר 1.0 בולה	407 תב	4501	+30	+8.0	+4346
הדר 5.0 בולה	211	7609	+4	+1.9	+7218
הסנה ש	545	31626			+10267
הפניקס 0.1	1595	998			-266
הפניקס 0.5	838	651	+8	+1.0	+589
המסחר-הדאל 1.0	6800	38.0	-80	-1.2	-24.0
המסחר-הדאל 5.0	3050	30.0	-70	-2.2	-132
ירדניה 0.1	— הפסקת מסחר —				
ירדניה 0.5	— הפסקת מסחר —				
מנורה 1.0	8000	49.0	+150	+1.9	+55.0
מנורה 5.0	3350	65.0	-50	-1.5	-282
סהר ג 1.0	4550	145	-50	-1.1	-16.0
סקורים 0.1	2628	1309	-100	-3.7	-711
צור ש	2105	2223			+3.0
ציון החזקות 1.0	16220		+20	+.1	+43.0
ציון החזקות 5.0	4340	83.0			+78.0

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרקאמא 1.0	4180	313	+380	+10.0	+328
אינטרקאמא 5.0	1408	600			-250
אינטרקאמא אופ 1	901	885	+21	+2.4	+1150
כאיר עורא 1.0	4899 תב	571	+445	+10.0	+984
כאיר עורא אופ 1	4595 תב	6.0	+445	+10.7	+21.0
כתה 1.0	— הפסקת מסחר —				

קרנות נאמנות

אב-	3955.37	3899.78
אבוקה	30361.09	30061.87
אגוז	199.40	195.49
אדיר	1329.32	1302.99
אדום	1732.38	1699.36
אופיר	1544.63	1514.37
אור	417.33	408.60
אורין	159.60	156.35
אחידי	20968.73	20711.06
אורן	601.71	590.03
איל	3010.44	2951.56
איילת	3851.79	3767.41
אירים	4014.32	3926.45
איתן	578.90	566.86
אלון	507.08	496.56
אלמוג	591.29	579.66
ארז	679.17	666.23
אש	120.05	117.43
אשל	166.94	163.67
אתרוג	193.43	191.53
בדולח	1766.26	1732.37
ברוש	383.98	376.59
ברק	391.21	383.42
ברקת	773.07	757.84
גביש	1166.39	1143.65
גבע	851.75	839.05
גורן	584.79	575.27
גיא	7789.09	7673.83
גיל	2245.45	2203.04
גלית	512.42	506.16
דובדבן	288.69	286.01
דוכיפת	549.83	539.01
דולב	198.41	194.23
דורון	1239.62	1216.17
דותן	220.52	216.27
דליה	397.89	390.06
דרור	3371.50	3308.93
דקל	284.90	279.37
הדס	29505.27	29411.10
הדר	403.11	395.18
הכנית	2492.89	2437.29
הלל	16041.31	15803.61
ורד	15248.86	15023.29
ומיר	684.32	671.14
זהבית	135.75	132.76
זהורית	111.22	110.75
זלמיש	566.65	555.51
זיו	110.18	109.74
חופש	1200.96	1173.45
חל	4072.43	4022.02
חיטל	649.05	636.42
יהלום	1659.19	1627.84
יסודות	33065.85	32274.18
יערה	560.05	547.71
כוכב	789.52	774.40
כותל	122.90	120.48
כלנית	440.16	431.50
כספית	637.66	631.09
כרמל	118.89	116.46
כתר	915.93	897.83
להב	3462.13	3396.32
לימסקיע	96489.14	94662.09
לפיד	10254.36	10210.74
לקט	1481.85	1451.95
לשם	790.21	774.27
מבחר	971.41	952.22
מבטח	2772.60	2745.7
מגד	201.63	198.78
מגון	2641.08	2616.1
מגל	621.86	609.80
מור	1224.00	1205.80
מורן	648.18	641.98
מכפה	24464.69	23826.49
מיתר	744.70	730.30
מנוף	3110.60	3050.40
מעיין	662.28	649.73
מקשה	821.16	805.22
מרגלית	1029.74	1009.89
מרום	951.18	932.58
נגה	20946.05	20636.47
נוף	638.22	626.20
נטע	382.49	374.89
נילי	4109.37	4048.90
סביון	448.97	432.29
סגולה	121.53	119.13
סלע	819.56	803.22
סנונית	573.01	561.74
ספר	619.02	607.17
ספיר	541.31	538.62
עדיף	658.98	646.55
עדית	1724.95	1690.92
עידן	5845.43	5761.37
עינבר	1199.26	1172.53
ענת	2062.28	2045.09
עשרוני	550.99	538.55
ערמון	149.49	146.55
פאר	1247.46	1223.27
צבר	542.19	531.40
צופית	532.84	522.36
צמיד	847.77	829.61
צמיחה	6378.53	6288.91
צברת	1527.09	1497.32
קלע	1736.96	1728.29
רותית	15685.16	15550.21
רקפת	516.29	506.13
רשף	666.52	652.33
רעבים	640.41	627.85
שוהם	843.87	823.46
שידה	32165.70	31540.78
שביד	69034.99	67689.01
שנהב	567.19	559.17
שסק	578.34	564.19
שקד	164.35	161.08
תאנה	176.17	175.34
תבור	756.25	745.90
תדהר	374.15	372.29
תהילה	96.79	94.25
תירוש	411.78	406.76
תפוח	182.93	179.40
תמורות	178.67	177.39
תרשיש	1298.30	1272.95
תשרי	384.68	379.17

(המשך מניות)

כתה 5.0	— הפסקת מסחר —				
כלל סחר 1.0	975	6675	+33	+3.5	+3609
קרסטל 1.0	5800	211	+148	+2.6	+62.0
רסק 0.1	34208 תב	.2	+2251	+7.0	+2.8
רסק 0.5	9900	133	-495	-4.8	-20.0
שופרסל א 2.0	5380	2734			+843
שופרסל ב 10.0	3528	5044	+43	+1.2	+7912

שרותים

דלק ג ש	5650	3464	+30	+.5	+3469
הראל 1.0	2845 תב	191	+200	+7.6	+350
הראל 5.0	1400	50.0	+50	+3.7	+464
ספנות הספקה 0.1	15009	165			+229
ספנות הספ' 0.5א	5640	1165			-793
קרור 0.1	3508 תב	1066	+634	+22.1	+2262
קרור 1.0	500	24067			+29630
חברת החשמל 0.1	— הפסקת מסחר —				
מתכי קרונה 0.1	5823 תב	391	+529	+10.0	+1238
מתכי קרונה 0.5	1919	2426	+71	+3.8	+3220
קטמורטים 0.1	1838 קו		+88	+5.0	+1660
קטמורטים 0.5	1129 קו		+54	+5.0	+4101
קפל 1.0	— הפסקת מסחר —				
קפל אופ 1	— הפסקת מסחר —				

מלונות ושרותי תיירות

גלי זוהר 1.0	8910 תב	65.3	-990	-10.0	-77.5
גלי זוהר 5.0	3300 תב	33.3	-200	-5.7	-13.3
מלונות דן 1.0	3832	165	+1		+142
מלונות דן 5.0	2761	55.0	-30	-1.1	-105
חוף האלמוג 0.1	4734 תב	238	-526	-10.0	-391
כנם 1.0	2401	29.0	+27	+1.1	+391
מלונות ירון 1.0	3000	251			-138
מלונות יהלום 1	— הפסקת מסחר —				

מחשבים ושרותי מחשב

דטה מיכון 1.0	3900	177	-163	-4.0	-306
ת.ל.ג. 1.0	11700	27.0	+200	+1.7	+16.0
יעצא 1.0	4040	189	+40	+1.0	+424
יעצא אופ 1	3600	73.0			-13.0
כלל מחשבים 1.0	6840	95.0	+180	+2.7	+103
מ.ל.ל. 1.0	8680	68.0	+80	+.9	+32.0
מ.ל.ל. 5.0	4240	240	+61	+1.5	+327
כסוב מחשבים 1.0	2730 קו		+130	+5.0	+962
ניקוב מחשבים 1.	8859	200			-188
ניקוב מחשבים 5.	5590	285			-134
תים מחשבים 1.0	1801	508	-58	-3.1	-559
תים מחשב אופ 1	18000	6.0			+6.0

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אברהם בינוי 1.0	400	1168			+389
אברהם בינוי 5.0	293	2275	+3	+1.0	+31.0
אורן מבנים 1.0	720	749			+87.0
אורן מבנים 5.0	374	4377			-1268
אזורים 1.0	652	29151	+25	+4.0	+33323
אילון 1.0	396	7555	+6	+1.5	+8307
אילון אופ 1	1400 תב	1774	-100	-6.7	-2031
אל-רוב 1.0	3703	356	+13	+.4	+119
אל-רוב 5.0	3646	315	+18	+.5	+285
אבגנים 1.0	1997	121	-2	-.1	-119
אבגנים אופ 1	1600	122	-99	-5.8	-13.0
אפריקה 1.0שח	34350	84.0	+100	+.3	+87.0
אפריקה 1שח	25300	469			+86.0
אפריקה אופ 5	20001	32.0	+310	+1.6	+36.0
ארזים 1.0	2177 קו		+104	+5.0	+671
ארלון 1.0שח	2650	1610	-140	-5.0	-3648
ארלון 5.0שח	1455	3117	-5	-.3	-1206
בן-יקר גת 1.0	3334	305			+112
ברנוביץ 1.0	4300 תב	260	+230	+5.7	+801
ברנוביץ 5.0	2700 תב	733	+150	+5.9	+1273
דנקנר 1.0	5080	134			+24.0
ורדקר 1.0	494	910	+14	+2.9	+949
ורדקר 5.0	354	688	-6	-1.7	-562
ורדקר אופ 1	280	1091	+9	+3.3	+161
ורדקר 0.1	6825	77.0	+325	+5.0	+77.0
ורדקר 0.5	4159 תב	340	+359	+9.5	+360
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
נכסים ובנין 1.0	2850	2756			-282
גב-ים 0.1	4495	279	-26	-.6	-98.0
גב-ים 0.5	2550	1100	-130	-4.9	-1861
הכשרת הישוב 1.0	50900	121	+200	+.4	+131
ישפרו 0.1	2720	1183	-110	-3.9	-907
ישראלום 1.0	1500	1021	+70	+4.9	+1065
ישרס 10.0	13300 מו		-700	-5.0	-217
כתן פיתוח 1.0	7563	47.0	+148	+2.0	+17.0
כלל נילן 0.1	358	10011			-425
לוכיר 1.0	4400	53.0	+155	+3.7	+259
לוכיר 5.0	1770	466	-18	-1.0	-266
מ.ת.ב. 1.0	2650 תב	677	[illegible]	[illegible]	[illegible]
מאגרי בניה 1.0	616 תב	19482	+56	+10.0	+22567
מאגרי בניה אופ	492 תב	5866	+56	+12.8	+10690
מדרל בנין 1.0	— הפסקת מסחר —				
מישאל 5.0	312	2358	[illegible]	[illegible]	[illegible]
מגרב 5.0	720	3559	+21	+3.0	+3389
סר-לו 1.0	569	2667			-2800
לוינשטין 1.0	480	1440			+349
לוינשטין 5.0	130.0	12149			-9113
ליפשיץ 1.0	1425	1685	-73	-4.9	-1435
ליפשיץ 5.0	670	2203	-1	-.2	-640
נאות אביב 0.5	29000	33.0	-1001	-3.3	-36.0
נכסי אזורים 1.0	790	5746	+17	+2.2	+7130
סהר החזקות 1.0	11800	53.0			-3.0
סהר החזקות 5.0	7675	348	-5	-.1	-203
סוללבונה מבכב א	— הפסקת מסחר —				
סוף 1.0	4500 •	68.0	+110	+2.5	+49.0
• ביצוע חלקי 85.00%					
סוף 5.0	2960				-162
עמר השלש 1.0	853	1132	+25	+3.0	+635
קיסריה 0.1	1900	914	+50	+2.7	+1071
קיסריה 0.5	900	2713	+20	+2.3	+460
רוגוכין 1.0	3450	572	+29	+.9	+325
רוגוכין 5.0	2150	449			-204
רסקו מבכל	6980	373			-332
רסקו רג	7065	208			-272

חקלאות

מכעי הדר 0.1	2830	292	-130	-4.4	-1001
מכעי הדר 0.5	1501 תב	783	-109	-6.8	-519
מהדרין 0.1	6950	1045	-90	-1.3	-1039
נכסי הדרים 1.0	1120	3126			+1529
פרי אור 0.5	2653	1780	+52	+2.0	+1830
שא-הר 5.0	18880	225	-20	-.1	-109

תעשייה

מזון וטבק

אסאס 1.0	1600 תב	116	+95	+6.3	+394
גולדפרוסט 1.0	2201 תב	2434	+200	+10.0	+2880
גולדפרוסט 5.0	1050 •	2869	+50	+5.0	+4252
• ביצוע חלקי 61.40%					
גולדפרוסט אופ 1	1200 תב	515	+226	+23.2	+638
דובק מב ש	3990	1745	+100	+2.6	+1556
דובק מב מ	3960	1327	+70	+1.8	+739
תלכל 1.0	1225	317	+40	+3.4	+517
תלכל 5.0	715	573	+20	+2.9	+315
פרי-הו 1.0	2255	987			+277
פרי-הו 5.0	1580 תב	1056	-176	-10.0	-950
טמפו בירה 1.0	14800	20.0	-100	-.7	-40.0
טמפו בירה 5.0	9000	204	+230	+2.6	+187
יצהר 1.0	1960	1174	+81	+4.3	+1305
יצהר א 5.0	992	2243	+36	+3.8	+1970
מן 1.0	10600 תב	121	+800	+8.2	+151
מן 5.0	5700	157	+100	+1.8	+6.0
סנפרוסט 1.0	8200	453	+150	+1.9	+236
עלית 0.1	15000	173	+130	+.9	+156
עסיס ב 0.5	44000	123			-64.0
שלמה אנגל 1.0	2100 תב	443	+120	+6.1	+894
שמן מבכב ש	7500	83.9	-150	-2.0	-83.6

טקסטיל והלבשה

ארגור 1.0	870	2480	+15	+1.8	+3420
אופים 1.0	1738	500	-32	-1.8	-378
אופנת ברוך 1.0	2423	745	+100	+4.3	+1099
אופנת ברוך 5.0	1560	580	-40	-2.5	-580
אפתן 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפתן אופ 1	— הפסקת מסחר —				
ארגמן רג ש	13270	261			-27.0
דלתא-גליל 1.0	— הפסקת מסחר —				
דלתא-גליל א 3.0	— הפסקת מסחר —				
כסויות כאותר 1.	1665	7.0	+15	+.9	+7.0
כסויות כאותר 5.	726	279	+26	+3.7	+251
כסויות אופ 1	529	105			-38.5
ויקלבו 1.0	3850	772	-80	-2.0	-595
ויקלבו 5.0	2840	143	-30	-1.1	-60.0
וורדינון 1.0	4800	586	+140	+3.0	+452
זיקית 1.0	8160	154	+85	+1.1	+22.0
זיקית 5.0	6550	288	+425	+4	+44.0
כיב-כוב 1.0	— הפסקת מסחר —				
כיב-כוב אופ 1	— הפסקת מסחר —				
לודזיה כ"ר 0.1	1920	80.0	-40	-2.0	-241
לודזיה כ"ר 0.4	925	842	-24	-2.5	-742
ליגת 1.0	1295	2187	+35	+2.8	+799
ביפ גליקס 1.0	840	1242			+321
פקס 0.1	29100	12.0	-1514	-5.0	-69.0
פקס 0.5	12000	146	-500	-4.0	-311
עיב 1.0	13600 תב	312	+1199	+9.7	+487
עיב 5.0	6350 תב	837	+481	+8.2	+1832
עבק 1.0	— הפסקת מסחר —				
פולגת א 0.1	9950	339	+100	+1.0	+264
פולגת ב 0.4	6780	270			-9.0
פוליגון א 0.5	7400	363	+90	+1.2	+292
פרגוד 1.0	2300	206	-10	-.4	-74.0
גיבור סבריגה	14750	122	-600	-3.9	-279
תעש רוגוזין 1.0	3919	482			-170

מתכת ומוצריה

אלקטון 5.0	2190	326	+40	+1.9	+675
אורדן 10.0	12260	487	+10	+.1	+173
אורדן 50.0	9700	246	+300	+3.2	+335
גבלים ש	14400	47.0	+450	+3.2	+96.0
התכוף 1.0	11601	120	+101	+.9	+31.0
התכוף 5.0	6790	275			-147
ספקטמת שח 1.0	1115	3985	+30	+2.8	+8086
ספקטמת שח 5.0	800	2402			-1157
מורגן 1.0	915	1059	+2	+.2	+132
מורגן אופ א	690	525	+29	+4.4	+525
מתכת כרום 1.0	2420	881	-110	-4.4	-667
כבלי ציון 1.0	2475	325			-324
כבלי ציון 5.0	945	3610			-327
כבלי ציון אופ 3	737	1376	-50	-3.9	-1618
קיסבי 1.0	950	1039			+641
קיסבי 5.0	480	2254			+702
נחושתן 0.1	17800	15.0			-1.0
נחושתן 0.5	7360	72.0	+40	+.6	+28.0
עוד 3.0	1700	590	-8	-.5	-86.0
סקר פלדה 1.0	7611	247			+42.0
קרגל 1.0	1262 תב	3720	-140	-10.0	-4528
קרגל 5.0	726	3199			-256
קליל 1.0	3465	453			+307
קליל 5.0	2000	297			-102
שלמות 5.0	2240 תב	350	-160	-6.7	-294
תעשיות לכ"ש 1.0	1325 תב	1788	+90	+7.3	+1453
תעשיות לכ"ש 5.0	593	3588	+28	+5.0	+4671

חשמל אלקטרוניקה ואפטיקה

אלביט 3.0	445000	31.0			
אלקו 0.1	7492 קו		+357	+5.0	+877
אלקו 0.25 ש	3650 תב	1810	+300	+9.0	+1930
אלקו 0.25 כ	3500	120			-67.0
אלקטרה 0.1	15399	71.0	-1		-14.0
אלקטרה א 0.5	6930	296	-101	-1.4	-73.0
אלרון 3.0	594000	17.0	-500	-.1	-17.0
אריח 0.02שח	32350	110	-50	-.2	-12.0
כלל תעש אלקטר	2705	1685	+14	+.5	+3737
מקפטרוניקס 1.0	2290	2687	+60	+2.7	+3882
מקפטרוניקס 5.0	1592	2698	+16	+1.0	+1802
מיכנוגר 1.0	2315	1818			-341
מיכנוגר 5.0	1190	1426			-588
ציקלון 1.0שח	2970	748	-30	-1.0	-485
ציקלון 5.0שח	1400	1200	+2	+.1	+1385
קנגסטין אילך 1.	4752 תב	440	+432	+10.0	+797
קנגסטין אילך 5.	3105	173			-41.0
ת.א.ת. 1.0	3962	790	+77	+2.0	+284
ת.א.ת. 5.0	1700 תב	2355	-135	-7.4	-5426
ת.א.ת. אופ 1	14000 תב	72.0	-1600	-10.3	-122
תדיאה 1.0	6399	25.0			

מוצרי בניה

א.ס.כלל בניה 1	855	3030	+30	+3.6	+6518
אלקל 5.0	9898	50.0			+36.0
אקרשטין 1.0	1500	604			+355
אקרשטין 5.0	1160	126			+98.0
בטון תדיר 1.0	13300	.7			-.7
בטון תדיר 5.0	— הפסקת מסחר —				
בר-טון 1.0	4300	111	+100	+2.4	+36.0
בר-טון 5.0	1470 קו		+70	+5.0	+1494
הסולל 1.0	— הפסקת מסחר —				
הסולל 5.0	— הפסקת מסחר —				
חרסיאסבסט 1.0	8150 תב	14.2	+741	+10.0	+143
חרסיאסבסט 5.0	2696 תב	797	+245	+10.0	+748
מ.ל.ב. 1.0	1147	625	+55	+5.0	+758
מ.ל.ב. 5.0	588	400			-39.0
מודול השק בתעש	3650	242	-150	-4.0	-186
מוזאיקה ולפמן 1	— לא נסחר —				
מוזאיקה ולפמן 5	10500	4.0	-580	-4.6	-4.0

כימיה, גומי ופלסטיק

אבן 5.0	20000 תב	401	+1211	+6.5	+930
אליאנס ב 200.0	1540	1525	+70	+4.8	+2275
גל תעשיות 1.0	10700	213	-300	-2.7	-249
גל תעשיות 5.0	5280	450	-120	-2.2	-286
דקסטר 1.0	4180	318	+46	+1.1	+894
דשנים 0.1	6250	273	+150	+2.5	+117
דשנים 0.5	1650	3762	+22	+1.4	+5198
חיפה כימיקל 10.0	844	3770	+1	+.1	+970
טבע ש	55100	39.0			+17.0
טבע אופ 4	50150	17.0	+200	+.4	+21.0
ליפסקי 1.0	1438	446			-134
ים המלח 0.1	15200	1202			+104
פטרוכימיים 10.0	— הפסקת מסחר —				
מקסימה 1.0	8400	34.0			-46.0
מקסימה 5.0	2925	242			-181
נקה כימיקל 1.0	3833 קו		+183	+5.0	+221
סנו 1.0	9310	107	+60	+.7	+178
סנו 5.0	6010	108	+30	+.5	+54.0
קים כימיקל 1.0	6100	12.0	+40	+.7	+5.0
ת.ג.ל. 1.0	2650	236	-54	-2.0	-17.0
[illegible]	1700	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
תיא 5.0	5505	988	[illegible]	[illegible]	+93.0
פרוטארום 10.0	10400 תב	311	-980	-8.6	-154
תורן א"ס 5.0	4833 תב	261	-537	-10.0	-227

עץ, מוצרי נייר והדפסה

דפרון 1.0	5250	76.0	+51	+1.0	+68.0
דפרון 5.0	2800	150			-22.0
ח.מ.ג. 1.0	3000	632	+4	+.1	+633
יעה 1.0	5270 תב	57.0	-303	-5.4	-76.0
לבידי אשקלון 1.	496	4728	+21	+4.4	+13596
לבידיאשקלון אופ1	807	271	+20	+2.5	+648
מילס ב 0.5	25000	36.0	-1000	-3.9	-36.0
מפעלי ניר 10.0	203000	148	+3500	+1.8	+359
סקורנה 1.0	3884 קו		+185	+5.0	+2881
רים 0.1	5320 תב	350	+470	+9.7	+809
רים 0.4	2800	576	+100	+3.7	+656
תעל ב 0.2	14800	187			-51.0

תעשיות שונות

אלוכית 1.0	4300	249	+90	+2.1	+185
אלוכית 5.0	3267	366			-366
אמרין 1.0	4300	59.0	+90	+2.1	+111
אמרין 5.0	2250	572	-50	-2.2	-240
חגישה יוד 1.0	8580	112	+200	+2.4	+150
זיקה 1.0	5250	132	+150	+2.9	+232
זיקה 5.0	2631	93.0	+50	+1.9	+262
פולק 1.0שח	8200 תב	207	+600	+7.9	+468
פולק 5.0שח	4810	212			-150

השקעות תעשיה

מרכזות ב 0.1	6290	443	+104	+1.7	+780
כור בב' 1.0	5500000	.4	+20000	+.4	+3
כלל תעשיות 1.0	1446	22847			+1175
מאגרי כבנולוגיה	492	1536	+5	+1.0	+277
מאגריכבנ אופ 1	412	1545	+10	+2.5	+1026

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אמניק ש	5700	1261	+200	+3.6	+1444
אידיבי פתוח 2.0	4000	4569			+1015
אינקובה 0.1	1839 תב	1305	+164	+9.8	+2066
אינקובה 0.5	980 תב	946	+55	+6.0	+2316
אלגר ש	7350	204	+210	+2.9	+414
אלגר ב	7370	57.0	+20	+.3	+33.0
אלרן ש	2805	2595			+918
אלרן ב	2920	500	+10	+.3	+448
אמישר בב' 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 5.0	— הפסקת מסחר —				
גאלה 1.0	1649 תב	468	-100	-5.7	-400
חברה לישראל 1.0	7020	332	+20	+.3	+797
חברה לישראל 5.0	4200 תב	985	+220	+5.5	+1505
הלפמן 0.1	114500	5.4	-3500	-3.0	-5.9
הלפמן 1.0 ש	28000 תב	244	-2000	-6.7	-296
אמפא א 0.5	11910	157	+10	+.1	+102
פועלים השק ש	5399	3002	+254	+4.9	+5304
לאומי השק 0.1	4905	151	+6	+.1	+3137
דיסקונט השק ש	2483	9182	+2	+.1	+11063
מזרחי השק ש	16904 תב	206	+1400	+9.0	+368
כור השק אגח 124	9900	20.0	+199	+2.1	+257
הירדן 1.0	2070	274	+20	+1.0	+297
הירדן 5.0	740	6412	+14	+1.9	+1705
יצוא ש	11595	354	-5		-270
ירדן א 0.1	4751	1304	+226	+5.0	+883
כלל ישראל 10.0	874	7329	-2	-.2	-9421
כלל ישראל 50.0	679	5067			+4046
לנדיק 0.1	10000	53.0			-37.0
לנדיק 0.5	3445	461			+316
מגור 0.1	550	1399			+1358
מגור א 0.5	360	4747	+8	+2.3	+3850
עוז השק ב 0.1	3280 קו		+156	+5.0	+2941
עוז השק ג 0.5	1299 קו		+62	+5.0	+4037
פז השק ש	23200	164	+200	+.9	+89.0
פמה א 0.1	9210 תב	135	+646	+7.5	+312
פמה 0.5	4365	658	+6	+.1	+858
פריוך ב 2.5	2785	963	-50	-1.8	-924

מחקר ופיתוח

אמצעים מתוחכמים	— הפסקת מסחר —				
כליל טכנולוגיות	431 תב	3595	-45	-9.1	-4683

דלק ונפט

דלק חיפושים 1.0	2648 תב	715	-160	-5.7	-487
דלק חיפושים 5.0	1420	1117	+20	+1.4	+1370
דלק נפט אופ 2	729	1960	-21	-2.8	-2431
פז חיפושי נפט	12650	26.0	+100	+.8	+2.0
פראויל 1.0	2080	5.0	-70	-3.3	-25.0
פראויל 5.0	960 •	200	-50	-5.0	-647
• ביצוע חלקי 86.20%					
יבאל 5.0	1535	356			-299
מ.ג.ג. 1.0	2470	179	+50	+2.1	+1221
מ.ג.ג. 5.0	1140	1960	+20	+1.8	+1921
סיספיקה 1.0	— הפסקת מסחר —				
סיספיקה 5.0	— הפסקת מסחר —				
פראויל ב 0.5	3283	75.0	+156	+5.0	+130
צפון אמר נפט 1.	251	2341	-12	-4.6	-1970
צפון אמר נפט 5.	170.0	4592	-4.0	-2.3	-3435
צפון אמר נפט אופ	496	455			-305
נפטא ש	1290000	2.0	-20000	-1.5	-2.0

נסחרות במט"ח

בזית מ	228		+3	+1.3	+4000

שערי מטבע חוץ ביום 26.5.86

[illegible]

דולר יציג: 1.4780 | דולר נוסעים: 1.75 | דולר שחור: 1.59-1.60

שערי אגרות חוב

הסידרה	השער	השינוי בנקי
4% מלווה פיתוח (100% הצמדה)		
ש4001	500000.0	
ש4002	519883.0	
ש4003	פ540244.0	+15735
ש4004	פ635913.0	+18522
4.25% מלווה מדינה (שגיא)		
ק-301 תשואה 3.79%		
4101	292.4	+.4
ק-302 תשואה 3.50%		
4102	118.9	+.1
4103	114.1	+.1
4104	110.5	+.2
ק-311 תשואה 4.13%		
4201	100.0	+.2
4202	98.1	+.2
4203	96.3	+.3
4204	92.9	+.3
ק-321 תשואה 3.69%		
4301	109.6	+.1
4302	104.4	+.1
4303	103.7	+.2
4304	102.0	+.1
3% מלווה מדינה (גליל)		
ק-201א תשואה 2.11%		
ש3601	33413.0	+173.0
ק-201ב תשואה 2.21%		
ש3602	30691.0	+40.0
ק-2027 א תשואה 2.08%		
ש3603	28707.0	+14.0
ק-2202 תשואה 2.09%		
3604	25785.0	+33.0
ק-203א תשואה 2.25%		
ש3605	23387.0	+224.0
ק-2203' תשואה 2.12%		
ש3606	22158.0	-66.0
ק-203 תשואה 2.36%		
ש3607	20391.0	+27.0
ש3608	19297.0	+25.0
ק-204 תשואה 2.53%		
ש3609	18242.0	+65.0
ש3610	16452.0	+59.0
ש3611	15892.0	+38.0
ש3612	15430.0	+54.0
ק-205 תשואה 2.53%		
ש3613	14809.0	+34.0
ש3614	14216.0	+32.0
ש3615	13124.0	+30.0
ש3616	12014.0	+28.0
ק-206 תשואה 2.70%		
ש3617	11234.0	-59.0
ש3618	10660.0	-56.0
ש3619	9810.0	-53.0
ק-207 תשואה 2.20%		
ש3620	9516.0	+206.0
ש3621	9043.0	+199.0
ש3622	8157.0	+182.0
ק-208 תשואה 2.75%		
ש3623	7433.0	-59.0
ש3624	6997.0	-59.0
ק-209 תשואה 2.70%		
ש3625	6541.0	+63.0
ש3626	6050.0	+59.0
ש3627	5611.0	+56.0
ק-210 תשואה 2.80%		
ש3628	5135.0	-53.0
ש3629	4811.0	-50.0
ש3630	4547.0	-49.0
ק-211 תשואה 2.92%		
ש3631	4148.0	
ש3632	3905.0	
ש3633	3688.0	-57.0
ק-212 תשואה 2.76%		
3634	3281.0	-92.0
ש3635	3102.0	-88.0
ש3636	2988.0	-86.0
ק-213 תשואה 2.80%		
ש3637	2856.0	-29.0
ש3638	2659.0	-27.0
ש3639	2434.0	-25.0
ק-214 תשואה 2.60%		
ש3640	2052.0	+41.0
ש3641	1761.0	+35.0
ק-215 תשואה 2.32%		
3642	1605.0	+48.0
ש3643	1393.0	+42.0
ק-216 תשואה 2.80%		
3644	1201.0	-10.0
3645	1083.0	-9.0
4.25% מלווה מדינה (גליל)		
ק-341 תשואה 4.21%		
3826	95.5	+.7
3827	93.7	+.8
3828	90.4	+.7
ק-251 תשואה 3.82%		
3701	886.2	-24.8
ק-252 תשואה 3.42%		
3702	ק 718.4	+21.9
ק-253 תשואה 3.65%		
3703	626.6	+11.3
3704	536.6	+9.7
ק-261 תשואה 4.24%		
3751	271.2	-6.9
ק-262 תשואה 4.25%		
3752	109.2	-1.3
3753	104.6	-1.2
ק-263 תשואה 4.38%		
3754	94.3	-.1
3755	90.7	
3756	87.5	
ק-271 תשואה 3.90%		
3901	103.9	-1.2
3902	99.0	-1.1
3903	98.2	-1.2
3904	96.7	-1.1
4% מלווה פיתוח (90% הצמדה)		
ש3107	— הפסקת מסחר —	
ש3108	242000.0	
ש3109	238400.0	-1000.0
ש3110	237500.0	+500.0
ש3111	233000.0	
ש3112	230000.0	
ש3113	232000.0	+500.0
ש3114	225000.0	
ש3115	220500.0	+500.0
ש3116	216400.0	
ש3117	224300.0	-700.0
ש3118	216500.0	+1300.0
4%-6%-7% מלווה פיתוח ומדינה (80% הצמדה)		
ש3201	188300.0	
ש3202	184800.0	+500.0
ש3203	184000.0	+1000.0
ש3204	181000.0	
ש3205	176500.0	+700.0
ש3206	175500.0	+500.0
ש3210	171000.0	-1001.0
ש3211	168001.0	+1501.0
ש3212	167500.0	+500.0
ש3213	161000.0	+300.0
ש3214	154500.0	
6%		
ש3501	154000.0	+1000.0
ש3502	153400.0	
ש3503	136000.0	+700.0
ש3504	134200.0	
ש3505	130500.0	-1500.0
7%		
ק-701 תשואה 2.60%		
ש3521	130093.0	+174.0
ש3524	118030.0	+158.0
ק-702 תשואה 3.20%		
ש3522	123768.0	-894.0
ש3523	116931.0	-896.0
ק-703 תשואה 3.05%		
ש3525	114829.0	-587.0
ש3526	114651.0	-641.0
ש3527	112375.0	-631.0
ש3528	114272.0	-617.0
ק-704 תשואה 2.47%		
ש3529	115375.0	+709.0
ש3530	112682.0	+693.0
ש3531	112456.0	+715.0
ש3532	109165.0	+692.0
ש3533	109044.0	+711.0
ש3534	102890.0	+674.0
ק-705 תשואה 2.53%		
ש3535	102869.0	+804.0
ש3539	96889.0	+776.0
ק-706 תשואה 2.55%		
ש3536	102730.0	+897.0
ש3537	102637.0	+897.0
ש3538	96608.0	
ש3540	96451.0	
ש3541	93205.0	+840.0
ש3542	93096.0	+862.0
ש3543	88586.0	
ק-707 תשואה 2.60%		
ש3544	88572.0	
ש3546	86397.0	+775.0
ש3547	86241.0	+777.0
ש3548	86163.0	+778.0
ש3550	81642.0	
ש3551	81383.0	+753.0
ק-708 תשואה 2.65%		
ש3545	86120.0	+652.0
ש3549	81377.0	+631.0
ש3552	74717.0	+595.0
ש3554	74590.0	+608.0
ש3555	74590.0	+608.0
ק-709 תשואה 2.85%		
ש3553	73981.0	+100.0
ש3571	66976.0	+91.0
ק-710 תשואה 2.70%		
ש3556	71006.0	
ש3558	70915.0	
ש3559	68422.0	+77.0
ש3560	67565.0	+90.0
ש3561	67411.0	+90.0
ק-711 תשואה 2.55%		
ש3557	71667.0	+947.0
ש3572	68045.0	+915.0
ק-712 תשואה 2.63%		
ש3573	67583.0	+419.0
ש3574	62326.0	+387.0
ש3577	62278.0	+394.0
ש3578	57558.0	+365.0
ק-713 תשואה 2.72%		
ש3575	61996.0	+404.0
ש3576	61854.0	+404.0
ש3579	57118.0	+382.0
ק-714 תשואה 2.71%		
ש3580	53141.0	+216.0
ש3581	48340.0	+200.0
ש3582	44599.0	+188.0
ש3583	41462.0	+178.0
ק-715 תשואה 2.81%		
ש3584	39310.0	+40.0
ש3585	37287.0	+38.0
ש3586	33771.0	+34.0
ש3588	33724.0	+33.0
ק-716 תשואה 2.77%		
ש3587	33881.0	
ש3591	30883.0	+300.0
ש3592	30855.0	
ש3593	30812.0	+292.0
ק-717 תשואה 2.92%		
ש3589	30674.0	
ש3594	29248.0	
ש3596	29156.0	+40.0
ש3597	29075.0	+39.0
ק-718 תשואה 2.45%		
ש3590	31098.0	+532.0
ש3595	29651.0	+511.0
5% מלווה פיתוח ומדינה (...)		
ק-101 תשואה 2.85%		
ש2001	126425.0	-148.0
ש2002	126136.0	-149.0
ק-102 תשואה 2.65%		
ש2003	121901.0	-251.0
ק-103 תשואה 2.40%		
ש2004	122947.0	+1226.0
ק-104 תשואה 2.65%		
ש2005	115221.0	+154.0
ש2006	115077.0	+155.0
ש2007	112887.0	+151.0
ק-105 תשואה 3.00%		
ש2008	111483.0	-165.0
ש2012	109106.0	-199.0
ש2015	109740.0	-178.0
ק-106 תשואה 2.78%		
ש2009	112928.0	-715.0
ק-107 תשואה 2.90%		
ש2010	112153.0	+127.0
ש2011	109977.0	+124.0
ש2013	113418.0	+154.0
ש2014	110568.0	+151.0
ק-108 תשואה 2.70%		
ש2016	111568.0	+484.0
ש2018	108724.0	+485.0
ש2021	105264.0	+483.0
ק-109 תשואה 2.70%		
ש2017	108221.0	+718.0
ש2019	107984.0	+739.0
ש2020	104824.0	+718.0
ק-110 תשואה 0.44%-		
ש2022	105997.0	+3203.0
ק-111 תשואה 2.30%		
ש2023	100226.0	-1426.0
ק-112 תשואה 2.80%		
ש2024	92687.0	+125.0
ש2027	89405.0	+121.0
ש2031	82781.0	+112.0
ק-113 תשואה 2.45%		
ש2025	93876.0	+125.0
ש2026	93623.0	+123.0
ק-114 תשואה 1.85%		
ש2028	91860.0	+117.0
ש2030	87435.0	+112.0
ק-115 תשואה 1.61%		
ש2029	87481.0	+110.0
ש2033	80687.0	+101.0
ש2035	74148.0	+93.0
ק-116 תשואה 1.05%		
ש2032	87019.0	+106.0
ש2034	82325.0	+99.0
ש2036	75689.0	+92.0
ק-117 תשואה 1.30%		
ש2037	71242.0	+88.0
ש2052	61870.0	+76.0
ק-118 תשואה 2.70%		
ש2038	68892.0	-1023.0
ש2040	66355.0	-1030.0
2051	64790.0	-990.0
ק-119 תשואה 2.60%		
ש2039	66206.0	-1520.0
ש2041	64673.0	-1469.0
ק-120 תשואה 1.81%		
ש2053	61248.0	+78.0
ק-121 תשואה 1.50%		
ש2054	56855.0	+1353.0
ש2056	52667.0	+1285.0
ש2058	47955.0	+1198.0
ש2060	44288.0	+1133.0
ק-122 תשואה 1.83%		
ש2055	• 56592.0	+1629.0
ש2057	• 52409.0	+1545.0
ש2059	• 47688.0	+1441.0
ק-123א תשואה 1.30%		
ש2061	34024.0	+168.0
ק-123ב תשואה 0.00%		
ש2062	32653.0	+704.0
ק-123ג תשואה 0.88%		
ש2063	31081.0	-883.0
מ 17	103.5	
מ 18	101.2	-.8
מ 19	102.1	-3.5
מ 20	104.0	+1.6
מ 21	— הפסקת מסחר —	
מ 22	102.2	-1.0
מ 23	96.5	
ש24	94.0	-.8
ש25	97.1	+1.8
ש26	95.9	-.1
ש27	93.9	-1.2
ש28	93.3	+1.3
ש29	95.3	-.1
ש30	99.8	+.7
ש31	99.4	-1.0
32	92.6	
33	97.0	12/05
מר"ג 34	102.9	-.7
אגרות חוב צמודות לדולר (100% הצמדה)		
ק-601 תשואה 4.48%		
סר' 2501	153.9	+.1
סר' 2502	151.3	+.1
סר' 2503	146.5	+.1
ק-602 תשואה 4.20%		
סר' 2504	146.2	+.4
סר' 2505	140.7	+.4
ק-603 תשואה 4.38%		
סר' 2506	135.7	+.8
סר' 2507	131.0	+.8
ק-604 תשואה 1.20%		
סר' 2508	107.0	+3.0
"ידוגרי"-צמוד דולר ריבית קבועה		
ק-901 תשואה 6.90%		
7001	236.7	+2.7
7002	237.0	+2.7
ק-902 תשואה 6.99%		
7003	226.1	
7004	208.7	
ק-903 תשואה 7.03%		
7005	194.8	+.1
ק-904 תשואה 7.10%		
7006	183.2	+.4
ק-905 תשואה 7.11%		
7007	170.8	+.1
7008	162.3	
ק-906 תשואה 7.10%		
7009	157.3	-.5
ק-907 תשואה 7.10%		
7010	148.6	+1.0
ק-908 תשואה 7.00%		
7011	141.0	+1.2
7012	136.1	+1.1
ק-909 תשואה 7.05%		
7013	128.4	+.9
ק-910 תשואה 7.00%		
7014	115.4	+1.1
ק-911 תשואה 7.09%		
7015	95.9	+.7
7016	95.4	+.8
7017	94.7	+.7
7018	94.5	+.7
7019	94.9	+.7
7020	94.8	+.8
7021	96.8	+.8
7022	96.4	+.7
ק-951 תשואה 7.27%		
7201	95.4	+.2
7202	94.0	+.2
7203	93.8	+.2
7204	94.2	+.1
7205	94.4	+.2
"גלבוע" צמוד דולר ריבית משתנה		
ק-801 תשואה 1.90%		
ש6101	12372.0	+63.0
ק-802 תשואה 1.95%		
ש6102	7580.0	+109.0
ק-803 תשואה 2.00%		
ש6103	6791.0	+74.0
ק-804 תשואה 2.14%		
ש6104	6217.0	+5.0
ש6105	5893.0	+5.0
ק-805 תשואה 2.36%		
ש6106	5690.0	+1.0
ש6107	5480.0	+1.0
ק-806 תשואה 2.10%		
ש6108	4034.0	+63.0
ש6109	3841.0	+61.0
ש6110	3777.0	+60.0
ק-807 תשואה 2.30%		
ש6111	3100.0	+1.0
ש6112	3003.0	
ק-808 תשואה 2.26%		
ש6113	2060.0	-1.0
ק-821 תשואה 3.23%		
ש6151	789.7	+4.2
ש6152	756.0	+4.1
ק-822 תשואה 3.26%		
ש6153	655.7	+2.6
ש6154	644.2	+2.6
ק-823 תשואה 3.27%		
ש6155	421.1	+3.9
ק-824 תשואה 3.29%		
ש6156	339.5	+.8
ק-825 תשואה 3.15%		
ש6157	255.0	+1.7
ש6158	241.7	+1.6
ק-826 תשואה 3.21%		
6159	203.5	+.2
ק-827 תשואה 3.06%		
6160	195.2	+.7
6161	188.9	+.7
ק-828 תשואה 3.13%		
6162	169.6	
ק-829 תשואה 3.15%		
6163	157.3	+.8
6164	151.0	+.8
ק-830 תשואה 3.07%		
6165	142.9	+1.9
ק-831 תשואה 3.19%		
6166	133.6	+.1
6167	130.7	+.1
6168	128.8	+.2
ק-832 תשואה 3.20%		
סר' 6169	121.1	
ק-833 תשואה 3.21%		
6170	113.9	
ק-834 תשואה 3.19%		
6171	81.5	+.3
6172	81.4	+.3
ק-851 תשואה 2.99%		
6801	88.2	
אלביט 85	205.6	
אלתא 85	1265.0	
אלסינט 83	— הפסקת מסחר	
תדיראן	95.084	-.5
תדיראן	400.085	
הכשרת הישוב 5	180.5	
איש מימון 1	188.0	

פק"מ נייד
השקעה כדאית לטווח קצר בריבית משתנה
ריבית על פק"מ ל-7 ימים או ריבית במחזור קבוע מה פריים... הגבוה מבין השניים
בנק לאומי

דו"ח בנק ישראל

קיפאון בגידול התוצר לנפש – בשש השנים האחרונות

מאת דרור שרביט

בשש השנים האחרונות שרר קיפאון בתוצר לנפש. תקופה ממושכת כזו ללא צמיחה מצביעה על בעיות מבניות במשק וספק אם התוכנית לייצוב המשק – הקטנת האינפלציה – הסירה את מכשולי הצמיחה, נאמר בדו"ח בנק ישראל העומד להתפרסם בקרוב.

הדו"ח מציין כי התוצר העיסקי גדל ב־1985 בכ־2 אחוזים, בדומה לממוצע הרב־שנתי מאז 1979, זאת בניגוד להתאוששות שאפיינה את רוב הכלכלות התעשייתיות מאז 1983. שיעור גידול התוצר שווה לגידול הממוצע של האוכלוסיה בתקופה זו, ומכאן – שלמעשה יש קיפאון בתוצר לנפש בשש השנים האחרונות.

בפרק הדן בהתפתחויות העיקריות בענפי המשק מציין דו"ח בנק ישראל כי אפשר שעצירות הצמיחה נבעה מהשינויים התכופים במדיניות הפיסקאלית – הן בצד המיסים והן בצד התמיכות. מדיניות זו אופיינה בשיעורי מס גבוהים שעלו שוב ב־1985 לכמחצית מערך התוצר.

שיעור גבוה זה של מיסוי מוצא ביטוי גם בפער עצום בין השכר נטו לעובד לבין עלות השכר למעסיק. פער זה, אומר דו"ח בנק ישראל, פגע בפריון העבודה ובתוצר, ויצר עיוות בהקצאת גורמי הייצור במשק: על העבודה הוטל מיסוי כבד, ואילו ההון סובסד במידה ניכרת. צמצומו של פער זה, מעריך הדו"ח, עשוי להגדיל את כושר התחרות של מוצרי היצוא בשוקי חוץ.

הדו"ח מציין כי שיעור גידול מלאי ההון במשק ב־1985 היה גבוה מזה של התוצר. בסוף 85 היה במשק מלאי הון מנוצל, ואין צורך בהגדלה ניכרת של ההשקעות, מעבר לדרוש לחידוש הציוד שהתבלה ולפיתוח מוצרים חדשים, כדי להגדיל משמעותית את שיעור הצמיחה בתקופה הקרובה.

לדעת כלכלני בנק ישראל השגת צמיחה מהירה ורציפה דורשת שינוי מבני ממשי במשק. בטווח הארוך מן ההכרח להעביר מקורות מהסקטור הציבורי לסקטור הפרטי־עיסקי. תהליך זה אף שימשך כמה שנים, חשוב להתחיל בו מיד, „ולמצוא את הדרך להתגבר בהדרגה על התנגדות של אינטרסים מבוססים ומסורתיים".

בפרק על ההתפתחויות העיקריות בענפי המשק מציין הדו"ח כי לא היתה התפתחות חיובית בעלויות הייצור בסקטור העיסקי. העלות הריאלית של העבודה ליחידת תוצר עלתה ב־6.7 אחוזים. מחירי תשומות היבוא (חלקם הגדול מיבוא) היתה גבוהה ב־4 עד 5 אחוזים מזו של מחירי התפוקה בתעשייה. הריבית הריאלית על אשראי חופשי שקלי קצר מועד המיועד לייצור מקומי, הגיעה לשיעור של כ־100 אחוזים (!) בממוצע שנתי. התפתחויות אלה השתקפו בירידת הרווחיות של פירמות המייצרות לשוק המקומי. התפתחות זו עשויה להמריץ פירמות אלו להפנות כושר יצור נוסף ליצוא, אך גם להתבטא בהגדלת מספר הכשלונות הכלכליים ופשיטות הרגל במשק.

רווח של 40 מיליון דולר בביטוח אלמנטארי ב־1985

לעומת הפסד של כ־7 מיליון דולר בשנה הקודמת

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

חברות הביטוח השיגו ב־1985 רווח של כ־40 מיליון דולר בביטוח אלמנטארי, זאת לעומת הפסד של כ־6.7 מיליון דולר ב־1984, מעריך יו"ר איגוד חברות הביטוח אלפרד גולץ.

בפגישה עם עתונאים בת"א מסר גולץ כי נתונים של 8 חברות ביטוח שפורסמו עד כה (מהווים למעלה מ־50 אחוז מתפוקת הענף) מצביעים על רווח של כ־19.5 מיליון דולר. רווח זה שווה ל־4.7 אחוזים מסך כל ההכנסות מפרמיות ודמים שנרשמו בחברות האלה ב־1985. לפי הערכה זו יסתכמו כלל הכנסות הביטוח האלמנטארי השנה ב־900 מיליון דולר, גידול של 3־4 אחוזים.

הסיבות למפנה בתוצאות הביטוח האלמנטארי (מדובר ברווח לפני מס) הינן: ירידה ריאלית בתביעות בשיעור של כ־5 אחוזים. ירידה זו בולטת בענף ביטוח רכב רכוש בו נרשם קיטון של 10 אחוזים בתביעות. אחת הסיבות לירידה בתביעות: ירידת מספר תאונות הדרכים;

גידול משמעותי ברווחים מהשקעות פיננסיות וזאת על רקע שיעורי הריבית הריאלית הגבוהים במרבית שנת 1985.

עיקר השיפור בביטוח אלמנטארי נרשם בענף רכב רכוש. ענף זה רשם רווח בשיעור ממוצע של 12 אחוז, לאחר שלוש שנים רצופות של הפסד. בביטוח דירות לא נרשמו ב־85 שינויים משמעותיים וענף זה ממשיך להפסיד כ־15 אחוז ממחזור הפרמיות והדמים.

בסוף 85 ובתחילת 86 כבר מסתמנת הרעה בעיסקי הביטוח האלמנטארי. במקביל לירידה שחלה ברווחיות הפעילות הפיננסית, נגרר הענף לתחרות חריפה בביטוחי הפרט, במיוחד בביטוח רכב רכוש. מתברר כי גם הירידה שהיתה בתביעות בביטוח רכב היתה חד־פעמית וברבע הראשון של 86 נרשמה עליה ריאלית של כ־20 אחוז במספר התביעות בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הרעה חלה גם בתנאי ביטוח המשנה בחו"ל.

החל מתחילת אוגוסט צפויה רפורמה בביטוח רכב רכוש עם הנהגת תעריף חדש. רפורמה זו נעשית בשיתוף המפקח על הביטוח ובחברות הביטוח מצפים כי היא תמתן את התחרות החריפה הקיימת כיום בין החברות. לפי הערכת איגוד חברות הביטוח יקטן התעריף האפקטיבי עם הנהגת שיטת הביטוח החדשה בכ־9 אחוזים לעומת התעריף שהיה נהוג ב־1985.

לראשונה מאז 1970

המשיכות בקופות הגמל היו גבוהות מההפקדות

סך כל הנכסים של קופות הגמל, כולל הפרשי שיערוך, הסתכם בסוף 1985 ב־23,808 מיליון שקלים חדשים לערך, לעומת 7,967 מיליון ש"ח בסוף 1984. זהו גידול נומינלי בשיעור של 199%. מדד המחירים עלה באותה תקופה ב־185.2%, ומכאן שהגידול הריאלי בהיקף המאזן היה בשיעור של 5% בקירוב. בשנה שקדמה (בין 1983 ל־1984), גדל המאזן של כל הקופות ב־13% לערך במונחים „ריאליים". על כך מסר דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, על פי נתונים שהתקבלו מסיכום ראשון של סקר קופות גמל ב־1985.

נכסי קופות הפנסיה – שחלקם מגיע ל־40% לערך מסך נכסי הקופות – עלו ריאלית ב־4.5% לערך, לאחר עליה ריאלית של כ־17% ב־1984. נכסי קופות הפיצויים והתגמולים שליד המוסדות הפיננסיים עלו ריאלית ב־7% לערך. משקלן של קופות אלה מסך כל המאזן של קופות הגמל הוא כ־44 אחוזים. גם בנכסי קופות הפיצויים והתגמולים שליד הסקטור המפעלי נרשמה עליה ריאלית, של 2% לערך. זאת, לאחר שבשנה הקודמת לא נרשם שינוי ריאלי בחלקן מסך מאזן.

בנכסי קופות ההשתלמות נרשמה ב־1985 ירידה ריאלית של כ־2%, לאחר עלייה ריאלית של 22% ב־1984. ירידה זו קשורה לצבירה השלילית מעמיתים שנרשמה בקופות אלה.

הסכם מבטיח השלמת בניה של פרוייקט „קלרין" באשדוד

מאת משה גבע

הסכם ראשון מסוגו להשלמת אתר בניה של חברת „קלרין" שהתמוטטה, אושר בפרוייקט „רוטנבוך אשדוד" שברחוב רוטנבוך היוקרתי שבעיר. על פי תנאי ההסכם תושלם הבניה על ידי בעלת הקרקע, חברת „לאופולד השקעות", שבשליטתו של איש העסקים הבלגי ברנס לאופולד. כל אחד מ־35 הדיירים יידרש להוסיף 9775 דולר למחיר המקורי של דירתו. הסכום הכולל אותו יקבל לאופולד להשלמת הבניה יהיה כ־950 אלף דולר, 5 יחידות דיור, מעבר ל־16 יחידות דיור העומדות לרשותו, על פי עסקת הקומבינציה שחתם בזמנו עם חברת „קלרין".

ללאופולד בטחונות אישיים של משפחת מה טוב בסכום של 100 אלף דולר המצויים בשלבי מימוש. מחצית הסכום תיזקף על חשבון השלמת הבניה.

מדובר בפרוייקט המקיף 56 יחידות דיור בשני רבי קומות. הבנין הראשון, בו הושלמו 80 אחוז מהבניה, יימסר לדיירים תוך 6 חודשים, והבנין השני, בו הושלמו רק 4 מתוך 7 הקומות (כ־25 אחוז מהבניה), יימסר לדיירים בעבור שנה.

„לאופולד השקעות" תבטיח מסירת הדירות במועד באמצעות ערבות בנקאית צמודה של 100 אלף דולר. עם חתימת ההסכם, תקבלנה הערות האזהרה שבידי הדיירים משנה תוקף, מאחר שעד עתה הן היו כפופות למימוש עסקת הקומבינציה שבין לאופולד לבין „קלרין".

ההסכם, המהווה פריצת דרך בהסדר הנושים של „קלרין", הושג לאחר שאגף התקציבים של האוצר נעתר עקרונית לבקשת מפרק החברה עורך הדין בני קריתי, להקצות משכנתאות בתנאים מועדפים גם לדיירים שאינם זכאים להן. מדובר במשכנתא צמודה ל־20 שנה בריבית של 9 אחוזים שתינתן באמצעות בנק טפחות. עם זאת עדיין לא ברור מהו מקור המימון של המשכנתאות. עוד קיימת בעיית השטרות שנתנו הדיירים ל„קלרין" והועברו על ידה כבטחונות לבנקים. עד כה ידוע על שטרות בגובה של 180 אלף דולר שיכוסו מכספי תוספת המחיר שישלמו הדיירים. כפי הנראה מצויים בידי הבנקים שטרות נוספים והבן שיידרש מציאת פתרונות להשלמת הבניה. ההסכם, אשר עליו חתמו כ־27 מתוך 35 הדיירים, יובא בשבוע הבא לאישורו של בית המשפט.

ל„דבר" נודע כי בין החברות שהגישו הצעות מחיר להשלמת הבניה היו חברת הבניה „דרוקר זבריה" וחברתו של הקבלן שוסטר. דרוקר הציעה להשלים את הפרויקט תמורת 1.8 מיליון דולר ואילו שוסטר ביקש 950 אלף דולר, סכום זהה לסכום חברת „לאופולד השקעות", אשר הועדפה בגלל בעלותה על חלק ניכר מיחידות הדיור.

לאופולד, יהודי על סף גיל הפרישה מעסקים, שבבעלותו שטחי קרקע נרחבים באשדוד, בונה כעת פרויקט דירות למגורים בשותפות עם „יובל־גד". בשעתו הוא בנה ברמת־גן ובתכנית ל'.

יצוא הפרחים יגדל השנה ב־50% ל־104 מיליון דולר

מאת דויד מישיוב

יצוא הפרחים וצמחי בית יגיע השנה ל־104 מיליון דולר לעומת 74 מיליון דולר בשנה החולפת. מזה יגיע יצוא הפרחים ל־94 מיליון דולר לעומת 61 מיליון דולר בשנה הקודמת ויצוא צמחי בית תמורת כ־10 מיליון דולר. סך הכל יצאה ישראל השנה 880 מיליון פרחים, גידול של 4 אחוזים לעומת השנה הקודמת.

שר החקלאות אריק נחמקין ציין, כי זוהי השנה הטובה ביותר בענף הפרחים מזה 15 שנה. לפני שנתיים בלבד היינו עדים להפגנות מגדלי פרחים, להשמדת מיליוני פרחים ולזעקות שבר על אי רווחיות הענף. הגורם הפסדים למגדלים, אך הצלחנו להחזיק מעמד ולעבור את המשבר המוני שפקד הענף.

שר החקלאות פרש את הסיבות שהביאו להצלחת יצוא הפרחים השנה:

★ ירידה ניכרת של מחירי הדלק והוזילה העלות לחימום החממות.

★ התחזקות המטבעות האירופיים הגדילה התמורה ליצואנים ב־40 אחוז.

★ עליה במחירי הפרחים באירופה הגדילה הכנסות היצואנים בשיעור 11 אחוז.

★ גידול כמות הפרחים המיוצאת הגדיל הכנסות בשיעור 4.4 אחוזים.

★ מזג אוויר טוב בחורף בישראל ושוק טוב באירופה.

השר הדגיש, כי בגלל ההצלחה ביצוא הפרחים השנה לא נוצלו 6 מיליון דולר מתקציב משרד החקלאות שהיו מיועדים לסייע למגדלי הפרחים. מגדלי הפרחים אף יחזירו השנה באמצעות תשלומי מס את כל הסיוע שקבלו בשלוש השנים האחרונות.

בישראל 4200 מגדלי פרחים. 83 אחוז מכלל יצוא הפרחים מבוצע על ידי מועצת הפרחים באמצעות אגריסקו, והשאר מיוצא על ידי 6 יצואנים פרטיים. המועצה מייצאת 730 מיליון פרח בתמורה של 79 מיליון דולר פו"ב. יצוא הפרחים באמצעות מועצת הפרחים, מורכב מיצוא ורדים ב־17 מיליון דולר, יצוא צפורן ב־25.5 מיליון דולר, יצוא גיבסנית ב־17.8 מיליון דולר ויצוא פרחים אחרים ב־18.7 מיליון דולר. הגידול בפדיון לפרח לעומת אשתקד נע בין 40 אחוז לוורד וגבסנית עד כ־75 אחוז לורד.

הפדיון לוורד השנה היה 17.2 סנט לעומת 12.5 סנט אשתקד, כלומר תוספת של 37.6 אחוז.

הפדיון לצפורן השנה היה 8.5 סנט לעומת 4.9 סנט אשתקד כלומר תוספת של 73.5 אחוז.

הפדיון לגיבסנית השנה היה 14.6 סנט לעומת 10.4 סנט אשתקד, כלומר תוספת של 40.4 אחוז.

חסכון בעלויות וגידול ביבול בחממה חדשנית

שימוש בטכנולוגיות חדשניות לגידול ורדים עשוי להוסיף 75־85 אחוז מעלות החימום ... ולחסוך מים.

ניסויים בשימוש בטכנולוגיות ... בית הספר בקיבוץ עין שמר בחממות הידרופוניות, בהנחיית חוקרים ממינהל המחקר החקלאי (מכון וולקני) ומדריכי שרות ההדרכה והמקצוע במשרד החקלאות, מניבים תוצאות יפות. ניסוי שערכו תלמידי בית הספר בפברואר 1986 בגידול ורדים בחממה הידרופונית הממוחשבת במערכת בקרת אקלים ממוחשבת הראה, כי ההוצאה לחימום בחממה זו היה 25 שקל לדונם לעומת הוצאה של 100 עד 155 שקל לדונם בחממה רגילה, כלומר בחממה הידרופונית ההוצאה לחימום זולה בשיעור 75 אחוז לעומת חממה רגילה.

היבולים שהתקבלו בחממה הידרופונית גבוהים ב־30 אחוז מבחממה רגילה: יבול של 160,000 ורדים לדונם או 32 ורדים לצמח לעומת 120,000 ורדים לדונם או 24 פרחים לצמח בחממה רגילה. משקלם הגבוה של הוורדים בייצוא הפרחים מישראל מצריכים מאמץ מיוחד של מועצת הפרחים ומשרד החקלאות ליישום ממצאים אלה ולהנעת מגדלי הפרחים, לעבור לגידול ורדים בחממות הידרופוניות על־מנת להגדיל את רווחיות הענף. יצויין, כי לפרנסת משפחה נדרשים 3 דונם חממות פרחים הצורכים 3,000 קוב מים בלבד.

מיקבצי הון / ש. רוזנבלום

הרפתקאות בעולם הביטוח

סקטור הביטוח מצוי במלחמת העולם השלישית, תוצאותיה יוודעו בעתיד הקרוב. אם אתם עובדי תדיראן לדוגמא אזי מצבכם הביטוחי מעולה. עוד מעט זמן תשלמנה חברות הביטוח כסף כבר לעובדי תדיראן כדי שיואילו ברוב טובם להסכים ולהיות מבוטחים בחברה כלשהי. פוליסה שעובד תדיראן מקבל לידיו מסוכן הביטוח שלו מורכבת כדלקמן – דמי אשראי, בולים, העדר תביעות, הנחות, הנחות מיוחדות, הנחות חריגות, הנחות סופר חריגות לנעפים חריגים, כל האמור לעיל בצירוף סעיף נוסף ונפרד ששמו – חריגים עליונים.

אתה ואני מקבלים מכסימום הנחה על סעיף העדר תביעות, במידה ואנו מתנקים עם סוכן הביטוח אזי נקבל לוח שנה או כיסוי להגה הרכב ששוויו 5 שקלים לערך. עובדי תדיראן לעומת זאת יקבלו 50% הנחה נוספת בתעריפון וזאת עקב היותם גוף מרכז של אלפי מבוטחים, שלגביהם קיימת תחרות פרועה ואגרסיבית נפרדת ממני וממך. הכל עוד היה נורמלי וסביר בעיני במידה והפער ביני לבין תדיראן היה 25% לערך, כשהפער צומח לסדי"ג של 60% לערך אני מתחיל להרגיש פרייאר מוחלט ובמשמש אידיוט גמור.

פטנט נפוץ בקרב סוכנויות ביטוח גדולות הוא לצרף לקוחות בודדים לקבוצות הזוכות להנחה חריגה, צירוף שכזה עשוי להוסיף 20% לערך מדמי הפוליסה המשולמת. בקיצור כל העסק הזה הינו מסתורה אחת גדולה שבה כל דאלים גבר בעיקר כמובן בתחום דמי האשראי ההנחות החריגות למיניהן הגורמות בילבול לסתם אדם מהישוב. עד כאן הקטע של הסוכנים, מכאן ואילך ננסה להבין מעט את הקטע של חברות הביטוח.

חברות הביטוח מנהלות ביניהן מלחמת תעריפים שבמסגרתה ברור למבוטח שהוא עשוי לקבל 10 הצעות נפרדות ושונות במחירן לגבי חפץ הביטוח יהא אשר יהא. האם חברות הביטוח אינן כורתות את הענף שממנו הן מתפרנסות? האם חברות הביטוח לא הפכו למעין שוק או בזאר מזרחי שהמקח והממכר הינם ערך עליון ובלעדי? לתומי חשבתי שמחירים הם נושא לסטיות קטנות מהרווח הצפוי, כעת אני מתחיל להבין שבסקטור הביטוח מדברים על מחירי עלות כמעט, בצירוף סיכון גבוה, וכל זאת על מנת לקבל עסק ביטוחי מעט מפוקפק ולזמן קצר בדר"כ. לא מובן ואפילו מאוד תמוה שחברות הביטוח כדרכו של כל גוף כלכלי רציני הקימו מעין נשיאות עליונה לסקטור הביטוח. בראש הגוף הזה עומד אלפרד גולץ מנכ"ל המגן. גולץ כך נדמה לי, עסוק יותר בהצגות שנותנות הסנה ורותם שבנהלו לעומת המנחית של חברי מנכ"ל הפניקס ששימש כנשיא אותו גוף עליון של הביטוח לפני גולץ. יחד עם השניים הללו מסתבר שמגדל, אליהו, סהר, כלל, ונוספות מצאו אף הן סעיפי הנחות סופר חריגות או את סעיף חריגים עליונים וכולם יחדיו לוחמים איש ברעהו ללא מוסר לחימה וללא גבול.

סופו של דבר שסקטור הביטוח כולו ייפגע ועלול לקרוס תחתיו ללא הנחה חריגה. במצב שנוצר מהראוי היה שיהודה דרורי המפקח על הביטוח באוצר יקום ויתריע. מסמכותו של דרורי לנסות ולהשליט סדר בצירוף המחירים המשתולל, וכמובן במסגרת החוק היבש להשלים את סמכותו כפקיד ציבור רם הדרג הממונה על הענף. דרורי משום מה משמיע קול ענות חלושה, אולי הוא עדיין עסוק בחילופי השרים במשרדו, אולי הוא לא התאושש עדיין מהתמוטטות ירדניה וגופי ביטוח נוספים, לך תדע ...

כיוון שתקצר היריעה לספר אודות הניסים והנפלאות הפוקדים את סקטור הביטוח, ברצוני שנשיאות הפוך עסוקה בניהול עסקיה שלה, כיוון שהמשבר עומד כנראה בפתח, כיוון שאנכי פרייאר שאינו מבוטח במסגרת תדיראן או הקיבוצים או סתם במפעל אחד, כיוון שכל האמור לעיל מצביע על משבר עמוק ורציני אולי מהראוי לטפל בכך ומהר ככל האפשר.

אריה גוראל – חיפה זה אני

לפני שנים מספר שימש אריה גוראל, כיום ראש עיריית חיפה, בתפקיד מנכ"ל משרד הקליטה. במסגרת התפקיד הממשלתי לא מצא גוראל כר נרחב לביטוי אישיותו הרב גונית, ולפיכך פנה לתפקיד חיפאי מקומי מכובד כיאה וכנאה. וראוי להזכירכם שבחיפה תפקיד ראש העיר מקביל לתפקידו של שריף בכיר בטקסס לדוגמא. ראש העיר הוותיק הידוע לתהילה אבא חושי ז"ל הטביע את המושג – „ראש עיר בחיפה" והפכו למושג פוליטי בעל אופי, במיוחד באיזור חיפה. בעיני רבים סימל גוראל את התקווה לשילטון מסודר ויציב בחיפה, בעיקר מההיבט הכלכלי־פרסונלי שהיה לקוי ביותר בחיפה מאז היותה עיר. לגוראל לקח זמן קצר בלבד להוכיח „שמעשי אבות סימן לבנים", או לחלופין אם תרצו – „אבי ייסרכם בשוטים ואנוכי בעקרבים". עצוב.

יום בהיר אחד קם לו גזבר העיריה שהגיע לגיל פנסיה ופורש בכבוד מעבודתו. פורש בכבוד על שום מה? בכל מקום מתוקן היה מקבל שעון יפה בליווי מסיבת תה מכובדת ומלות הוקרה וכמובן תנאי פנסיה כמגיע לו כמעט. בחיפה קיבל כל אלה בצירוף נאה נוסף של $200,000 לערך כהוקרה על עבודתו רבת השנים. ראש העיר גוראל החליט שהגזבר יועלה לעת פרישתו לתפקיד מנכ"ל העיריה, מין תפקיד שאינו בדיוק קיים, ולפיכך תנאי פרישתו ישופרו ללא הכר. חברות ודעות למופת. נניח שהכל סביר והגיוני אם מאזן עיריית חיפה היה חיובי, נניח שהכל היה חיובי שכן מדובר רק בכספי ציבור, נניח שהכל בסדר שכן מדובר רק בסך קטנטן של $200,000 שהוא זוטות קטנות למטרופולין ענקית כחיפה, אפשר להגיח אינספור הנחות לגבי חיפה וראש העיר שלה, שאצלם הריוק־מציאות ומנהל תקין הפכו למושגים שבמחלוקת.

הכל היה בסדר אם גוראל היה לומד ממספר פרשיות בספרות נוספות שאירעו בממלכתו בשנים האחרונות ושהגדרתם כשערורייה הינה בגדר מלת בימוסין שלווה ומעודנת, ולא כך היא. הכל היה בסדר אם גוראל לא היה זועק מרות על התקציב העירוני הדל, בקיצור הכל יכול היה להיות בסדר אם חיפה היתה מנוהלת ללא שערוריות ומיני ממתקים תפלים בטעם רע. לא שאני מצפה לשינוי מרענן באדמיניסטרציה הפיננסית בעיריית חיפה, אולי בעצם הגיע הזמן לכך, כנראה לצערי שההצגות היזומות בנוסח חיפה ומנהיגה תימשכנה עוד זמן רב, שכן מסורת נקוטה בחיפה ולא נאה ראה לבטלה. חבל.

חצי משרה – פטנט ישראלי (המשך)

בשבוע שעבר סיפרנו אודות הפטנט הישראלי הבלעדי המקורי והעולמי של ניהול עסקים בהיקף כשקי־פיננסי גדול בחצי משרה. סיפורנו הקודם נגע למר הורוביץ. הפעם נתרכז באיש רב מעללים ופעלים כבנימין גיבלי שנבחר ליו"ר דירקטוריון חברת החשמל. להוי ידוע לכולנו שחברת החשמל חברה רצינית וגדולה הינה. גיבלי אדם סימפטי ונחמד משמש בתפקיד בכיר בכור והינו אחד מהמנהלים הבכירים שבקונצרן הענק הקרוי כור. יפה ונאה.

חברת החשמל עברה בשנים האחרונות את שלטון הליברלים הידוע כבעל תפיסה חשיבתית האומרת – שמור לי ואעשך לחבר דירקטוריון מכובד בחברת החשמל. בקיצור חברת החשמל שימשה כתחנת רכבת לכל מיני עסקנים ליברלים יותר אפרוריים מהצבע האפור שהתהדרו בעצם היותם חברי דירקטוריון מכובדים. הגיעו ימי שחל התחיל קצת יותר סדר וצבע בדירקטוריון של גוף כלכלי ענק זה.

החליט שחל למנות את גיבלי ליו"ר הדירקטוריון, לכאורה החלטה סבירה הגיונית וסבירה. לא הגיוני גם לא סביר שגיבלי ימשיך בתפקידו בכור ויקדיש לחברת החשמל חלק מזמנו. נכון אמנם שיצחק חופי מנכ"ל חברת החשמל עושה מלאכתו נאמנה, אך ההגיון אומר שגם גיבלי יתרום את כל זמנו ומרצו ולא יתחלק בזמנו הפנוי בין שני גופים. בעיתונות התפרסם שכל עובדי חברת החשמל קודמו באופן אוטומטי בדרגה ללא דיון ושאלה וזאת במסגרת הסכם עבודה מחד בין ועד העובדים להנהלה.

הסכם מסוג זה עלותו למשק המדינה יקרה ביותר, בכלל הנזק השבר בחברת החשמל מהווים כר נרחב לדיון בין יו"ר הדירקטוריון ליו"ר ועד העובדים ומספקים זמן עבודה רב ביותר. יו"ר הדירקטוריון יכול בזמנו הפנוי לתת את כובד דעתו לנושאים הבאים – תחנות כוח, יחסים בין חברת החשמל הישראלית לחברת החשמל המזרח ירושלמית, יחסי עבודה, השפעות תקציביות, פיתוח רשת החשמל, וכדומה נושאים קרדינליים לחברה לאומית גדולה. אבל גיבלי עסוק חלק ניכר מזמנו בניהול בקונצרן כור שגם הוא כידוע אינו „קטלאיקניא" מבחינת היקפו האנושי והכספי.

סביר להניח שבמדינה מערבית מתוקנת היה גיבלי נשאר בחטיבת המוח של כור או לחלופין מכהן רק כיו"ר חברת חשמל. מגיע ללא צל של ספק לגוף כחברת חשמל יו"ר דירקטוריון במשרה מלאה, מגיע ואפילו חובה ניהולית מינימלית שחברת חשמל תזכה ביו"ר דירקטוריון במשרה ותיפקוד מלאים. הלוואי שנזכה במהרה בימינו לביטולו של הפטנט הישראלי המוזר דלעיל. אמן.

הלוח הכללי

דירות למכירה

הצעות עבודה

מכוניות

מציעים למכירה

רוצים לקנות

רהיטים

מקררים

רדיו טייפ

מערכות קול

ריהוט המשרד

נדרשים לנישואין

הכרות

נקיון ואחזקה

ירושלים

הצעות עבודה

חיפה

שוק המציאות

מכרזים

בזק

החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

1) מכרז 58/86 שלטים מאלומיניום
2) מכרז 53/86 חליפות גשם
3) מכרז 54/86 פרט בד עמיסה מבנה
4) מכרז 55/86 פח עופרת
5) מכרז 56/86 פרט פלסטי אפור
7) מכרז 60/86 שיפוצים במוסך חיפה
8) מכרז 63/86 כריכת ספרי לימוד
9) מכרז 65/86 טופס הדפסת מדריך הטלפון

טפסי הצעה, מפרטים ופרטים נוספים אפשר לקבל בתחום אפסנאות ומחסנים, רח' הרצל 172, ת"א כל יום, בין השעות 9.00 עד 12.00 בחדר מס' 7. פניות שלא במועדים הנ"ל לא יענו.

ההצעות יש להגיש בירושלים לא יאוחר מיום 15/6/86 שעה 12 בצהריים.

החברה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או איזו הצעה שהיא או להזמין את כל הכמות במבצע אחד, הצעות במבדוקים לא תתקבלנה.

מנהל תחום אפסנאות ומחסנים.

עיריית חיפה

מכרז פומבי 20/86

לביצוע עבודות חשמל ומתקני תאורה בשדרות ...

מועד ההגשה נדחה ליום שלישי 3.6.86 שעה 12.00

ש. רודיק
מ"מ ראש העירייה

משרד החינוך והתרבות · משרד העבודה והרווחה
מינהל החינוך · מרכז ההכוונה לעיירות פיתוח
היחידה לדיור ולתמריצים ולהתיישבות למורים

מורים לעיירות פיתוח

לשנת הלימודים תשמ"ז דרושים בבתיים „שורשים" אשר במרכז ספיר, במועצה האזורית ערבה, מורים להוראת המקצועות:

מתמטיקה
אנגלית
ביולוגיה
פיזיקה

המעוניינים מתבקשים לפנות ישירות למנהל ביה"ס טלפונית ובכתב: מר אמנון ברמץ טל' 057-81021. למורים העוברים למרכז ספיר מובטחים הטבות, מענקים ותמריצים. ערבה – חיים של איכות

עלית הנוער

ההסתדרות הציונית לארץ ישראל
המחלקה לעלית ילדים ונוער

למרכזי חינוך ומסגרות מקצועיות
דרושים לשנת הלימודים תשמ"ז

מורים מדריכים מקצועיים

1. למב. אשקלון: לעיבוד עץ משרה מלאה, לפנות למנהל טל' 057/928029
2. למב. ... לחשמל רכב משרה מלאה, לפנות למנהל טל' 051/22388
3. למב. דימונה: למכונאות רכב משרה מלאה, לפנות למנהל טל' 057/59243
4. למב. אשדוד: לספרות נשים וגברים חצי משרה, מקצועות משרה מלאה. לפנות למנהל טל' 055/24990
5. למב. ... לחשמל כללי משרה מלאה, לפנות למנהלת טל' 052/555625
6. למב. ... לעיבוד עץ משרה מלאה, חשמל כללי וחצי משרה, ספרות נשים וגברים משרה מלאה, מכונאות רכב משרה מלאה. לפנות למנהל טל' 02/424655
7. למב. ... לעיבוד עץ, משרה מלאה, לחשמל כללי משרה מלאה, למכונאות רכב משרה מלאה. לפנות למנהל טל' 02/418482
8. [illegible] טל' 08/227488
9. למב. ... לפקידות משרה מלאה, לפנות למנהל טל' 08/457969
10. למב. ... לעיבוד עץ משרה מלאה, למכונאות רכב משרה מלאה, לפנות למנהל טל' 03/394568
11. למב. ... לעיבוד עץ משרה מלאה, לפנות למנהל טל' 053/22201
12. למב. ... לחשמל כללי ... לפנות למנהל טל' 053/92682
13. למב. ... למכונאות רכב משרה מלאה ... לפנות למנהל טל' 069/40025

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מתעכבת פתיחת המשא־ומתן על הסכמי העבודה החדשים

מאת חיים ביאור

תחילת המשא־ומתן בין המעסיקים לבין ההסתדרות על הסכמי העבודה לשנת 1986/87 נדחתה שוב, ולמעשה לא נקבע לה מועד, על אף ההצהרות מפי גורמים בהסתדרות בדבר פתיחת הדיונים עוד השבוע.

נציג התאחדות התעשיינים למו"מ אבי פילוסוף שהה בימים האחרונים בחו"ל, ולפני שחזר ארצה יצא לחו"ל יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד, כדי להשתתף בוועידה של האיגודים המקצועיים הגרמניים (ד.ג.ב.) המתקיימת בהאמבורג. הברפלד, שיצא ביום ו' שעבר, ישהה בגרמניה עשרה ימים.

שניים מראשי האיגודים המקצועיים, משה ולדמן מהסתדרות המיקרוביולוגים הביוכימאים, ושיה זילברשטיין מאיגוד העובדים הסוציאליים, יצאו בראשית השבוע הבא לבלגיה במסגרת משלחת של ההסתדרות שתיטול חלק בסמינר של עשרה ימים על השוק האירופי המשותף.

סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי אפרים זילוני מסר ל"דבר", שבדיונים על הסכמי העבודה החדשים תדרוש ההסתדרות את העלאת השכר התחילי על 50 אחוז מהשכר הממוצע; תוספת שכר, ברמה הארצית, בשיעור של 5־10 אחוזים; הסכם רבשנתי שלפיו יוכללו רכיבים נוספים, כגון שעות נוספות, הוצאות רכב והוצאות טלפון בחישוב הפנסיה; קיצור שבוע העבודה מ־47 ל־40 שעות שבועיות והגדלת שיעור ההפרשות של המעביד והעובד לקרן הפנסיה מ־16 אחוז כיום ל־17 אחוז.

אתמול החליטה ההסתדרות עקרונית להנהיג שיטה אחידה לקביעת השכר הקובע לפנסיה.

בצמרת ההסתדרות סבורים, שהמצב הנוכחי, שלפיו קיימת אפשרות בחירה בין שיטת "המשכורת האחרונה" לבין שיטת הממוצעים אינו יכול להימשך, משום שהוא נוגד את האינטרס של רוב המבוטחים ושל הקרנות עצמן.

פער ההשכלה הבין־עדתי הולך וגדל ומבחני המשכל רק מרחיבים אותו

מאת יעל פישביין, סופרת "דבר" לענייני חינוך

מבחני המשכל הנערכים בבתי־הספר תורמים להגדלת הפער בין העדות, מפני שבאמצעותם ממיינים את התלמידים ממוצא מזרחי למסלולי לימוד נמוכים ברמתם – כך עולה מנתונים שהוצגו אתמול בכינוס שנערך במכון ואן־ליר.

"בארץ אפשר לנבא את הסיכויים של עובר ברחם אמו להגיע לאוניברסיטה, לפי היבשת שבה נולד אביו. אם האב הוא ממוצא מזרחי, סיכויי הילד להגיע לאוניברסיטה נמוכים פי ארבעה מסיכוייו של ילד ממוצא מערבי. הפער הוא מתוצרת הארץ, כחול לבן, ולא רק שאינו קטן עם השנים, אלא הוא גדל באופן משמעותי" – כך טען אתמול פרופ' עוזר שילד מאוניברסיטת חיפה בכינוס שהוקדש לשימוש שעושה מערכת החינוך במבחני המשכל.

פרופ' שילד הביא נתונים, המוכיחים שהפער בהשכלה בין מזרחים למערביים גדל בעשור האחרון. ילדים מזרחים שעלו לארץ בגיל תשע הצליחו לרכוש השכלה אקדמית פחות מאחיהם שעלו לארץ בגיל 17 ולא עברו את המכבש המפלה של מערכת החינוך הישראלית. רק 6 אחוזים מאלה שעלו בגיל 9 הצליחו לרכוש השכלה אקדמית, לעומת 19 אחוז מאלה שעלו בגיל 17.

כזכור, אסר משרד החינוך לפני שלושה חודשים על עריכת מבחני משכל קבוצתיים החל בגני־הילדים ועד חטיבות הביניים, בעקבות פניית הורים לבג"צ ובעקבות דוח"ת של ועדה, שקבעה כי המבחנים מפלים לרעה תלמידים מזרחיים יותר ממבחני הישגים או מציוני המורים. ביטול המבחנים מעורר תרעומת אצל פסיכולוגים, יועצים ואנשי חינוך. פרופ' שילד האשים אתמול את הפסיכולוגים והיועצים, שהתנגדותם אינה עניינית ושהיא נובעת ברצון להגן על האינטרסים שלהם ולא של התלמידים.

אחיות בתי־החולים מבקשות לרשום ארגון נפרד – אך בתוך ההסתדרות

מאת דנקה הרינג, סופרת "דבר"

בקשה לרישום עמותה של אחיות ואחים המועסקים בבתי־החולים בארץ כגוף עצמאי בתוך ההסתדרות הכללית הוגשה בימים האחרונים לרשם העמותות.

הבקשה הוגשה על־ידי ועד הפעולה של האחיות והאחים בבתי־החולים, שהוקם על רקע ניגודי האינטרסים בין הסקטורים השונים בתוך הסתדרות האחיות והאחים ובפרט נוכח חילוקי הדעות החריפים עם מזכירת הסתדרות האחיות והאחים כרמלה פרן.

"סבלנותנו פקעה", אמרה אתמול כלה ספרין, מראשי ועד הפעולה, בשיחה עם סופרת "דבר". לדבריה, המוסד לבוררות מוסכמת היה אמור עוד לפני חודש לסיים את עבודתו בעניין שכרם ותנאי עבודתם של עובדי הסיעוד בבתי־החולים, אך עד היום אין כל מסקנות.

בעוד שבוע אמורה לסיים את עבודתה ועדה מיוחדת שהוקמה על־ידי יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד לבחינת הקמת חטיבה נפרדת של אחיות בתי־החולים בתוך הסתדרות האחיות. "אנחנו רוצים להיות מוכנים לפעולה מיידית במקרה שהוועדה תסרב להכיר בתביעה שלנו למסגרת נפרדת ומשום כך הגשנו את הבקשה להקמת העמותה", הסבירה כלה ספרין. "אנחנו נפרוש מהסתדרות האחיות, אבל לא מן ההסתדרות הכללית, שהיא הבית שלנו ואף אחד לא יוכל להוציא אותנו ממנו", הוסיפה.

אין חטיבה סקטוריאלית

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד הבהיר, כי במסגרת ההסתדרות הכללית אין שום חטיבה סקטוריאלית של אחיות מחוץ למסגרת היציגה והכוללת של הסתדרות האחיות, שמוסדותיה נבחרו לפני חודשים אחדים בבחירות דמוקראטיות.

הברפלד התייחס לכרוזים שהופצו בבתי־החולים ושבהם נקראו אחיות בתי־החולים להתפקד בחטיבה מיוחדת במסגרת ההסתדרות הכללית.

הברפלד הוסיף, כי על דעת כל מרכיבי הסתדרות האחיות, הוקמה ועדה הבוחנת את המבנה הארגוני של הסתדרות האחיות, והמלצותיה ייושמו בקרוב במוסדות המוסמכים.

הוראה להרוס מבנה הספריה והמסגד שהוקם באום אל־פחם

מאת מוחמד חלילה, סופר "דבר" לענייני ערבים

הממונה על מחוז חיפה במשרד הפנים, משה גלוזר, הורה אתמול ליו"ר ועדת התכנון והבנייה עירון להשתמש בסמכויות החוקיות ולהרוס את בניין הספריה הציבורית באום אל־פחם, שנבנה ללא היתר.

המדובר בבניין בן שתי קומות, ששטחו 280 מ"ר, שנבנה במסגרת מחנה העבודה ההתנדבותי שארגנו הצעירים המוסלמים בעיר. מינהל מקרקעי ישראל טוען לבעלות על החלקה שעליה נבנתה הספריה. שטח החלקה 350 מ"ר, והיא נמצאת במרכז העיירה. הממונה על מחוז חיפה אמר לסופר "דבר" כי הוא רואה בחומרה רבה את הקמתה של הספריה הציבורית ללא היתר ואת הפיכת חלק מהמבנה לאחר מכן למסגד.

הממונה אמר, כי נראה שהאחראים על הספריה הפכו אותה למסגד, כדי להקשות על הרשויות לבצע את ההריסה, ולכן הכריזו על חלק מהבניין כעל מקום תפילה.

אלפים כבר הגיעו לל"ג בעומר במירון

מאת שמעון הייב, סופר "דבר" בצפון

אלפים רבים של חוגגים כבר הגיעו אמש למירון לקראת חגיגות ל"ג בעומר וההילולה על קברו של רשב"י. מצפים, כי בהילולה, שתיערך היום ומחר, ישתתפו כ־150,000 חוגגים.

אתמול החלו ראשוני החוגגים לשחוט כבשים, ומצפים שהחגיגות יגיעו לשיאן הערב, עם הדלקת המדורה המסורתית. היום אחר־הצהריים תיערך גם התהלוכה המסורתית של הבאת ספר התורה מבית אבו בצפת למירון.

בינתיים עשרים חברי מושב מירון הסמוך לשבש היום את החגיגות, בטענה שאלפי החוגגים הורסים את מטעיהם ושטחיהם החקלאיים. התושבים שכרו חברת שמירה כדי שתשמור על השטחים החקלאיים.

גור יזום חוק שיחייב מהילת פלואור במים

שר הבריאות מרדכי גור הודיע אתמול, כי בכוונתו לפעול לחקיקת חוק הפלואור שמטרתו לחייב את כל גורמי הממשלה והשלטון המקומי להפעיל תוכניות לפלואורידציה של המים בכל הישובים בארץ.

מטרת הפלואורידציה היא חיזוק השיניים והקטנת הפגיעה בהן. השר גור, שסייר ביום ו' האחרון במתקני חברת "מקורות" באיזור הכרכר, מסר, כי ארגון הבריאות העולמי, שישראל חברה בו, מצדד מאוד בהחדרת פלואור למי השתייה. מדיווחים המגיעים מהארגון נמסר, שכ־200 מיליון בני אדם בעולם שותים כיום מים בתוספת מזערית של פלואור.

תינוקת שלקתה בשיתוק ילדים תובעת פיצויים

(ע). – תינוקת בת שנתיים תובעת את משרד הבריאות ואת התחנה לבריאות האם והילד בשכונת גילה בירושלים, בטענה כי תרכיב חיסון נגד שיתוק ילדים שקיבלה בתחנה גרם לה לשיתוק ילדים. על תביעה זו טרם הוגש כתב־הגנה.

התובעת טוענת, באמצעות הוריה, כי ביולי 1984 קיבלה חיסונים בתחנה לטיפול באם ובילד. בסוף אותו החודש אושפזה בבית־החולים, והתברר כי היא סובלת משיתוק ילדים. התברר, כי לקתה בשיתוק בעקבות קבלת החיסון נגד שיתוק ילדים.

בתביעה, שהוגשה לבית־המשפט המחוזי בירושלים, טוענים התובעים, כי התחנה לטיפול באם ובילד התרשלה מאחר שנתנה לילדה תרכיב חיסון פגום, שלא נשמר כראוי. עוד נטען כי התרכיב לא נבדק בטרם ניתן לילדה.

פנייה לגנב להחזיר שתי טבעות מזכרת מהורים

(ע). – פנייה נרגשת השמיעה אתמול תושבת רמת־השרון אל הגנב האלמוני שלקח מביתה שני טבעות זהב, מזכרת יחידה מהוריה שנספו בשואה.

בסוף השבוע שעבר נגנבו תכשיטים מדירתם של אהרון ורות עמיר ברחוב טרומפלדור 8 ברמת־השרון ובהם שתי טבעות זהב משובצות יהלומים, שהיו שייכות לאמה של רות עמיר, ונותרו לה כמזכרת יחידה מהוריה שנספו בשואה.

עתה פונה רות עמיר אל הגנב ומבקשת להחזיר לה את שתי הטבעות, שמבחינה רגשית יקרות לה מאוד.

"הבת של מנהל הבנק" נעצרה על הונאות

מאת חנה פאר, סופרת "דבר" בשרון

נערה מנתניה נעצרה בימים האחרונים כחשודה בזיוף ובהפצה של צ'קים גנובים. יחד עמה נעצר גבר החשוד כי הוא שהפעיל אותה בגניבות.

הנערה נהגה להיכנס לחנויות ובתי עסק בנתניה ולספר כי שמה סילביה חן וכי היא בתו של מנהל הבנק הבינלאומי הראשון. המשטרה חושדת, כי הנערה הצליחה לרכוש בגדים וסחורות רבות בנתניה תמורת צ'קים גנובים ומזויפים. מחלק הנוער במשטרת נתניה פנה לבעלי חנויות בעיר שקיבלו צ'קים מהנערה לבוא ולמסור עדות.

עמודות טלפון בכביש תל־אביב חיפה, שנועדו לקריאות עזרה ושבמשך תקופה ארוכה יצאו מכלל פעולה עקב חבלות של בריונים, תוקנו באחרונה על־ידי אנשי "בזק" והוחזרו לפעול (צילום: י.פ.פ.א.)

עובדי האוניברסיטאות פותחים בעיצומים בגלל תוספת איזון

מאת חיים ביאור, סופר "דבר"

10,000 העובדים במוסדות להשכלה גבוהה פותחים השבוע בעיצומים, במחאה על אי־היענות המעסיקים לתביעותיהם.

עובדי המוסדות להשכלה גבוהה הכריזו על סכסוך עבודה, בדרישה שתשולם להם "תוספת איזון", כפי שקיבלו מגזרים מקבילים להם בשירות הציבורי. אולם הנהלות האוניברסיטאות הבהירו לנציגי העובדים, כי לא יוכלו לשלם את התוספת במצב הנוכחי.

אתמול התכנס מטה המאבק של חטיבת עובדי המוסדות להשכלה גבוהה והחליט לכנס השבוע אסיפת הסברה בשעות העבודה. כן החליט המטה, כי החל מיום ג' בשבוע הבא יוחרפו הצעדים ויופסקו שירותים שונים על־פי תוכנית אחידה בכל המוסדות. הסתדרות הפקידים כבר הודיעה על תמיכתה במאבק העובדים.

הסדר עם האוצר על פרישת ההלוואות למלונאים במצוקה

מאת דוד משיוב, סופר "דבר" לענייני תיירות

שר התיירות אברהם שריר הודיע אתמול להנהלת התאחדות בעלי בתי־המלון, כי גיבש עם האוצר הסדר לפרישת חובות בתי־המלון שבמצוקה.

בעלי בתי־מלון אשר יוכיחו כי קשייהם הכספיים נובעים מהמשבר בענף, יקבלו הקלה בפרעון הלוואות הפיתוח של השנה הנוכחית. התשלומים ייפרשו על פני שש שנים: בשנתיים הראשונות הם ישלמו את הריבית בלבד ובארבע השנים הבאות יפרעו המלונאים את הקרן והריבית. שיעור הריבית שבה יחויבו המלונאים בהסדר זה יהיה 7.5 אחוזים צמוד למדד המחירים או לליבור פלוס 2.75 אחוז.

כן הודיע שר התיירות למלונאים, כי שר האוצר נענה לפניית משרד התיירות והסכים לפרוש את החזרי הלוואות הפיתוח הצמודות ל־17 שנה. בחמש השנים הראשונות יחזירו המלונאים רק בתשלום הריבית, וב־12 השנים הבאות הם יפרעו את הקרן בתוספת הריבית. ההסדר הנ"ל אמור לחול על הלוואות פיתוח שניתנו בהצמדה מלאה למדד המחירים או לדולר.

בתי־האבות של "משען" מלאים ו־5,000 קשישים מחכים לתורם

מאת חיים ביאור, סופר "דבר"

ברשת בתי־האבות של "משען" קיימת מצוקה קשה של מקומות. כל 4,200 המקומות תפוסים, ובתור הממתינים כ־5,000 איש. על כך מסר אתמול מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר בישיבת הוועדה המרכזת.

מנכ"ל "משען" משה יהודה אמר בישיבה, ש"משען" גיבשה תוכנית פיתוח לארבע השנים הקרובות בסך 4.2 מיליון דולר. סכום זה מיועד, בין השאר, להקמתם של בתי־אבות בחיפה, באר־שבע, פתח־תקווה וראש־העין.

כלכלנית ההסתדרות ביה שמאי ציינה, שאין בתוכנית הפיתוח של "משען" תשובה ליותר מ־10,000 קשישים מוגבלים, שמתנגבת הממשלה לדאוג להם. היא הטעימה, שכמחצית מכלל המיטות לקשישים בישראל הן במוסדות פרטיים, שרובם ברמה ירודה ובמצב ירוד.

יצוין כי "משען" גבתה עד כה סכומים נמוכים מדייריה, אך ועדה הסתדרותית בראשות שלום הבשוש המליצה להעלות את התשלומים. עם זאת, גם לאחר המלצת הוועדה, מחירי השהייה במוסדות "משען" נמוכים יחסית.

במסגרת הנסיעות לקרב בני נוער להסתדרות התארחו תלמידי התיכון המקצועי "פיסמן" בבית־ברנר בתל־אביב ונלוו אל מנהלי האיגוד המקצועי במפעלים הנמצאים בתחום טיפולה של מועצת הפועלים.

(ע). – סניף בנק לאומי ביהוד נפרץ בליל שבת, אך דבר לא נגנב ממנו.

ההסתדרות הכללית של העובדים באר"י
הועד הפועל
האגף לארגון ומועצות הפועלים
המחלקה לפעולה קהילתית

מחר יום ג' י"ח באייר תשמ"ו (27.5.86)
במשכן הכנסת בירושלים

כנס מיוחד של המועצה החברתית קהילתית של ההסתדרות

סדר־היום:
10.00 – 09.30 התכנסות
10.00 פתיחה:
פלטיאל סגל, יו"ר המחלקה לפעולה קהילתית
ברכות:
גדעון בן־ישראל, יו"ר אגף הארגון ומועצות הפועלים
ניסן הרפז, מזכיר מועצת פועלי ירושלים

בחירת יו"ר המועצה

11.00 – 10.30 – דברים:
ח"כ **שלמה הלל**, יו"ר הכנסת.
פרופ' **שמעון שטרית**, אוניברסיטת ירושלים.
12.30 – 11.00 דיון כללי:
"בעיות חברה בישראל ומוקדי המצוקה החברתית בימי המשבר הכלכלי".
13.00 – 12.30 דברי סכום:
ח"כ **ישראל קיסר**, – מזכ"ל ההסתדרות

חברה להשקעות של בנק הפועלים בע"מ

הודעה על אסיפה כללית שנתית רגילה

ניתנת בזה הודעה כי ביום 4.6.86 בשעה 9.00 תתקיים אסיפה כללית שנתית רגיה של החברה במשרדה הרשום ברחוב יהודה הלוי 147 ת"א.
בעלי מניות למוכ"ז בנות 0.001 ש"ח אשר ברצונם להשתתף ולהצביע באסיפה זו, יפקידו את תעודת המניה שבידיהם במשרדה הרשום של החברה, במזכירות החברה, לא יאוחר מ־48 שעות לפני מועד האסיפה.

על סדר היום:
1. דו"ח מנהלים.
2. אישור המאזן וחשבון רווח והפסד ליום 31.12.85.
3. בחירת מנהלים.
4. מינוי רואי חשבון וקביעת שכרם.
5. שונות.

אם לא יהיה נוכח בתאריך האסיפה מניין חוקי, תתקיים האסיפה כעבור שבוע באותו מקום **ובאותה שעה.**
אם גם אז לא יימצא מניין חוקי קבוע בתקנות תתקיים האסיפה באותו יום באותו מקום בשעה 9.30 בכל מספר של משתתפים.

מועצת המנהלים

ההסתדרות הכללית של העובדים באר"י
הועדה לקידום החינוך הטכנולוגי־מקצועי
המדור התנועתי

כנס משפחות עובדי ומורי רשתות החינוך של ההסתדרות
ל"ג בעומר תשמ"ו – 27.5.86 – יער בן־שמן

התכנית:
10.00 – התכנסות באזור אמפיתאטרון יער בן־שמן
12.30 – 10.15 – הפעלות בחיק הטבע:
יציאה למסלולי טיול לכל המשפחה בהדרכת מדריכי ידיעת הארץ/קק"ל
– ערכה חינוכית ניידת של הקרן־הקיימת
– סדנא אמנותית ניידת – פיסול בטבע
14.00 – התכנסות באמפיתאטרון
15.15 – 14.15 – הופעת להקות מחול וזמר של רשתות החינוך
16.15 – 15.30 – הרקדה המונית
16.30 – סיום ופיזור.

אתגר – המכללה למינהל – מישלב משען – נוער עובד – נעמת – "עמל"

בית התפוצות על שם נחום גולדמן

יחסה של איטליה לשארית הפליטה ולפעולות ההצלה וההעפלה, 1948–1945

כנס שליחים ופעילים

רב שיח במעמד שגריר איטליה בישראל, מר ג'יובאני דומינדו
ברכות מפי מר אריה דולצ'ין
לזכרו של **רפאל קנטוני** ז"ל, מפי ד"ר יצחק מינרבי
משתתפים: אריה אורון, אריה אליאב, מרדכי סורקיס, עדה סירני, אברהם תורי שליחים ופעילים בפרשת "לה־ספציה"
בין המוזמנים: פעילי "המרכז לגולה", המוסד לעליה ב', הבריחה, ההגנה, שליחי הסוכנות לסוגיהם, ארגוני פליטים, החלוץ והפרטיזנים.
במהלך הערב יוקרנו קטעי סרטים על התקופה.
יום חמישי, 29 במאי, בשעה 17:00, באודיטוריום בני ציון, בבית התפוצות בשעה 16:00, יתקיים במקום מפגש רעים.

רינגר מאגרים בע"מ ח.פ 51־107499־9
נמסרת בזה הודעה, כי באסיפה הכללית שלא מן המניין התקבלה החלטה מיוחדת לשנות את תזכיר החברה על ידי הוספת סעיף ג' כדלקמן:
"העסק בשרותי אבטחה, שמירה ייזום מכל מין והסוג ולספק שרותים אלו לגופים שונים בארץ ובכל רחבי תבל".
גד הבר – מנכ"ל

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו

הדסה פינצ'וק

ההלויה תתקיים היום, יום שני י"ז אייר תשמ"ו 26.5.86 בשעה 3.00 אחר הצהרים בבית העלמין חולון.

אבלים: בעלה: יצחק פינצ'וק
בתה וחתנה: חנה ומרדכי פקר
בנה וכלתה: יוסף ורות פינצ'וק
נכדיה ונינה

הדירקטוריון ועובדי החברה
משתתפים בצערו של **יוסף פינצ'וק**, מנכ"ל החברה.
במות **אימו** ז"ל
ומביעים את תנחומינו למשפחתו
חברת "מבני תעשיה" בע"מ

אנו מודיעים בצער על פטירתה של חברתנו
חנה גרשוני ז"ל
ומשתתפים בצער המשפחה
הובאה למנוחת עולמים ביום ראשון ט"ז באייר תשמ"ו 25.5.86 בבית העלמין בכפר ויתקין
כפר ויתקין

לרייזה יוספזון וליוניגה קרוסינקר
אנו משתתפים באבלכם הכבד על מותו הפתאומי של הבעל והאבא
הירש ז"ל
ומביעים את תנחומינו החבריים
המרכז החקלאי
ניר שיתופי
ו"העדה"

לחברתנו **יהודית מייזלס**
אתך בצערך במות בעלך
שלמה מייזלס ז"ל
צוות המורים והנהלת ביה"ס
"העמק המערבי" יפעת

כמלאת 25 שנה לפטירתה של
סוניה (שרה) גלנץ ז"ל
נעלה לקברה היום, יום ב' י"ז באייר תשמ"ו 26.5.86 בשעה 16.00 בבית העלמין בפרדס חנה
בית משמרות

משתתפת בצערה של **נחמה פיגה**
עובדת הקרן
במות האב
משה פיגר ז"ל
ומביעה תנחומים למשפחה
ההנהלה והעובדים

למר **שלמה זיניוק** והמשפחה
השתתפותנו הכנה במות האב
יעקב ז"ל
י. רייק – מנכ"ל
חרושת חומרי נפץ בע"מ

פקודת החברות (נוסח חדש)
הודעה על קבלת החלטה מיוחדת
(לפי סעיפים 25 ו־28 לפקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג – 1983)
של החברה:
קטאל תחנום בע"מ

חברת קטאל תחנום בע"מ מתכבדת בזה למסור הודעה כי ביום 22.5.86 באסיפה כללית שנתכנסה כדין נתקבלה ההחלטה הבאה על שינוי תזכיר החברה כהחלטה מיוחדת:
"א. סעיף 2 לתזכיר יימחק ובמקומו יבוא:
2. החברה תעסוק בין היתר באספקת שרותי תקון, שפוץ, חדוש, שווק, יעוץ, הדרכה, התקנה, השאלה, תחזוקה ותמיכה בנושאי מכונות ורכב, לרבות חלקים, אביזרים וכו' בשטח מדינת ישראל ו/או מחוצה לה.
ב. 1) סעיף קטן (2) לסעיף 4 לתזכיר החברה יתוקן ובמקומו יבוא:
(2) מניות רגילות ב' בנות 1 ש"ח כ"א.
2) יוסף סעיף קטן (4) לסעיף 4 לתזכיר הבר יאמר: (4) 20 מניות בכורה בנות 1 ש"ח כ"א."
יאיר קמחי
יו"ר

דבר היום

סמכות ברורה

היועץ המשפטי לממשלה מוצא את עצמו בימים אלה במוקדי הפרסום, בשתי סוגיות שונות זו מזו שאין ביניהן קשר ישיר: האחת היא הביקורת הפומבית שהשמיע שר המשפטים על התבטאותו של פרופסור זמיר בסוף השבוע שעבר בעניין אי העברתו של החוק נגד גזענות בכנסת. הסוגיה האחרת, הקונקרטית יותר, היא המחלוקת שבינו לכמה שרים – וביניהם ראש הממשלה – בעניין חקירתו של „הפקיד הבכיר", דמות שזהותה הוסתרה מטעמי בטחון.

זכותו של היועץ המשפטי להביע את דעתו בפומבי, גם כאשר מדובר בדעתו על מחדל של הכנסת, וביקורתו של השר מודעי בעניין זה קשורה במגמתו הכללית לקצץ בסמכויותיו של היועץ המשפטי. זוהי מגמה בלתי רצויה, כפי שכבר נאמר במקום הזה, והשלכותיה על חיי הציבור בישראל יהיו שליליות. הצעה זו אינה מועלית בפעם הראשונה, היא נדחתה בעבר, ומותר לקוות שתידחה גם הפעם.

אלא שבסוגיה האקטואלית מדובר בסמכויות של היועץ המשפטי שאינן מוטלות בספק. ההחלטה אם להורות במקרה זה או אחר על פתיחתה של חקירה פלילית, או על הגשתו של כתב אישום אחרי החקירה, כמו גם ההחלטה על סגירת תיק, היא מסמכותו המובהקת והבלעדית של היועץ המשפטי לממשלה. כאשר מדובר בגורם בטחוני, או בנושא בטחוני, היועץ המשפטי רשאי, ואפילו חייב, לשמוע את דעת הממשלה, או את דעת השר הנוגע בדבר. אפשר לצפות ממנו שיתייחס לדעה זאת בכובד ראש, ויביא אותה במניין שיקוליו במשקל ראוי. אבל בסופו של דבר ההחלטה כיצד לפעול היא החלטתו שלו.

אם בעניין של „הפקיד הבכיר" יש חילוקי דעות בין היועץ המשפטי לבין השר הנוגע בדבר, או אף כמה שרים, הרי חילוקי הדעות עצמם לגיטימיים. אך מכיוון שסמכות ההכרעה העצמאית של היועץ המשפטי בעניין זה איננה מוטלת בספק, הרי יש לכבד אותה ואנו בטוחים שהממשלה אכן תכבד אותה.

ארלוזורוב 93 / חיים ביאור

טחנות שגיא

„רופאים מנצלים את המונופול של קופת־חולים בתחום הרפואה, את הציוד והמכונים שלה, כדי להעדיף חולים שהפרוטה מצויה בכיסם. כל חולה שרוצה להקדים את תורו לטיפול, יודע שעליו לשלם כסף מתחת לשולחן. זה פוגע באמינותנו. אנו מופיעים כהנהגה שקרית".

מלים בוטות אלה הקפיאו את משתתפי הישיבה של סיעת המערך בהסתדרות, שכונסה בשבוע שעבר, מעשה שיגרה, לשמיעת אינפורמציה מהמזכ"ל קיסר על עניינים שעל סדר היום. התיאור בא לא מפיו של עסקן ממורמר או אופוזיציונר מקצועי. הדובר היה גדעון שגיא, ראש האגף למינהל ותכנון בוועד־הפועל, מהמובהקים שבין אנשי הממסד ההסתדרותי.

שגיא טוען, בפורומים פנימיים של הוועד־הפועל, כי שורה של תופעות חריגות השתרשה במערכת ההסתדרותית, עד כי הנסיון לתקנן נראה לעתים כמעט חסר סיכוי. בתופעה של שיחוד רופאים בבתי־חולים ובמרפאות לא טיפלו מעולם מתוך החלטה נחושה לעקור אותה משורש, הוא גורס, וכך נהיתה למובנת מאליה.

ערכי היסוד, כמו רפואה שוויונית ועזרה הדדית, מתמוססים לנגד עינינו, הוא מתריע. הרפואה הציבורית, גם זו הקיימת בין כתליה של קופת־חולים ההסתדרותית, מחולקת לשניים – באחת למבוססים והשניה לחסרי היכולת. אנו סובלים פה מרפואה, שהיא בעצם מחלה ממארת. אם נמשיך במדיניות בת־היענה, אומר שגיא, הציבור יתרשם שאנחנו עומדים מאחורי התופעה.

ההידרדרות במוסר הרפואה הציבורית החלה, לדבריו, מאז שביתת הרופאים הגדולה, לפני שנתיים. במאבק המר שניטש בין אירגוני הרופאים לבין המעסיקים נשחקה שחיקה משמעותית הזדהות הרופאים עם מוסרות הרפואה ועם מערכת הבריאות בכלל.

בשנה האחרונה מנסה שגיא להביא לכך שהנהלת קופת־חולים תנקוט צעדים של ממש לביעור הנגע, אך ללא הצלחה יתירה. ככל שהעמיק לחדור לעובי הקורה, כן הצטברו על שולחנו עדויות של מטופלים שלימדו על היקפו המדהים של השיחוד בבתי־חולים ובמרפאות. לחולה שנזקק לניתוח דחוף נרמז, כי „שי" בסך 3,500 דולר יחסוך לו שבועות של המתנה לניתוח בכיס המרה ויבטיח לו את מיטב התרופות אחר־כך. הרופא, שפרטיו נמסרו לאגף למינהל בוועד־הפועל, לא נאות לקבל את הסכום בשקלים, אלא רק בדולרים מ„השוק האפור". חולים רבים מציעים לרופאים תשלומים כספיים ומתנות שוות־ערך, בלא שהתבקשו במפורש או אף במרומז, מה שמלמד כי השיחוד נהפך כבר לנורמה.

הנהלת קופת־חולים מסכימה, לדבריו, עם הדיאגנוזה, אך התופעה כה מורכבת ומסובכת (מה גם ש־95 אחוז מהחולים אינם מתלוננים), עד כי יש כמעט השלמה עם המצב.

אנחנו מטפחים ציפיות גבוהות בציבור, מטעים שגיא, שהרי הכל יודעים שהמערכת ההסתדרותית מונעת על־ידי שיקולים חברתיים־ערכיים ואינה אירגון המושתת על רווח והפסד. אם לציפיות לא יהיה כיסוי, תאבד ההסתדרות את אמינותה בעיני חבריה. יריביה הפוליטיים וגורמים מבית כאחד יתקפו אותה על מחדלי הרפואה השוויונית. פתיחת התקפה שכזו היא רק שאלה של זמן, הוא מתריע.

עתה פועל יו"ר האגף לתכנון ולמינהל לפתיחה של שורת דיונים במוסדות הביצועיים של ההסתדרות, שיביאו לפעולה מאסיבית נגד התערערות הרפואה השוויונית. הוא סבור שרק אם הוועדה המרכזת וההנהלה של קופת־חולים יחליטו כי תשלומים של חולים לרופאים הם שוחד לכל דבר, אפשר יהיה להנחות את היועצים המשפטיים של ההסתדרות ליזום טיפול פלילי במעורבים בשיחוד הזה ולצמצם, אולי, את ממדי הנגע.

דווקא ימים אלה, שבהם קופת־חולים עומדת לעשות צעדי הבראה לאחר המשבר הכספי שפקד אותה, הם הזמן המתאים לפעול במקביל לעקירת הרפואה השחורה, המקעקעת את דימויו של המוסד כפאר היצירה ההסתדרותית.

בין הפטיש והסדן

ניגודי אינטרסים מחד גיסא ורצון לשתף פעולה מאידך, מאפיינים את דפוס יחסי הכוח בין מזכירי הסתדרות עובדי המדינה לבין ועדי העובדים שב„שטח".

מתוך מחקר ראשון מסוגו, שכתב יהושע שטאובר במסגרת החוג ללימודי עבודה באוניברסיטת תל־אביב, עולה, כי בשעה שהוועדים הארציים בשירות המדינה, הנבחרים בבחירות אישיות, חשים בראש וראשונה מחוייבות לבוחריהם, נתונים מזכירי הסתדרות עובדי המדינה בצבת של אילוצים כלפי גורמים רבים ושונים – הוועדים הארציים, הנהלות המשרדים הממשלתיים, נציבות שירות המדינה, הממונה על השכר באוצר והאגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות.

הסתדרות עובדי המדינה נמצאת בעמדת נחיתות לעומת הוועדים החזקים בשירות המדינה, קובע שטאובר. השפעתה של הסתדרות זו במשרד ממשלתי כלשהו תלויה בכוחו של הוועד הארצי וברצונו לשתף פעולה עם נציגיה. לפיכך, שלא כבמגזרים שונים, שבהם ועד עובדים חזק מפתח יחסי־קונפליקט עם ההסתדרות המקצועית, הרי שבמקרה של שירות המדינה מקיימים מזכירי הסתדרות עובדי המדינה קשרים הדוקים עם הוועד ב„שטח" ומגלים שביעות רצון רבה יותר משיתוף הפעולה שלהם איתו, ככל שהאחרון חזק יותר.

(המשך בעמ' 8)

הטלוויזיה כשומרת שבת

מאת טדי פרויס

כמעט כל הטענות והקובלנות של המכנים עצמם שומרי שבת הן טענות הבל. מלחמתם בהרצאות המתקיימות בבוקרי שבת, התנגדותם האלימה למופעי בידור בלילות שבת, שלא לדבר על מלחמתם בהפעלת תחבורה ציבורית, כולם מגבירים את חילול הקודש, דווקא מבחינתם. בגלל שיתוק האוטובוסים נעות בכבישים רבבות מכוניות פרטיות ואלפי מוניות; בגלל סגירת בתי־שעשועים בלילות שבת נשארים ברחובות המונים, שמרעישים עולמות; כנ"ל ביטול מופעי תרבות בשבת לפני הצהרים. בכל אלה מקפחים נאמני הקודש־ברוך־הוא את יום המנוחה במקום לעודד אותו.

מצביעי ש"ס, אגו"י ומפד"ל צודקים בטענתם שמשחקי כדורגל בשבת גורמים לחילול שבת המוני בפרהסיה. דווקא הטלוויזיה מצאה את הפתרון: להביא בכל שבת משחק אחד בשידור חי

לעומת זאת יש צדק בטענתם, כי משחקי כדורגל הם פגיעה קשה מנשוא במנוחת השבת. אלפים, ולא מן השכבות הרגועות והמנומסות ביותר, יוצאים לרחובות מיד אחר הטשולנט והקוסקוס, שעה השמורה אצל רבים לשינה. הם מגיעים באלפי כלי־רכב לקופות המעטות. מרעישים ודוחפים, ואחר־כך שואגים בקולי קולות ומזכירים לשופט שהוא בן לכריסטין קילר ולאותי להדדוס. כשעתיים לאחר כניסתם למגרש הם חוזרים על רוב מרכיבי התרגיל בכיוון הביתה, וזה עוד לפני צאת הכוכבים. לכן קשה להעלות על הדעת חילול שבת פרוע מכדורגל, הפוגע גם באזרחים שאינם מנשקים מזוזות ואינם מכירים ציצית, תפילין וחבישת כובע.

בכל הנוגע לכדורגל אפשר ללכת לקראת מצביעי ש"ס, אגו"י ומפד"ל. איך עושים זאת ראינו בשבת האחרונה, כשהירשו לטלוויזיה לראשונה, כמו גילוי אמריקה, לצלם משחק ליגה. נוסף על 20,000 יושבי בלומפילד ראו עוד מאות־אלפים את המשחק, ולא חיללו שבת בפרהסיה. על־פי דגם דומה אפשר למצוא פשרה שתצמצם את הפגיעה ברוח השבת. אם שידורי טלוויזיה יקויימו בימי שבת כסדרם, יפחת מספר הבאים למשחקים ומחללים בכך את השבת. תושבים שהמגרשים נמצאים בשכונתם יסבלו פחות מהלחץ ומהרעש שצריך למצוא הסדר, שיפטור את האגודות מנזק כספי. אפשר יהיה להבטיח זאת אם ישולמו תמלוגים נאותים תמורת זכויות השידור או אם לא יודיעו מראש איזה משחק יוקרן, כפי שנהוג בארצות חוץ. אם תמומש אחת משתי האפשרויות הללו, יצומצמו ממדי חילול הקודש והפרעת מנוחת השכנים. הדלקת מקלט טלוויזיה היא חילול מדרגה שניה, מאחר שהיא נעשית במיסתור. „ייהרג ובל יעבור" מתייחס רק לחילול שבת בפרהסיה; חילול בצינעה הוא בבחינת יעבור ובל ייהרג. החרדים יעשו חסד עם עצמם, אם יסירו התנגדותם לשידור משחקי כדורגל.

רווחה בפרופיל נמוך

מאת שמעון וייס

תמונה דרום־לבנונית טיפוסית: הקלאי מאחד הכפרים שבתחום רצועת הבטחון או מחוץ לה מעבד את אדמתו. השיטות אינן המודרניות ביותר, אבל לא זה מה שיפריע ללבנוני בעמל יומו. לפתע צדה עינו תנועה מוזרה מאחורי הגבעה הסמוכה. כשהוא מתבונן ביתר תשומת־לב הוא רואה איש זר הפורק מעל כלי־רכב שני משגרי קאטיושה; האיש בודק היטב את השטח ולאחר שווידא ששום עין בלתי רצויה אינה עוקבת אחריו, הוא מציב את המשגרים, הקאטיושות, ומכוון גם „על עיוור" דרומה. אחר־כך הוא מכוון את שעון ההפעלה ומסתלק מהמקום. לחקלאי אין עוד ספק במה מדובר. באביב־קיץ 1986, שנה לאחר השלמת נסיגת צה"ל מדרום־לבנון וארבע שנים לאחר פרוץ מלחמת־לבנון, אין לחקלאי הדרום־לבנוני כל לבטים. הוא יודע מה יעשה. הוא ממהר אל מוצב צד"ל או יוניפי"ל הסמוכים או לאחד מבסיסי האו"ם הקרובים ומדווח על מה שראה. עוד קאטיושה שכוונה לעבר אצבע הגליל נוטרלה.

אי אפשר למנות את מספר הפיגועים שסוכלו ואת מספר חוליות המחבלים שנלכדו בדרכם דרומה מלבנון. עכשיו אפשר כבר, עדיין בזהירות, למדוד את הצלחתה של רצועת הבטחון שאחד מביטוייה: שיגשוג כלכלי בכפרי האיזור

אנשי צד"ל, וכן קציני יחידת הקישור של צה"ל בדרום־לבנון, יכולים להעיד שדיווחים כאלה היו למעשה שבשיגרה. אם תרצו, זה המהפך האמיתי המתחולל בקרב האוכלוסיה בדרום־לבנון. גם שם הגיעו למסקנה שהטרור, ובעקבותיו סריקות צה"ל וצד"ל בשיטת האדמה החרוכה, פוגעים בראש וראשונה בתושבים עצמם. זו אחת הסיבות – ויש אומרים, הסיבה העיקרית לשקט היחסי השורר בדרום־לבנון ובגבול הצפוני מאז נסוג משם צה"ל. בקרב קציני צה"ל בצפון יש המעדיפים לתאר את המצב כ„התייצבות ברמה, בהיקף ובסוג הפיגועים", כלשון אחד מהם. בצד הסיפוק המופק מהשנה השקטה שעברה על הצפון (הישראלי) ועל הדרום (הלבנוני), יש המרגישים כי אין זה סוף־פסוק וכבר הוכח שאת הטרור, על סוגיו השונים, קשה מאוד לבלום, אם בכלל אפשר לבלום.

עוד סיבה להצטמצמות נסיונות הפיגוע ופעילות הטרור מדרום־לבנון היא התעסקות האירגונים הקיצוניים בבעיותיהם הפנימיות. „החיזבאללה" מול הסורים, הפלשתינאים מול השיעים והשיעים בינם לבין עצמם. עם־זאת אין מסתירים בצה"ל את הדאגה מפני התבססותם של אירגוני החבלה הפלשתינאים באיזור צידון, תוך פזילה בולטת לעבר איזור צור ודרום־לבנון. בשלב זה מסכלים אנשי „אמל" את נסיונות הפלשתינאים לרדת דרומה. כיום הם שולטים באיזור שמצפון לרצועת הבטחון ובעיקר באיזור מחנות הפליטים שסביב צור – מעוזם העיקרי של המחבלים הפלשתינאים לפני מלחמת לבנון.

אף שבצפון יש המבקשים לשמור על פרופיל נמוך בכל הקשור לגילויי השקט משני צידי הגבול, כדי שלא להכעיס את השיעים והמחבלים הקיצוניים ולא להתגרות באנשי „אמל", אין להתעלם מהצלחתה של רצועת הבטחון. רק מטעמי בטחון אי־אפשר למנות כאן את מספר הפיגועים שסוכלו ואת מספר חוליות המחבלים שנלכדו כשהיו בדרכם דרומה. „איזור הבטחון" משבש את פעולות ההכנה לפיגועים. החיץ הזה מאלץ אותם לפעול מרחוק וכאשר פועלים מרחוק ומתקשים לרדת דרומה ולהגיע בלא קושי עד הגדר – גם התוצאות הן בהתאם, מסביר גורם בכיר בדרום־לבנון.

יש המעריכים כי כתשעים אחוז מאוכלוסיית הדרום מבקשת להקיא מתוכה את הפעילות החבלנית לסוגיה. זה אמור לא רק לגבי תושבי איזור רצועת הבטחון. בחלקו הגדול הוא אמור גם לגבי רבים מתושבי האיזור שמצפון לרצועה. אלה חשים יום־יום את צידה השני של מטבע ההתנגדות לפעולות הטרור – שגשוג כלכלי כמעט חסר תקדים באיזור לאחר שנות מלחמה ומשבר ארוכות. בניה חסרת תקדים בהיקפה מתפשטת באיזור, החקלאות מתפתחת, בתי כולבו חדשים ובהם מוצרים [illegible] נפתחים בזה אחר זה, בוטיקים להלבשה ולהנעלה צצים גם בכפרים קטנים. המראות מזכירים במשהו את ביירות כאשר כונתה עדיין „פאריז של המזרח־התיכון". עד כדי כך גדלה תנופת הפיתוח שכבר מדברים על בניית כפר חדש ומודרני על שרידי כפר שחרב במלחמה – ג'רמק שמו, מצפון למארג'־עיון. הכוונה היא לשכן בו חיילים של צד"ל ובני משפחותיהם. היה בדרום־לבנון מי שהוכיח: לא אצלנו המציאו את השיכונים לחיילים קציני צבא הקבע.

השקט היחסי, ובעקבותיו הרווחה הכלכלית, אסור שיוליכו שולל. דרום־לבנון אינה מבוטחת עדיין מפני אפשרות של התחממות מחודשת, שבעקבותיה ייהפך האיזור שוב לשדה־קרב. וצה"ל בסיוע צד"ל, ירדפו שוב אחרי מחבלים, שזרעו חלילה הרג והרס. על־כן כדאי לזכור היטב את מה שאמר קצין בכיר בצפון: „אם יישאר המצב כפי שהוא כיום לאורך זמן, נהיה מסוגלים לחיות כך שנים רבות, אבל גם אם חס וחלילה יקרה אסון, צריך יהיה להגיב נכון – ולא לכסח ולא להרוס בלי חשבון, רק מפני שהדם עולה לראש וברחוב לוחצים לנקמה. צריך לפגוע רק בפוגעים ולא באזרחים השלווים, אחרת נשחק לידי אלה שפועלים נגדנו".

תרבות פוליטית מוזרה

מאת מאיר בראלי

זה לא כבר מסר החשוד דוד בלאס לפרסום בעתונות מכתב אישי שקיבל פעם משר המשטרה חיים בר־לב. וודאי שהיה זה מעשה לא מחושב להפקיד בידי איש השוק האפור כבלאס מכתב אישי של חיים בר־לב, אבל הקשרים ה„בילטראליים" ביניהם הם פחות חשובים מתוכן המכתב (מכיוון ש„קשריו" של בלאס לא הועילו לו ביום עברה ולא יכולים כלל להועיל אצל חיים בר־לב). במכתב מביע בר־לב הערכה רבה לתפקיד שמילאה „יחד" (שעם קובעי דרכה נמנה, כנראה, החשוד דוד בלאס באותו זמן) בהקמת הממשלה המכהנת עתה. תפקיד זה אין לו קשר, כמובן, לצד האפל של הממשלה, להשפעה המופרזת שיש בה לליכוד, אלא להיפך – לגיבוש משקלה של מפלגת העבודה בכנסת הי"א. תרומה זו הקנתה ל„יחד" ולמנהיגה משקל, שציבור הבוחרים שלל מהם, ואין להתרעם על כך. זו דרכה המעוותת של הדמוקרטיה, כשהיא באה לביטוי בבחירות יחסיות, המגדילות את משקלם של רסיסי המפלגות.

אין פירוש הדבר שהכל מותר לו, לעזר וייצמן. חובה ציבורית מוטלת על כל מי שמשמיע קול בפומבי לקום ולומר שמה שאסור לכל אדם אחר, אסור גם ל„שובב הבחמר", שהיה חביבה של „חירות" ועתה הוא תומך נלהב במפלגת העבודה. מפעם לפעם מרשה לעצמו עזר וייצמן התבטאויות והתנהגויות, שההגדרה הרכה ביותר שלהן היא חוסר תרבות פוליטית, ולא פעם הוא עובר את גבולות הטעם הטוב. כדאי להזכיר לעזר וייצמן שהיותנו דמוקראטים פירושו – שמה שאסור לאחרים אסור גם לו, מה שמותר לו מותר לכל אדם. אין זכויות יתר. אף לא לאחיינו של חיים וייצמן.

בהיותו שר בממשלה בראשות מנחם בגין נהג לקרוא לראש ממשלתו בשם „המנוח". איך ייקרא דבר כזה הוא חרג או מגבולות הטעם הטוב האישי.

כאשר חרה לו על שיצחק רבין מינה פעם, בתקופת שהותו בחוץ לארץ, את משה ארנס לשר הבטחון בפועל, הוא הכריז שיצחק רבין הוא בעצם „ליכודניק"... מי שניצח על מערכת הבחירות שהעלתה את הליכוד לשלטון חייב היה להיזהר בלשונו, ולא להאשים ב„ליכודניקיות" אדם שזיקתו לתנועת העבודה מעולם לא היתה מוטלת בספק. אז הוא חרג מגבולות הטעם הטוב הציבורי.

עתה הוא הרשה לעצמו, בשהותו בחוץ לארץ, להעליב את שגריר ישראל בארצות הברית. זה העדר תרבות פוליטית מינימאלית. אין לאיש ספק שבהטחת ביטויים חריפים ידו של עזר וייצמן תהיה על העליונה, ולא רק בתחרות עם השגריר רוזן – האם זה מה שנדרש משר בישראל?

מאשימים, ובצדק, את הליכוד בחוסר תרבות שלטון. מפלגת העבודה אינה יכולה להרשות לעצמה שבעל־ברית שלה, המתכוון להיות בכנסת הבאה בסיעתה (ולהיבחר מטעמה) ינהג כפי שנהג וייצמן כלפי שגריר ישראל.

נזכור גם ששגריר קרוי „הוד מעלה", מפני שרשמית לפחות הוא מייצג את נשיא המדינה.

„המשכורות שלנו הן בושה גדולה" (ב')

לא בשביל הפרנסה

מאת יצחק מרידור

כדי להישאר בעבודה, בלי להגיע אפילו לשכר מינימום, צריך פועל לקלף למעלה מ־200 ק"ג אשכוליות ליום. „קשה להתעשר מעבודה בענף המזון", אומר מנהל באחד המפעלים, וקובע את החוכמה של השבוע באומרו ש„החוכמה היא לדעת להסתדר עם מה שיש..."

במפעלים האזוריים בבקעת בית־שאן, השייכים להתיישבות העובדת, עובדים כ־700 מתושבי בית־שאן. פחות ממחציתם מועסקים ב„עוף־טוב" ושכרם – כמקובל בענף המזון. היתר מקבלים את שכרם לפי הנהוג ב„כור". אומר מוני סגל, מנהל כוח האדם במפעלים האזוריים: „שכרם של העובדים השכירים עומד אצלנו בראש דאגותינו". „יש לנו זמנים שהמגדל של התוצרת, בשדה או בלול, אינו מקבל שום תמורה עבור עמלו, אך העובד השכיר תמיד מקבל את המגיע לו"... „ההשגים של עובדי „עוף־טוב", אינם מבוטלים כלל" אומר מוני ומוסיף „נכון, קשה מאד להתקיים מ־350־400 שקל לחודש. אך אנו משלמים משכורת 13, והעובדים מקבלים כאן ארוחה חמה וטובה העולה לנו ארבעה דולר ולהם 20 אגורות. הם מקבלים בגדי עבודה ופרמיות בנוסף לתנאים הסוציאליים. „קשה להתעשר מעבודה בענף המזון", הוא אומר, „אך החכמה היא לדעת להסתדר עם מה שיש..."

העובדים במפעלים בעיירות־פיתוח חשים מרומים ומנוצלים לא רק בשל השכר המעליב אלא גם בשל כך שרוב העובדים הבכירים, בתפקידי ניהול, באים מחוץ לעיר. מיכאל בן־עבו, יו"ר ועד העובדים של „ביתן", מספר: „ביתן" הוא קונצרן ארצי והמשרד הראשי שלהם שוכן בהדר־יוסף. המנהלים יוצרים תחושה של ניכור, הם שולטים בנו ב„שלט־רחוק". מנהל המפעל בבית־שאן גר בנצרת עלית; מנהל כוח־האדם גר בנתניה; מנהל המצבעה ברעננה; מנהל ביקורת־טיב בנצרת עלית. כולם מגיעים לעבודה בפרייווטים מודל 86, ושכרם גבוה בהרבה מכל מה שיכול לחלום עליו תושב בית־שאן". גם ב„רבינטקס" מרגישים ככה: „המנהל שלנו גר בפנטהאוז בבני־ברק" אומר איש הוועד, „שני מנהלים אחרים גרים במושבה כנרת; האחראי על בקורת־טיב בחולון. איש האחזקה בטבריה; מנהל המתפרה – בכרמיאל. רק הפועלים הפשוטים וכמה מנהלי מחלקות שאין להם כל סמכויות או אחריות של ממש הם תושבי בית־שאן." במפעלים האזוריים, כמו „עוף טוב" המצב טוב יותר. „אנחנו, במפעלים האזוריים הסקנו כבר מזמן את המסקנות, אומר מוני סגל: אנו יודעים שאי־אפשר להפעיל מערכת רק עם מנהלים חברי קיבוצים. הם נחוצים בבית, החברים למשק, ופוגעים בכך בתיפקוד הענפים. הקיבוצים מתקשים לספק את כל הכוח הניהולי הדרוש למפעלים, ולעומת זאת ההיצע של בית־שאן השתפר מאד: קם בעיירה דור משכיל, מתוכו ניתן להוציא אנשים עם פוטנציאל נהדר. כך למשל, הסמנכ"ל לכספים ב„עוף טוב" הוא איש בית־שאן. וכך מנהל מחלקת ההודיים, מנהל מחלקת העופות, מנהל מחסן התוצרת ועוד. יש אצלנו פתיחות אמיתית בעניין זה" מתגאה מוני סגל.

הרבה ציפיות תלו תושבי עפולה, מגדל העמק, נצרת עלית והעמק כולו בפארק התעשייתי היפה והחדש שהולך ומוקם מול קיבוץ דברת (בין עפולה וכפר־תבור). האיזור התעשייתי החדש, השייך לתחומי המועצה האזורית עמק יזרעאל, מיועד לאכלס תעשיות מודרניות, מתוחכמות, עתירות־ידע, שיספקו תעסוקה הולמת וראויה לבני העמק, לצעירים אחרי שירות צבאי, המסיימים לימודים באוניברסיטאות, בטכניון, בקורסים שונים למקצועות טכניים וניהוליים – הרוצים להקים את ביתם בנוף הולדתם – בעמק. זהו „החזון". לשם כך הוקם הפארק התעשייתי היפה. לשם כך הושקעו בו כספים ממשלתיים רבים. בינתיים מתמקמים בו מפעלים אחרים. ב„זר־לכל" לא עוסקים בתעשייה אלקטרונית. עושים שם לפתנים מפרי העונה, בעיקר מפלחי אשכוליות וכן שימורים מירקות העונה: תירס, גזר, אפונה, זיתים, שעועית, וכדומה. מה לעשות? זה מה שיש...

את מפעל „זר־לכל" הקימה משפחת שיינפלד, משפחת תעשיינים ותיקה, שבבעלותה מפעל בשם דומה באיזור כפר־אתא. שלמה לירן, איש צעיר הנמרץ, הוא מנהל המפעל החדש, מהנדס ניהול ותעשיה ובעל תואר שני בניתוח מערכות. „המניע העיקרי של 'זר־לכל' לבוא לכאן הוא חוסר היכולת להתפתח באתר המפעל הישן" הוא אומר, „שם עומדים לרשותנו 11 דונם בלבד בתשתית ישנה ומתפרקת. ואילו כאן קיבלנו 60 דונם קרקע באיזור תעשייתי יפה וחדש". „זר־לכל" בנה מבנה מקורה על שטח של 17,000 מ"ר וכיסה באספלט עוד 15,000 מ'. ברשות המפעל רזרווה של כ־20 דונם. „זר־לכל" מעסיק בחיפה ובאלון־תבור כ־450 עובדים, מהם כ־200 עובדים רק בעונה. שני שלישים מהעובדים מועסקים ב„אלון־תבור", כשחלק קטן מהם מגיע בהסעה מיוחדת מהמפעל הישן. שמונה מיליון דולר הושקעו עד כה במבנים, במכונות, במשרדים ובמעבדות. בעד הקרקע גבה המינהל מחיר לא גבוה במיוחד. 35 אחוזים מההשקעה התקבלו כמענק מיזוח, ו־40 אחוזים התקבלו כהלוואה צמודה. שלמה (מומו) לירן אומר, כשהוא מבקש להדגיש שהוא מדבר בשמו בלבד: „כושר המכירה של המפעל שלנו הוא בלתי־מוגבל. 80 אחוזים מתוצרתנו מכוונים לייצוא. אנו יכולים לקלוט הרבה יותר עובדים מאלה העובדים כעת. מה שמאט את קצב הקליטה שלנו היא האווירה המשחיתה שיוצרת הממשלה: המציאות של היום אינה מעודדת בני־אדם להשקיע מאמץ ואינה יוצרת אצל דורשי העבודה בשירות־התעסוקה את התחושה שכדי להתפרנס צריך לעבוד". בתום שיחתנו במשרדו הממוזג והיפה של שלמה לירן, ירדנו אל אולמות הייצור. „מומו" ניסה להעסיק אותי במכונות האריזה המודרניות שנרכשו לאחרונה, במאזניים האלקטרוניות השוקלות את התוצרת ועוקבות אחרי ההספק של העובדים. אני, לבושתי, לא כל־כך מצאתי בכך עניין וסקרנותי התמקדה דווקא בעובדים. לא יכולתי להסיר את עיני מידיהן של הפועלות, רבות מהן בנות 16־17 – אחדות נראו לי צעירות הרבה יותר, אך „מומו" אמר לי שאין הם מעסיקים צעירות יותר – היושבות שמונה שעות תמימות, ומקלפות בידיהן אשכוליות רכות, שעברו אידוי מיוחד. „לדעתי" חשבתי, „כדי שאישה או נערה תרצה לשבת שמונה שעות, לקלף 200 ק"ג אשכוליות ולפרק אותם לפלחים תמורת 12 שקלים חדשים ליום, ואף להפיק מזה סיפוק ו„הזדהות יצירה", היא צריכה, לעניות דעתי, להיות טיפוס מיוחד". רוב עובדי „זר־לכל" הם בני־מיעוטים. יש גם כמה עשרות מעפולה, ביניהם כמה אתיופים, שקצב העבודה הנדרש מהם הוא, נדמה, פשוט מנוגד לכל הוויתם. לא פלא הוא, אם כן, שמבין כל מקלפי האשכוליות שראיתי באותו אולם־ייצור, היו יוצאי אתיופיה העצובים ביותר. „איש לא המציא עדיין, בשום מקום בעולם, אומר לירן, מכונה שתדע לקלף אשכוליות או להפריד פלחים בצורה מספיק טובה לייצור ליפתן ראוי לשמו. אנו משקיעים מאמץ רב בעניין זה, ואפילו צילמנו בסרט וידאו את כל התהליך"

(המשך בעמ' 8)

בנק ישראל

חדש

הודעה על הוצאת מילווה קצר מועד

ביום 28.5.1986 תונפקנה סדרות מילווה קצר מועד לפי הפירוט הבא:

מספר הסדרה	כמות מוצעת במליוני שקלים חדשים שווי נקוב	מועד הפדיון	ימים לפדיון
0646 א'	10	25.6.86	28
0746 ב'	40	23.7.86	56
0836 ג'	50	20.8.86	84

בקשות לרכישה של הסדרות תוגשנה באמצעות הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך, במחירים שיהיו נמוכים משווין הנקוב. יום המכירה הראשון בבורסה לניירות ערך יהיה יום ג' 27.5.1986 (ערך יום ד', 28.5.1986).

ביום המכירה הראשון בבורסה ימכור בנק ישראל את מלוא הסכום המוצע או חלק ממנו כפי שייקבע על ידו.

הסדרות תסחרנה בבורסה לניירות ערך ביחידות של 100 שקל חדש שווי נקוב ותפדנה על ידי בנק ישראל בשווין הנקוב (100%), בתאריך הנקוב לעיל.

התנאים המחייבים לסדרות הנ"ל פורסמו בתקנות מילווה קצר מועד (סדרות מסוג א', ב' ג') התשמ"ד 1984 – קובץ תקנות מספר 4615.

פרטים נוספים אצל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.

هكذا من الاصل

مكرر من الأصل.

מכתבים למערכת דבר

המשכורת עליה צה"ל צועד

בעקבות מאמריו של מ' פרויס („דבר" יום שלישי 6.5 ויום רביעי 7.5) בדבר דרישתם של משרתי צבא הקבע להעלות משכורתם ב־8 אחוזים מחוץ להכבות שיש לצה"ל בעת פרישתם לפנסיה, ובכן: לא אכנס לפרטים ולא אתווכח עם מ. פרויס האם יש להעלות משכורתם? אולם אחרי שקראתי וחזרתי וקראתי את מאמריו בנדון: לא אוכל שלא להגיב ולהביע את דעתי בענין זה.

טענתו העיקרית של מ. פרויס שלא להעלות שכרם של משרתי הקבע היא משני טעמים עיקריים והם: א) אם אכן קיצצו במשרד הבטחון בבשר החי מדוע אם כן יעלו את שכרם של משרתי הקבע. ב) הח' מ. פרויס חושש שאם תהיה עליה בשכרם של משרתי הקבע באחוזים מסויימים תגרור אחריה דרישות מאת הסקטור הציבורי לעליית שכר, ועוד נימוקים שונים אשר לא כאן המקום לפרטם.

דעתי בנדון היא שיש דווקא להעלות את שכרם של משרתי הקבע מבלי שזה ישפיע על הסקטור הציבורי. עלינו להביא בחשבון כמה נימוקים שהם די חשובים:

א) אין כעת למשרתי הקבע אותה המוטיבציה כמו שהיתה קודם לכן וזה מכמה טעמים המובנים לכל אחד מאתנו, ביחוד יש להביא בחשבון כי בינתיים קרה משהו ביישוב, ואני מתכוון למלחמת לבנון (וכל המשתמע מכך) ורק לפני שנה יצאנו משם, ומלחמה זו עד כמה שידוע לנו הספיקה לא במעט על הקצונה הבינונית והגבוהה.

ב) עליית שכרם של משרתי הקבע בצה"ל אינה צריכה בהכרח להשפיע על הסקטור הציבורי, משום שזה שונה בתכלית השינוי גם בתנאים וגם בהסכון ואין להקיש מכאן ולא כלום. מה גם ששמענו מפיו של הרמטכ"ל משה לוי שראויין בטלוויזיה ביום העצמאות ה־38 כי יש צורך בריבוי קצונה בצה"ל בכל הדרגות. כן שמענו מפיו של נשיא המדינה חיים הרצוג בדברי ברכתו ביום העצמאות דעה דומה, כך שאין חשש, כי הסקטור הציבורי יבוא בטענות אם יעלה שכרם של משרתי הקבע בצה"ל.

מ. צור
תל־אביב

אבדה חכמת חכמיו...

ישעיהו הנביא, בנבואתו לפענח את התקלובה, ביצד מאבדים חכמים ונבונים את ה„אזימוט", ההיגיון היהודי, הוא מתייחס קודם לכל ל... שלומי אמוני־ישראל, ולא בשום שבקרב הכופרים, הכל „חלק"... והוא – הנביא – מגלה לנו:

„יען כי נגש העם הזה – (הדתיים) בפיו ובשפתיו כבדוני ולבו ריחק ממני ותהי יראתם אותי מצות אנשים מלומדה, לכן, הנני יוסיף להפליא את העם הזה'... ואבדה חכמת חכמיו ובינת נבוניו הסתתר" (ישעיהו כ"ט – 14)

אכן, זו רעה חולה לנוכח ה„אמת". המפעפעת בליבות הכופרים: יוסי, שולה וכל מרעיהם, המאמינים באמונה תמימה ב„שקר (ואין שקר גדול יותר מלהפריד בין יהדות מקורית־שורשית לעם־ישראל וארץ ישראל). לנוכח ה„אמת" המפעפעת בקרב חילוני ישראל, לוחמים שלומי אמוני־ישראל, למען האמת המוחלטת־האבסולוטית, למען אלהים, באמצעים ובמחשבות שקר, בבחינת: „יראתם אותי, מצוות אנשים מלומדה".

שקר הוא כי באמצעות כפיה על ציבור חילוני לקיים שעון חורף בקיץ, ישמרו יותר על השבת, כשם ששקר הוא לכוף על ציבור חילוני את הדת בתוקף הסכמים קואליציוניים הקודמים סטטוס־קוו וכל־כולם, נובעים כחולשת הדתיים להעמיד בפרץ לוחמים אמיתיים וחכמים למען היהדות, להוכיח, להסביר, לשכנע בדרכי נועם, בצדקתם.

אכן, „שעון הקיץ", כל כולה, נועד לנגח את הדתיים ודת ישראל, להתחיל בחילולי שבת, בעוד השבת בעיצומה. אבל, הגיע הזמן כי רבני ישראל, יחזירו לעצמם את החכמה שאבדה מהם ולהבין, כי אין להילחם בשנאה פתולוגית לדת־ישראל, באמצעות כפיה.

לא חשוב אם, „נוכיח" כי שעון קיץ אינו מפחית אנרגיה, אינו מפחית תאונות בדרכים, מרבה חילולי שבת, בפרהסיה. חשוב יותר, הוא כיצד למנוע הרחבה והעמקת השנאה הפתולוגית נגד היהדות השורשית. ולמען היהדות: „עת לעשות לה', הפרו תורתך". יש לסגת למצוי, למען נוכל בעתיד להיאבק לרצוי.

אריה טהורי
בת־ים

למען הדיוק ההיסטורי

לא מזמן הבענו כאן קורת רוח על חידוש היחסים בין ישראל וספרד. כך נמחקו, או נדחו הצידה, כל האירועים הקשים מסוף המאה ה־15 ונדמה היה, כי אמנם מאות השנים שעברו בין המצב הבלתי־נסבל לעם חסר מדינה ובין שמתוך גאוות העם על מדינתו הוא מוכן „לשכוח" – זוהי האמת כולה.

יתכן שמאה אחת נוספת, או יותר, של צרות אין בהן כדי לקלקל את השמחה הגדולה, ומה גם שאת השואה של המאה שלנו כבר יש צורך ללמד כדי שלא תישכח. אבל מה לעשות, כאשר אתה פותח את ספר ההיסטוריה של ש. דובנוב, אתה מוצא שם ארועים נוראים בתאריכים מאוחרים הרבה יותר מסוף המאה ה־15, בהם עדיין „טעמו" היהודים את טעם המשטר הקתולי – הספרדי. אתה מוצא בספר סיפורים מסמרי שער של 1680, במדריד, בהגיגות הנישואים של המלך הצעיר שארל השני עם הנסיכה הצרפתיה מאריה לואיזה, היתה „האטרקציה הגדולה" שריפת כופרים, ואפילו ארונות מתים, כסמל לבורחים, הועלו שם במדורה. והסיפור מתמשך והולך ונראה שהנאצים בגרמניה למדו היטב את פרקי העינויים מקודמיהם אנשי האינקוויזיציה בספרד.

ושוב אנחנו מוצאים שב־1720 ואילך נמנו בספרד כ־100 מדורות, שהנגדם הראשוני להן היה – גילוי בית כנסת חשאי במדריד הבירה. שומר שמיו כל הנאשמים נשרפו, והפעולה התרחבה גם לערים אחרות. וכך זה נמשך עד שנת 1820, שבה התבטלו חוקי האינקוויזיציה.

אך איפה סוף המאה ה־15 הרי הגענו לראשית המאה ה־19! כל זה למען הדיוק ההיסטורי, כי אולי לא כדאי להרגיז את ידידינו החדשים?

תמר כהן
כפר־סבא

לא ניהול מו"מ אלא חשיפת המתונים

משמעות הדברים אותם כתב בייאושו חיים גורי („הצעה לסדר־היום" „דבר" 2.5.86), לו היו מתממשים, היו הפיכתה של „שלום עכשיו" לשעיר לעזאזל בעיני הציבור הישראלי. ניהול מו"מ הוא תפקידה הבלעדי של ממשלת ישראל; ואם אין היא מסוגלת לכך, לא „שלום עכשיו" היא שתוכל למלא את מקומה.

יש בכל זאת משהו בהצעתו של חיים גורי: אבל יש לשנותה בצורה ובתוכן. בצורה – מפני ש„שלום עכשיו" אינה זקוקה לייפוי־כוח משום ממשלה; עליה לקחת אותו לעצמה. בתוכן – מפני שאין הכוונה לייפוי־כוח לשם ניהול מו"מ עם מדינות ערב ואש"ף, אלא לשם חשיפתה של המנהיגות הפלסטינית המתונה בשטחים, כפי שקרה בכנס בחברון.

הייתי מרחיק לכת ומציע ל„שלום עכשיו" לקחת על עצמה כמשימה ללחוץ על אותה מנהיגות להתארגן ולאמור דברים ברורים, שיחייבו את אש"ף לחשבון־נפש בכיוון של הכרה בישראל. נראה כי כעת, בשל חילוקי־הדעות בין ירדן לאש"ף ופרישת אבו־זעים, העיתוי בשל לכך.

מרק פוטש
ירושלים

לשחרר את שאר חברי המחתרת

ח"כ יוסי שריד מתרעם על חנינה שהוענקה לאסירים, אנשי המחתרת היהודית.

כן שריד, לא שריד, יש לשחרר לאלתר את יתר האסירים אנשי מחתרת זו. אלפי מחבלים (להבדיל) שוחררו בעיסקה.

מה, רק מפני שאין הם מחזיקים בבני־ערובה, עליהם לשאת במלוא העונש?

צבי טל
חיפה

מעמדו של הפועל בחברה

לעתים קרובות מופיע דוד לוי כסנגורו של הפועל. גם יעקב שבאי בהסתדרות הוצב להגנת אש לטובת הפועל. לכן יש לשאול: אם כך דואגים לפועל מה לכם להיות בתוך תנועת „חירות". תנועה לאומנית צרופה, אנטי־סוציאליסטית, נגד תנועת כל ארגון הפועלים בכלל. דוד לוי מופיע בשם אותה „חירות" בפני פועלים שלבצערי הגדול יש שומעים לו ומאמינים לו, מבלי להשוב האם תנועה כמו „חירות" דואגת באמת לכל צרכיו של העובד? התנועה הזאת עם לוי בראש מתייחסת לפועל העובד בחברה כשור לעבודה, הוא זקוק רק שיהיה לו מספיק אוכל באבוס. הפועל כשור צריך רק לעבוד ולאכול. אלה הם כל צרכיו של הפועל לפי לוי. בדיבורו המצועצע הוא יודע למשוך הלק מאותם הפועלים שרואים את צרכם רק באבוס מלא.

אבל עליכם לדעת ובמחשבה בריאה: לא על הלחם לבדו יחיה האדם, הפועל הוא לא שור, הוא אדם שווה כיתר בני החברה. כאן מותר אדם מן הבהמה יש: הוא זקוק גם לקמח על ידי עבודה וגם לתורה־תרבות – שניהם הולכים ביחד. בפרקי אבות ידעו לדייק בזה: על שלושה דברים העולם עומד: על תורה כלומר, תרבות המשתמע ממנה. על עבודה: לא ניצול הזולת אלא עבודה ככש שמוצאים בה סיפוק ופרנסת את בעליה וגמילות חסדים: כלומר חיים חברתיים, עזרה הדדית, חיי חברה בריאה. הפועל איננו שור לעבודה הוא זקוק גם לחיים תרבותיים אחרי העבודה.

ההסתדרות, של „חירות" היא כקוץ בעיניים, בהנהגתה של תנועת העבודה דאגה ודואגת לצרכים החומריים והתרבותיים הדרושים לעובד. לא „חירות" שדוד לוי שהוא לה לפה, הסיגו את כל ההישגים הסוציאליים בעבודה ואחרי העבודה.

כי יפקח את עיני הפועלים המושפעים מדוברי „חירות" כמו לוי, שבאי בהסתדרות ועוד. ולראות את האמת, כי מי שהולך אחריהם פועל נגד עצמו.

שלמה קיזר
תל־אביב

קראתי ורשמתי

אילו ידעו עסקני ציבור מה שאומרים זה על זה לא היה מצוי מספר רב של ידידים בחברה.

★ ★ ★

פרס להדלפות – פרסומת.

★ ★ ★

אין צורך בהשכלה רבה כדי להיות בעל שכל ישר.

★ ★ ★

בספרו של נחום סוקולוב „אישים" יש שיר מזמור על אוטודידקטיות, הלומדים בעצמם ואין להם השכלה אקדמאית.

★ ★ ★

הדמגוגיה מושכת המונים אך בסופו של דבר היא מלאך המוות של הנואם.

★ ★ ★

הציבור זקוק לחסינות מפני הרוצים להשתלט עליו בפיטומי מלים.

★ ★ ★

בקהילות הגולה היו מלקים בבתי כנסת גונבי מיסים – ואילו אצלנו רוצים לחלק להם פרסים.

★ ★ ★

אמרות של „אני מאמין" ו„אני מקיים" – מקיים הישג נפלא.

★ ★ ★

שפת האמת פשוטה היא.

ישראל קרגמן

על נופש – ולא בשווייץ

קל היה למודעי להשתלח על קופת חולים ובתי הבראה שלה. אך אסור לשכוח שלא כל עם ישראל יכול לעשות נופש בשווייץ. הייתי לא מכבר שבעה ימים בבית „מבטחים" בזכרון־יעקב, והיו שם לא מעט ותיקים שקיבלו „שי" מקופת חולים המתבטא ב־20 אחוז הנחה. והיו אלה ימי צבירת כוח והנאה מבית יפה ומטופח, מנוף משטחי דשא, שירות נאות, תפריט מגוון, אולמות לפעילות חברתית.

לאלה שבאים בטרוניות על קופ"ח אולי נוציא הכל מן המעטה האפור של הנוגות? נתייחס ליש שהתבצר אט אט. יש הבראה ונופש לאותם פועלים צרובי פנים, מיובלי ידיים עמוסי לאות, יש התייחסות אליהם מטעם קופת חולים. ואנחנו, הוותיקים, ישבנו בשעות בין הערביים וגילגלנו זכרונות מאותם שנים כשהחאקי והסנדלים התרומות „שבעת ימי נופש" היזקו את המורל.

אריה סטרודינסקי
חיפה

לא בשביל הפרנסה

(סוף מעמ' 7)

ושלחנו את הסרס לצעיר אמריקאי הנחשב לבאגן. אולי הוא יצליח במקום שאחרים נכשלו, ובינתיים אנחנו רוצים לייצר. ולדעתי, הציונות האמיתית היא לחיות מעבודה ולא משנור. אנחנו נעסיק כאן את כל מי שמוכן ומסוגל לעבוד כמו שצריך. ולא חשוב לנו אם זה יהודי, ערבי, דרוזי או צ'רקסי. המפעל לא הוקם כדי לתת פרנסה דווקא לתושבי אזור הפיתוח. הוא הוקם, במפורש, כדי לייצר, לייצא ולהרוויח. זה תפקידנו. זאת תרומתנו למשק הישראלי ולעצמאות הכלכלית".

לא פלא, איפוא, שכדי להישאר בעבודה, צריך להספיק לקלף, לפחות 200 ק"ג אשכוליות ביום. וגם כך העובדים אינם מגיעים אפילו לשכר מינימום. אין זה פלא גם שבמפעל שבו הושקעו עד כה שמונה מיליון דולר, מהם חלק גדול בסיוע ממשלתי, יש אמנם משרדים ממוזגים אך אין ארוחה חמה לעובדים, אין ועד עובדים, וההנהלה „מתעלמת" מקיומה של מועצת הפועלים. לדעת הנהלת „וק־לכל" הם עושים „ציונות" בעצם העובדה שהם קיימים. אף שהתשלום לרוב העובדים הוא 320 או 350 שקל לחודש, כולל „פרמיות", „מענק אי־היעדרות" וגם הוצאות נסיעה.

בכל הכללה יש, כמובן, משום עיוות המציאות. יש בוודאי, אפילו בעיירות־פיתוח, מפעלי מזון וטקסטיל המשתדלים לשלם לעובדים שכר מתקבל על הדעת. אך ברוב המקרים התמונה דומה ל„הבוקים" שהבאנו ברשימות אלה.

„וק־לכל" הוא אולי דוגמא קיצונית ומרכאת במיוחד. לא לחינם מתבטא מזכיר מועצת פועלי עפולה, חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות, יעקב אבימור בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים: „שורר שם, מצב הדומה למה שקורה בדרום־אפריקה. ממש „סחר־עבדים". בעל־בית פרטי בא לעמק כדי להתעשר על גבם של פועלים. הם משיגים פועלים ופועלות באמצעות „אנשים" המביאים לשם נערות כפריות ערביות בנות 12 ו־14. אנחנו לא נעבור על כך לסדר היום – נחכה לעונת הפרי, לעונה הבוערת, ואז נעמיד משמרות. נארגן מאבק ולא נרפה ממנו עד שהתרפה הזאת תיעלם מנוף יחסי־העבודה באיזור".

אבימור טוען שהפתרון למבנה השכר של עובדי הטקסטיל והמזון יימצא בחקיקה שתקבע שכר התחלתי של 50 אחוזים לפחות, מהשכר הממוצע במשק.

ועד אז – בעיירות־פיתוח רבות, כמו אלה שבעמק, מצוי ציבור גדול של עובדים, שמעבידים ציניים „מנפיקים" להם, בסוף חודש של עבודה מפרכת, תלושי משכורת מעליבים ובלתי־אפשריים. עובדים אלה הופכים לאנשים ממורמרים. לגביהם הצלחת התכנית „החדשה" היא מליצה ריקה. הם „לא גומרים את החודש" – וזה הדבר היחידי שאכפת להם.

(רשימה שניה ואחרונה)

טחנות שגיא

(סוף מעמ' 7)

שכן, מצב זה מחזק את השפעתם על יחסי העבודה בארגון הממשלתי.

כדי שלא לסכן את שיתוף הפעולה, חייבים מזכירי הסתדרות עובדי המדינה לתמוך בדרישות הספציפיות של הוועדים, אף שגישה זו נוגדת לעיתים את המדיניות הפורמאלית של האגף לאיגוד מקצועי. ראוי לציין, שבמקרים רבים פועלים הוועדים בניגוד לעמדתה הפורמאלית של הסתדרות עובדי המדינה הם מחלישים בכך את כוח המיקוח שלה מול המעסיק הציבורי.

הליכה זו על חבל דק מומחשת בתקופות של מאבק אירגוני. המחקר מגלה שרוב השביתות והעיצומים בשירות המדינה פורצות ללא הסכמה פורמאלית של הסתדרות עובדי המדינה, אך מאחורי הקלעים דואג מחזיק התיק בהסתדרות זו להביע באוזני חברי הוועדים את תמיכתו בשביתה.

יחסים מתוחים אלה שבין הסתדרות עובדי המדינה לבין הוועדים, פוגעים ביכולת השליטה של הסתדרות זו על השדה. אלא שיו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד ומזכיר הסתדרות עובדי המדינה ראובן בן־עמי חייבים להשלים עם המצב, אם ללמוד ממחקרו של שמאובר. הם יודעים שאם יקפידו על קיומם של כללים פורמאליים, עלולים הוועדים להתרחק מההסתדרות, לפרוש ממנה ואפילו להתארגן נגדה.

אלמקס
לכל המשפחה!

תל־אביב:
בריאות – המלך ג'ורג' 28 – 283731
קופת חולים לאומית – הפסמן 4 – 257221
ירושלים
כוזר – עמק רפאים 11 – 632780
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
אסותא – ברון הירש 21 – 911710
בני־ברק – רמת־גן
אסותא – ז'בוטינסקי 41 רמת־גן – 7511874
בת־ים – חולון
אסותא – סוקולוב 4 חולון – 858197
רחובות
כללית – בני משה – 452381

מוקד מידע טלפוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשעות חירום וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.

בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ – טל' 03-433300, 03-433500.

מרפאות שיניים
עזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר־כוכבא 49 ת"א – 03-284649
בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00, בימי ו' וערב חג בין 18.00 עד 24.00, שבתות וחגים – בין 15.00 עד 21.00.

חיפה
רחוב הגפן 26, קומה ב' – 04-523566
יום יום כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

חוק התכנון והבניה – 1965
מרחב תכנון מקומי מצפה־רמון
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס. 111/03/27 שינוי מס. 1 לתכנית מפורטת.

עיקרי הוראות התכנית:
א. ייעוד שטחים לבנייני ציבור, שטחים ציבוריים פתוחים, דרכים, חניה ושבילים להולכי רגל.
ב. חלוקת השטח לאזורים וקביעת תכליות ושימושים בכל אזור בתחום התכנית.
ג. שינוי בקו בנין על דרך מס' 21 כ־, 8 מ', 3 מ'.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש: 39594
שטח התכנית: 14.1 דונם.
אשר הודעה על הפקדתה ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס. 3242 מיום 29/8/85, עמוד 3273. השינוי האמור שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מצפה־רמון וכל המעונין רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דניאל
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז הדרום

בתי קולנוע

תל־אביב
אסתר: נאדיה 7.15, 9.30
אורלי: בורסית הולקרופט 4.45, 7.15, 9.30
אלנבי: משנה מקום משנה מזל 5.00, 7.40, 9.40
בן־יהודה: נפגש בסיבוב 5.00, 7.30, 9.30
גורדון: הסיפור האמיתי 4.30, 7.15, 9.30
גת: סקגען־כל־לילה 5.00, 7.15, 9.30
דקל: בעקבות אוצר הנילוס 7.15, 9.30
דיזנגוף: נפגש בסיבוב 7.45, 9.45
חצות – סרט סקס
הוד: רמבו 5.00, 7.30, 9.30
בית ליסין: פנדאנגו 10.15
חן 1: סילוורדו 5.00, 7.20, 9.45
חן 2: פעמיים במשך החיים 5.00, 7.20, 9.45
חן 3: מרגלים שכאלה 5.00, 7.20, 9.40
חן 4: נסי גאון 5.00, 7.25, 9.40, 10.30, 13.30
חן 5: תרגיל לרופאים מתחילים 10.30, 1.30, 5.00, 7.30, 9.45
לימור: שכרון חושים 4.30, 7.15, 9.30
לב 1: גבירתי המאמן 7.30, 9.45
לב 2: סיפורו של גלן מילר 7.15, 9.30
מוזיאון תל־אביב: חיוך הגדי 7.15, 9.30
מוגרבי: נשר הברזל 5.00, 7.15, 9.30
מקסים: הכבוד של פריצי 7.00, 9.30
סינמה 1: השוטר מבוורלי הילס 5.00, 7.30, 9.30
סינמה 2: בחר בי 5.00, 7.30, 9.30
סטודיו: כפורה של אגנס 5, 7.30, 9.30
פאר: יחסים אסורים (סרט הונגרי) 7.15, 9.30
פריז: מסע עסקים של אבא 7.15, 9.30
צוותא: חייל לילה 8.00
צפון: אלני 7, 9.30
תמר – רמת־אביב: בים מים 7.15, 9.30
שחף: זכרונות מאפריקה 5.45, 9.15
תכלת: שורת המקהלה 5.00, 7.15, 9.30
תל־אביב: שודדי הקהקים 5.00, 7.15, 9.30

יפו
הבימה הישראלית: שכר האמת 9.50

ירושלים
אדיסון: שיכרון חושים 4.30, 7.30, 9.30
אורנה אור 1: בעקבות אוצר הנילוס 4.30, 7.30, 9.30
אור 3: צוחק מי שצוחק אחרון 4.30, 7.30, 9.30
אורגיל: מרגלים שכאלה 4.30, 7.30, 9.30
בית אגרון: אנני 4
נהר הבוץ 6.15
מבאו ועד מוצרט 8
קברט 9.30
בסתורי האורגזים 12 חצות
האולם הקטן בבנייני האומה: אלני 7.30, 9.30
הבירה: רמבו 4.30, 7.30, 9.30
אוריאל: שורת המקהלה 9.30, 4.30, 7.15
כפיר: זכרונות מאפריקה 5.45, 9.00
סמדר: לרקוד עם זר 4.30, 7.30, 9.30
עדן: השוטר ממנהטן 4.30, 7.30, 9.30
רקס: נאדיה 4.30, 7.30, 9.30
סינמטק: חלומות מתוקים 7.15, 9.30

חיפה
אורה: זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
אורלי: גבירתי המאמן 7, 9.15
אורות: זאב אמריקאי בלונדון 4.30, 7, 9.15
ארמון: נשר הברזל 4.30, 7.00, 9.30
עצמון: נפגש בסיבוב 4.30, 7, 9.15
חן: מרגלים שכאלה 4.30, 7.00, 9.15
כאי: חלומות מתוקים 4.30, 7.00, 9.15
קריאות: מסע עסקים של אבא 6.00, 9.00
רב גד 1 – בעקבות האוצר הנילוס 4.30, 7.00, 9.15
רב גד 2 – נאדיה 4.30, 7.00, 9.15
ריק: השוטר מבוורלי הילס 4.30, 6.45, 9.00

קרית־ביאליק
ספיר: להב משונן 7.15, 9.30
כפיר: מרגלים שכאלה 7.00, 9.15

קרית־חיים
בית העם: הסיפור האמיתי 7.00, 9.15
היכל: כחות להוטים 7.00, 9.30

קרית־ים
ניצן: משאלת מוות III 7.15, 9.30

קרית־מוצקין
אורות: פירמידת הפחד 4.30, 7.00, 9.00

אשדוד
אשדוד: צוחק מי שצוחק אחרון 7.15, 9.15
אסתר: נפגש בסיבוב 7.15, 9.30

אשקלון
אסתר: רמבו 7.00, 9.30
מאיר: בי"ס לשוטרים מתחילים 7.15, 9.30
רחל: שורת המקהלה 7.00, 9.15

באר־שבע
חן: זכרונות מאפריקה 6.00, 9.15

בת־ים
אתרים: נפגש בסיבוב 7.15, 9.30
עצמאות: פירמידת הפחד 5.00, 7.30, 9.30

הרצליה
היכל: פירמידת הפחד 5.00, 7.30, 9.30
מלון דניאל: לילות לבנים 7, 9.30

עפולה
כפיתרון: נפגש בסיבוב 6.30
מעבר להודו 9.00

חולון
ארמון: נשר הברזל 7.15, 9.30
מגדל: פעמים במשך החיים 7.15, 9.30
מתנ"ס קרית שרת: בין החומות 7.15, 9.30
הג'ונגל המטורף 4.30
פאר: זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
רינה: סילברדו 7.15, 9.30

טבריה
אביב: נפגש בסיבוב 7.15, 9.30

כפר־סבא
עמל: נפגש בסיבוב 7, 9.15
חן: שנת הדרקון 7, 9.15

לוד
אורלי: הכבוד של פריצי 7.00, 9.30
נוה זיו: גלגלי תהילה 7.15, 9.30

נהריה
הוד:

נתניה
בטוריה: פעמיים במשך החיים 7.00, 9.15
אסתר: מחוץ לדלתא 7.00, 9.15
שרון: שושנת קהיר הסגולה 7, 9.15

פתח־תקוה
שלום: נפגש בסיבוב 7.15, 9.30
היכל 1 זכרונות מאפריקה 6, 9.00
היכל 2 המאהב 5.00, 7.30, 9.30
היכל 3 שכרון חושים 5.00, 7.15, 9.30

קרית־שמונה
שגיא: גולאג 7.00, 9.15

ראשון־לציון
נעמן: המאהב 7.15, 9.30
ראשון: השוטר ממנהטן 7.00, 9.30

רחובות
בית העם: תרגיל למרגל מתחיל 7.15, 9.30
הדר: זכרונות מאפריקה 6, 9
חן: נאדיה 7.15, 9.30

רמת־גן וגבעתיים
ארמון: גבירתי המאמן 5.00, 7.15, 9.30
אורדע: נשר הברזל 5.00, 7.15, 9.30
לילי: שכרון חושים 7.00, 9.30
הדר: זכרונות מאפריקה 6, 9
רב גן 1 תרגיל לרופאים מתחילים 5.00, 7.30, 9.40
רב גן 2 מסע עסקים של אבא 9.30, 4.35, 6.50
רב גן 3 פעמים במשך החיים 5.00, 7.30, 9.40
רב גן 4 להב משונן 7.20, 9.45
שביט: נפגש בסיבוב 7.30, 9.30

רמת־השרון
כוכב: הסיפור שאינו נגמר ב' 7
המאהב 9.30

רעננה
אורה: נפגש בסיבוב 4.30, 7, 9

רמלה
אורה: צוחק מי שצוחק אחרון 7.15, 9.30

טלויזיה

5.30 „עליזה בארץ הפלאות" – שם הפרק: „אריה החרקרק".
5.55 „באתני עניין".
6.20 „יש לי סיפור" – „גיבורי אריות" מאת לורן קיפנים.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 סקירת תכניות (ערבית).
6.35 ספורט (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 „חידון צה"ל בידיעת הארץ" – שלב הגמר, שידור ישיר מבסיס צה"ל השנה עומד החידון בסימן שנת בן־גוריון. הנושאים המרכזיים בשאלות שיוצגו למי שהגיע לשלב גמר יהיו: הנגב, התנ"ך ומלחמת העצמאות. השאלות יומחשו בסרטונים ומערכונים. התחרות תקבע את אלוף צה"ל בידיעת הארץ ומורשת בן־גוריון. מחבר החידון זאב ענר. מנחה משה סימור.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 „אין כמו בבית" – פרק רביעי.
10.20 „זה הזמן" – מנחה רם עברון.
10.50 „רמפסי ומייקפיס" – שם הפרק: „עשו שלום, לא מלחמה", רמפסי מצטרף לחבורה מסוכנת של סוחרי סמים, שרוצחים בזה אחר זה שלושה צעירים ששדדו אותם. מייקפיס נוטשת את ה„משחק" עוד בתחילתו, ורמפסי מוכיח את כשרונותיו בידי שמתפתח על גשר ה„לונדון טאוור".
11.35 חדשות.

טלויזיה לימודית

08.15 אזרחות (חטה"ב: השוק הפתוח וסוכנויות).
08.40 בלי סודות: חולם 4.
09.00 אנגלית ה'.
09.20 חשבון פשוט ד': מבוא לשברים.
10.05 ארץ מולדת: המלחמה לעצמאות.
10.30 רגע עם דודלי: מים מים.
11.00 ערבית מדוברת: בדי חורה.
11.15 אנגלית ו'.
11.30 מדעי הטבע ד'־ו': הבריכה.
12.00 תלמוד – שניים אוחזין: מאי טעמא.
12.25 אנגלית ד'.
12.45 צרפתית: העשרה.
1.00 אנגלית ה'.
2.00 ילדים משכונת חיים: הכללה 2.
2.25 החיים בארצות־הברית.
2.45 אנגלית מדוברת למבוגרים.
3.00 קסים קסם: מים.
3.25 בלי סודות: שודרן 1.
3.50 מאה ציורים מפורסמים: ניתוח הציור „ציד השועלים" מאת הומר.
4.00 זכרון דורות: סדרה צרפתית שכל אחד מפרקיה מספר את סיפורו של סופר בן המאה ה־19, תאור חייו, מקורות הוראתו וסקירת יצירותיו. פרק ראשון יעסוק באונורה דה בלזק.
4.30 שניים אוחזין: מי כפוף מארמית – פגישה משעשעת של שני מורים המשוחחים על הקשר בין עברית לארמית ומלמדים כמה חוקים המקלים על התרגום. כן תוצג סוגיה קצרה העוסקת בחוקה על קיקעות.
5.00 ערב חדש מנחה: רפי רשף.

רדיו

קול המוסיקה

07.00 הנדל: טריו סונטה בסי במול מג'ור לשני כנורות וקונטינואו, אופ. 5, מס. 7 (מ. לסטים + ק. סיליסו, כנורות / ה. ריבי, צ'לו); אלבינוני: קונצ'רטו בסול מינור לאבוב וכלי־קשת אופ. 9, מס. 8 (פ. פיירלו / הסולנים מוניצור / ק. שמונה).
07.30 שחרית מוסיקלית – מוצרט: סימפוניה מס. 34 בדו מג'ור, ק. 338 (הפיל. הישראלית / ז. מהטה); רייכה: חמישיה בסי במול מג'ור לקלרנית וכלי קשת (ב. דסקר + רביעיית צירידן); בלקירב: קונצ'רטו במי במול מג'ור לפסנתר ותזמורת (מ. פונטי / הסימפ. של וסטפליה / ז. לנדאו); דבוז'ק: סימפוניה מס. 4 ברה מינור, אופ. 13 (הסימפוניה הלונדונית / א. קרטס).
09.30 קונצרט הבוקר – סיבליוס: קונצ'רטו ברה מינור לכנור ותזמורת, אופ. 47 (פ. אמויאל / תז. פילהרמונית / ש. ריטואהלג); גריג: רומנסה נורבגית עתיקה עם ואריציות אופ. 51 (תזמורת פילהרמוניה / ר. לפארדג'); ברהמס: רביעיית פסנתר בסול מינור, אופ. 25 (א. רובינשטיין + רביעיית גוארנרי); פרוקופייב: סימפוניה מס. 5 בסי במול מג'ור, אופ. 100 (הפיל. הישראלית / ל. ברנשטיין).
12.05 מאוצר הסרטיה – סטפאנו גרונדונה, גיטרה – באך: סוויטה במי מינור, ב. ו. ב. 996; ג'וליאני: רוסיניאנה, אופ. 119; וילה־לובוס: 5 בגטלות לגיטרה.
13.00 קונצרט צהריים
15.05 מוסיקה וידה – מכרסטרום הבלחנים הבין־לאומי, הקלטה של רדיו ברלין החופשית, גרמניה המערבית – וולפגנג פון שוויניכן: מיסה לסולנים, מקהלה ותזמורת (ש. סטורה, סופרן / ג. שוקבאך, אלט / התז. הסימפ. של רדיו ברלין / + מקה. קאמ. / ג. אלברכט).
16.05 קונצרט מנחה – רוסל: סונטה מס. 1 לכנור ולפסנתר. גרנדוס: תמונות רומנטיות; שוברט: חמישיית „הטרוטה"; מוצרט: סימפוניה קונצרטנית לכנור וויולה ותזמורת (קרמר / קשקשיאן / הרנונקורט).
18.30 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית „רשות השידור" – באך: קנטטה מס. 82 (ה. האגגר / ג' פלסטא בכסהבן); 2 רומנסות לכנור ותזמורת (ש. מישורי / א. תל־פאז); ראבל: קונצ'רטו בסול לפסנתר ותזמורת (א. רכטמן / ב. שריף); קודאי: מחולות גלאנטה (ג. מאקאל).
20.05 ערב טוב – הנדל: „חגיגת אלכסנדר" – קונצ'רטו גרוסו בדו מג'ור (התזמורת של ד' פ. פאייאר); גרשוין: שלושה מחולות כפריים (תו. לייד / פ. שטראוס).
20.30 פסטיבל ישראל, ירושלים 1986, רביעיית גוארנרי, בתוכנית: ב – רביעיה במי מינור אופ. 59 מס. 2; רביעיה בסי במול מג'ור, אופ. 130 עם פוגה גדולה.
23.00 „מידקס" – רצף מוסיקלי (ש.ס.)

רשת א'

11.30 השכלה ודעת לכל – תל־אביב, הדור הראשון – 1906־1936: „מאיר דיזינגוף ומקומו בתולדות תל־אביב" ד"ר מרדכי נאור.
12.05 סיפור וכיר.
14.06 תכניות לילדים – „קוקי חבקוקי" מאת מוכה הרסקוביץ; „ההצגה הנפלאה" או „חבר נאמן" מאת יוסי מרגלית; „מוק הדוד הקוסם" מאת אריקה כאץ; „ספר אהבה בין עכברים לגבלה" מאת חנה גבעתי.
15.00 „בארץ הלמה" – חידון.
15.25 ספורט לנוער.
16.05 רדיודרמה.
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – הכלאי הנזהר: „על השמעות ההיסטורית והו וחנית של השואה", פרופ' אוריאל טל ז"ל.
19.05 עיונים בפרשת השבוע „בחוקותי".
22.05 קשר לילי.

רשת ב'

10.05 ענייני תחבורה ותיירות.
15.05 ענייני מדע וטכנולוגיה.
18.06 שעה חפשית – לענייני חנוך.
18.45 היום בספורט.
19.35 דין ודברים – ענייני חוק ומשפט.
20.05 כולם הזמירות.
22.05 „פינת הג'ז".
23.05 „החוש השביעי" – משחק רדיו פתוח.

רשת ג'

18.06 אתם זוכרים את השירים?
20.05 קצת אחרת.
22.05 משלנו.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת: ציוני דרך בחקר המח מאריסטו לגאלה. מרצה, פרופ' פרץ לביא.
17.30 משהו עולמי – ענייני חוץ.
17.50 יומן ספורט.
18.05 „נשק חם" – על גניבות נשק בצה"ל.
20.05 חידון צה"ל בידיעת הארץ ומורשת קרב תשמ"ו, שלב גמר. החידון מועבר בשידור ישיר מבסיס צה"ל איש באר..., מנחה משה סימור.
20.55 פינה חמה ללב.

עכשיו

ל"ג בעומר: חג חריג

מאת ד"ר יוסף רוט־רותם

ל"ג בעומר הוא, אולי, המועד המוזר ביותר שיש לו לעם ישראל. זו הסיבה, כנראה שאתה מוצא יחס אמביוולנטי אליו: הן בחוגים המקפידים על שמירת ההלכה והן בחוגים שאינם מקפידים. הוא מוזר משום שהוא חורג, ואולי אף נוגד, את המודל המקובל בכבנה וברציונאל של חג, או מועד, בישראל ואולי אף בעמים. הוא מוזר משום, שאם לגבי כל המועדים בישראל אנו יודעים את הקשר הסיבתי שבשלו נחוג החג, הרי לגבי ל"ג בעומר, אין אנו יודעים את מקורותיו, ואין אנו יודעים את העילה שבשלה הוא נוצר ובשלה הוא מקויים. האם הסיבה היא קוסמית (כגון: ראש השנה?) או היסטורית (כגון: ט' באב?), האם היא חקלאית (כגון: חג האסיף, שהוא אספקט אחד של סוכות?). ל"ג בעומר הוא מועד מוזר משום שהוא שובר, לפחות, לפי שיטה הלכתית אחת, תהליך רצוף ומגובש בעל אופי ייחודי משלו. הכוונה, כמובן, לימי ספירת העומר ולמשמעויותיו השונות. הוא מוזר והורג משום שרוך עיצובו של המועד, כפי שהוא מקויים, מורה על יסודות שונים ואף הפוכים ומנוגדים זה לזה. זו הסיבה, ככל הנראה, שלא הכל מסכימים עם קיומו; ויש אף המתנגדים לו, לכולו, או לאירועים אחרים הקשורים בו.

מתי נוצר החג? שאלה קשה. היטיב לבטא את התיסכולים הכרוכים בשאלה זו ובשאלות שרמזתי עליהן קודם, ה"חתם סופר". וזו לשונו: "אין לקבוע מועד שלא נעשה בו נס, ולא הוזכר בש"ס (שישה סדרים) ופוסקים בשום מקום (ואפילו לא רמז רמיזה. רק מגיעת הספר ותענית מנהגא הוא וטעמו גופא לא ידענא". המקור, אולי הראשון, המתייחס אל ל"ג בעומר כאל "מועד רשמי" ("יומא דפגרא") הוא אחד מן הפוסקים הראשונים, המאירי, המזכירו כקבלה מתקופת הגאונים. זאת למרות שאין זכר לנושא זה בספרות הגאונים. אולם מכאן ואילך יש בידינו ספרות עשירה, ביחס, העוסקת במועד זה, בסיבות להיווצרותו, ובדרכי עיצובו. תמציתם של דברים היא כדלהלן: ל"ג בעומר הוא יום ה־33 לספירת העומר. לאמור: הוא קשור בימי ספירת העומר. ימים אלה נוהגים בהם מנהגי אבלות הבאים לידי ביטוי בעיקר, באי־הסתפרות ובאיסור נשיאת נשים. אולם על דעת הכל, ל"ג בעומר שובר את המודל הזה. ביום זה מותר להסתפר ולשאת אשה, ולקיים בו מנהגי שמחה. הויכוח ההלכתי מתמצת למספר שיטות. יש הגורסים שימי האבל מתחילים, לפחות חלקית, מיום שני של פסח ועד סוף ל"ג בעומר, ומיום ל"ד בעומר מותר להפסיק את מנהגי האבלות. ויש הגורסים שמנהגי האבל נוהגים כל ימי הספירה להוציא את ל"ג בעומר ועוד "טל"ב" = 17 ימים (שבעה ימי הפסח, פסח שני, שש שבתות שבין אסרו חג של פסח לבין שבועות, שני ימי ראש חודש אייר, ויום אחד של ראש חודש סיון). יש כאלה שלא נתקררה דעתם אף לגבי ל"ג בעומר עצמו. אולם מאחר שקיים פסק הלכה בענייננו כיום שמחה, הם נוהגים לקיים ביום זה טקס סיום לימוד של מסכת, וכמובן ישנן שיטות ביניים.

ל"ג בעומר חורג ואולי אף נוגד את המודל המקובל של חג או מועד בישראל ואולי אף בעמים. הוא מוזר משום שאין אנו יודעים את מקורותיו או את העילה שבשלה נוצר ובשלה הוא מקויים. הוא מוזר משום שהוא שובר [illegible]

מהי הסיבה למנהגי האבלות בימי ספירת העומר? ומהי הסיבה להפסקת מנהגי האבלות בל"ג בעומר? על־כך קיימות השערות בלבד ומסורות. שככל הנראה, גם יסודן בהשערות. המסורת המקובלת ביותר מייחסת את מנהגי האבלות לאירוע היסטורי שסיפורו נשתרבב בתלמוד (בבלי, יבמות, ס"ב, ע"ב): "שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לר' עקיבא מגבת ועד אנטיפרס, וכולם מתו בפרק אחד: מפסח ועד עצרת". על רקע סיפור זה אנו קוראים בספרות השאלות ותשובות (שו"ת) של הגאונים: "ששאלתם לכה אין מקדשים ואין כונסים (נושאים אשה) בין פסח לעצרת? הוו יודעים שלא משום איסור, אלא משום מנהג אבלות שכך אמרו חז"ל: שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לר' עקיבא וכולם מתו בין פסח לעצרת, ומאותה שעה ואילך נהגו ראשונים בימים אלה שלא לכנוס (לשאת אשה) בהם...".

אולם יש להניח שאירוע זה נרבק לאיזו מסורת עתיקת ימים שסיבתה לא ידועה. אולי ניתן לייחס את מנהגי האבלות הקשורים בימי הספירה במנהג חקלאי קדום: האיכרים שהיו קוצרים את תבואת שדותיהם בערך בתקופה שבין פסח לשבועות ויותר (ראה מגילת רות), נהגו לשהות בשדה כל התקופה הזאת. לאמור: הם לא שבו מן השדות לביתם כדי למהר ולסיים את מלאכת הקציר. מטבע הדברים שכל האנשים היו מתגייסים לעבודה זו, ומטבע הדברים שאנשים החיים חיי שדה לא נוהגים להסתפר ולא נושאו נשים בתקופה זו. יש להניח שהנשארים בעיר נהגו מנהגים קרובים לאות הזדהות. וקרוב לודאי שהמנהגים היו מבולבלים. זכר למנהג קדום זה נמשך, כמסורת שאיבדה את טעמה המקורי, גם בתקופה שעם ישראל נאלץ לנטוש את אדמתו ואת עיקר עיסוקו: החקלאות. בתקופה מאוחרת יותר הדביקו לנוהג עתיק זה את מעשה הריגתם (מותם) של תלמידי ר' עקיבא, ככל הנראה, במרד הגדול נגד הרומאים. כך קלטו ימי הספירה סיבות נוספות למנהגי האבל, שעם ישראל לא היה חסר, גזירות תתנ"ו, גזירות ת"ח ות"ט. והנה בא ל"ג בעומר ושבר את הרצף הזה ללא כל סיבה הלכתית נראית לעין. בחיפוש אחר סיבות אפשריות להיווצרותו של חג ל"ג בעומר מצאתי, בין השאר, שתי סיבות מעניינות. האחת קשורת את הסיבה למנהגי הקצרים שהוזכרו קודם: כדי לשבור את המונוטוניות של העבודה בשדה, שהיתה קשה ומפרכת, ואת השהייה הממושכת בשדה בתנאי הגיינה לא כל כך נוחים, נהגו לערוך מה שאנו מכנים היום בשם "יום של כיף", שעיקרו עזיבת השדה, שיבה לעיר, רחצה הסתפרות והזדמנות לכנוס אשה. סיבה שניה, ל"ג בעומר הוא זכר לנצחון כלשהו על אויב. נצחון שלא נרשם ולא נחגג רשמית מפחד השלטונות הפרסיים. יש שייחסו את ל"ג בעומר גם ליום המפנה לטובה שחל במרד בר־כוכבא:

המסורות ההלכתיות מייחסות את סיבת ל"ג בעומר כ"יומא דפגרא" להסטורה שביום זה פסקה המגיפה בין תלמידי ר' עקיבא ולפיכך קבעוהו כיום טוב. מכל מקום דבר אחד מעניין קשור בחג זה. על אף העובדה שאין אנו יודעים את מקורו לפחות באופן מוסמך, מעולם לא הושבת ל"ג בעומר כחג שיש לנהוג בו שמחה.

כיצד בוטאה שמחה זו? בתקופות שונות, ובקהילות שונות, ביטאו שמחה זו בדרכים שונות. יש שנהגו לערוך סעודות שמחה בהן היו תלמידי החכמים משתעשעים בחידושי תורה, הלצות וחידודים, חרוזים ויכוחים וכו'. יש שנהגו לטייל אל מחוץ לעיר, לייער, לתורש, ולהתחרות בריצה ובקשת וחץ, אולם הנוהג המפורסם יותר מכל, והשנוי במחלוקת יותר מכל, הוא "ההילולא דרבי שמעון בר־יוחאי" במירון. המכונה בספרות ההלכה "מנהג ארץ ישראל". נוהג זה הוא המוזר שבכולם משום שהוא נוגד את ההגיון הפנימי של מהות האירוע הנחוג. כך מתייחס להילולא אחד מבעלי השו"ת: "... אדרבא, במות צדיק חכם יש להתענות, ואנו מתקנין על מיתת צדיקים, ואיך נעשה יום־טוב במות רבנו הגדול רשב"י ז"ל?" לאמור. אנו נוהגים מנהג הפוך: במקום לקיים יום זכרון ומנהגי זכרון, אנו חוגגים בשמחה. ויותר מכך הוא המנהג המוזר הכרוך בהילולא זו: לשרוף בגדים יקרים הראויים לשימוש במדורה. נוהג העובר במפורש על הלכה ידועה של "בל תשחית". כך כותב אחד מבעלי השו"ת על מנהג מוזר זה: "... אבל באמת הרבה יש לדבר בזה על מה שנהגו לשרוף בגדים עליו בל"ג בעומר, הם עוברים על "בל תשחית", וגם על הכלבים, ונשיאים, לא התירו רק בגדי מיטתו... ואני ערב להם (לישראל) שאם היו לוקחים אותו ממון (שווי הבגדים הנשרפים) והיו מפרנסים עניי ארץ ישראל בזה, שיותר היה ניחא לרשב"י והנאה לו הנאה לעולם".

החוקר מעלה שהילולא דרשב"י מקורה במנהגי המקובלים ויש בה תערובת של מנהגים מקומיים שהיו נוהגים בארץ ישראל אצל הכיתות הדתיות השונות. בעיקר בין הנוצרים והמוסלמים. הכוונה היא לתערובת פולחנית של שני מנהגים, בעיקר: ה"מיומס" ופולחן הקבר. ה"מיומס" הוא מנהג עממי נוסח המימונה של ימינו. פולחן הקבר, פירושו עליה והשתטחות על קברי קדושים, לצרכים שונים. אצל הכיתות הנוצריות והמוסלמיות נתערבבו שני המנהגים. כשהיו עולים להשתטח על קברות הקדושים נהגו לחגוג, באכילה, שתיה, שירה וריקודים וכו'. מנהגים אלו נתקבלו גם אצל יהודי ארץ ישראל שנהגו לערוך מיני הילולות כאלה. בידינו מצויים רישומים של הילולא של הלל ושמאי, והילולא של פסח שני. יש להניח ששני אלה נתמזגו עם הילולא דרשב"י שפותחה על־ידי אנשי הקבלה וכך נעלמו. לתמיהה של חכמי ישראל: כיצד יתכן לערוך הילולא ביום מותו של אדם, השתמשו החוגגים בדרשה הבא במדרש (שמות רבה): "העולם הזה הוא בבחינת אירוסין והעולם הבא, עם הסתלקותו של צדיק, הוא בבחינת נישואין", ואם זה כך הרי שיש לקיים שמחת חתונה ביום פטירתו.

שמחת החג בוטאה בדרכים שונות: יש שנהגו לערוך בו סעודות שמחה, יש שנהגו לטייל אל מחוץ לעיר. הנוהג המפורסם ביותר והשנוי במחלוקת יותר מכל הוא "ההילולא דרבי שמעון בר יוחאי". בישראל המודרנית התפתחו שני מנהגים מעניינים: הדלקת מדורות וטקס חלוקת תעודות לבוגרי המכללות להכשרת מורים.

בישראל המודרנית התפתחו שני מנהגים מעניינים שיסודם בנוהגים עתיקים, שהיו קשורים בל"ג בעומר. המנהג האחד הוא הדלקת המדורות בערב החג. מנהג זה הוא ככל הנראה העברה של מנהג הדלקת המדורות לצורך שריפת הבגדים הנהוג בהילולא של רשב"י. גירסה אחת המצויה בידי, אך עדיין לא נבדקה כל צרכה, טוענת שמנהג זה נוצר על ידי הביל"ויים עם בואם ארצה, ונתחבב על ילדי ישראל.

מנהג שני, ידוע פחות בציבור, הוא טקס חלוקת תעודות לבוגרי המכללות להכשרת מורים בארץ. ראשיתו של טקס זה, למיטב ידיעתי, במנהג שהחל בסמינר לוינסקי, הוא המשכו של טקס עתיק יומין: התכנסות החכמים בל"ג בעומר, שבו הוסמכו דברי תורה. דווקא בל"ג בעומר ובמנהגיו היום נתקיימו בנו דבריו של ברל כצנלסון: "דור מחדש ויוצר אינו זורק אל גל האשפה את ירושת הדורות. הוא בוחן ובודק, מרחיק ומקרב, ויש שהוא נאחז במסורת קיימת ומוסיף עליה, ויש שהוא יורד לגלי גרוטאות, חושף נשכחות, ממרק אותן מחלודתן, מחזיר לתחיה מסורת קדומה שיש בה כדי לזעזע את נפש הדור המחדש. אם יש בחיי העם משהו קדום ועמוק מאד שיש בו כדי לחנך את האדם ולחסן אותו לקראת הבאות, האם יהא בזה במידת המהפיכה להתנכר לו?" (כתבי ברל כצנלסון, כרך ו', עמ' 390).

ד"ר יוסף רוט־רותם הוא יו"ר המרכז לחקר מועדי ישראל, הוראתם ודרכי ביומים, שבמכללת בית ברל (המופעל בשיתוף המחלקה להכשרת עובדי הוראה, והיחידה להעמקת החינוך היהודי שליד המזכירות הפדגוגית שבמשרד החינוך והתרבות). חברי המרכז הם מורים ומרצים למקצועות היהדות במכללה וכן חברים ממוסדות אחרים. מטרתו היסודית של המרכז היא לטפל ולטפח את ערכי היהדות ומסורותיה השונות, ברוחו של ברל כצנלסון.

נוסיפה קיסם למדורה, אבל בזהירות

ארגון גני הילדים הפרטיים בישראל העביר אלינו דף להורה הכולל אמצעי זהירות סביב למדורה, כדלקמן:

מקום המדורה – הרחק מבתים, עצים ועמודי חשמל, בסביבה נקייה מעלים יבשים, קוצים, ברזלים ושברי זכוכית.

לבוש – להקפיד על בגדים פחות דליקים ושאינם עשויים מבד סינטטי) ולנעול נעליים (ולא סנדלים).

במקרה של חדירת גץ לעין – לשטוף במים קרים ולפנות למתקן רפואי קרוב.

במקרה של כוויה – רצוי לקרר (לא להקפיא) את מקום הכוויה בתחבושת נקייה ורטובה. אם יש תחבושת מטלין, רצוי להשתמש בה. אין למרוח על הכוויה שמן או משחות שומניות. אם הנפגע בהכרה, לדאוג שישתה מים ובינתיים להזעיק אמבולנס או להעבירו במהירות למתקן רפואי קרוב או לתחנת מד"א.

במקרה של התלקחות בגד – להתגלגל על הארץ או לכבות את האש בהרבה מים. אפשר להחניק את האש גם על־ידי התעטפות בשמיכה ולא על הראש מחשש לחנק. אין להסיר בגדים חרוכים.

במקרה של פגיעת עשן (חנק) – הטיפול המומלץ הוא על־ידי מתן חמצן. לכן, להזעיק את מד"א. אם הנפגע אינו נושם יש לבצע הנשמה עד לבוא האמבולנס.

למדורה בוערת או דועכת אסור לשפוך חומרים דליקים (נפט, בנזין, ספירט). הסלכת צעצועים, קרטונים וניירות למדורה בוערת מעלה גל של ניצוצים מעופפים, המסכנים לחוגגים ולרכוש בסביבתם.

אין להשאיר מדורה דולקת וגחלים רוחשות.

התקשורת אוהבת גברים

מאת אריאלה ראור

יש הטוענים שבעתות קצובות, ויהיה זה חודשים או שנים, נזקקות הנשים להיפגש ולהתגייע על מר גורלן. להיאנח על מעמד האשה, להכות על חטא כי האשמה היא בנו. הזדמנות כאותה לכך סיפק יום העיון בנושא "נשים ותקשורת" שנערך על־ידי לשכת העתונות הממשלתית, בשיתוף עם ד"ר ניצה שפירא־ליבאי, יועצת ראש הממשלה למעמד האשה.

יום העיון בא בהמשך לפניה של שדולת הנשים, שיצאה לבחון היבטים שונים של מעמד האשה בישראל ולפני כשנה יזמה סקר צפייה בתוכניות הטלוויזיה בהנחיית ד"ר דינה גורן. ממצאי הסקר מורים שקיים חוסר איזון לפי מין של מגישי התוכניות עם הטייה חזקה לטובת הגברים המגישים למעלה מ־70 אחוזים מהתוכניות. כשגם המרואיינים הם כמעט על טהרת המין הגברי (כ־83 אחוזים). וכן שדמות האשה המשתקפת מתוכניות דרמה וסרטים היא זו של האם ולפעמים של אשת חברה, ואם היא יוצאת מביתה היא יצאנית.

הן טוענות: עבדו יותר. רק ברזל הודתה שיש צורך בעזר כנגדה, כי כיסוי עתונאי אינו צמוד לשעות בתי ספר המטפלות.

הקהל עקב בדוממיה אחר ספורי הצלחתה של השלוש. הרוחות השתלהבו רק בחלק השני בו הועלו ממצאי מחקרים של דמות האשה בתקשורת. לתגובות נזעמות זכתה מירה אריאל, בלשנית מאוניברסיטת תל־אביב, שהביאה את ממצאיה מסקרה על דרכי הצגה של גברים ונשים בתקשורת הישראלית.

מחקרים פסיכולוגיים מצביעים על כך שיש משקל רב להתרשמות ראשונית. אם דמות מוצגת תחילה באור חיובי, התרשמותנו תהיה חיובית גם אם בהמשך תיוחסנה לדמות תכונות שליליות, ולהיפך. מכאן שיש חשיבות לאופן בו מוצגת הדמות לראשונה. בחינת העתונות והטלוויזיה מורה כי מספר הדמויות הגבריות שהם מציגים עולה לעין שיעור על מספר הדמויות הנשיות. נתרכז על כן בבחינת הצגת הדמויות בהקשרים שונים. נתחיל בהקשר הביוגרפי – אדם, כל אחד מאתנו, מתברר כי אדם הוא ראשית גבר, האשה במקרה הטוב היא נספחת. דוגמה אחת מני רבות: "כשאדם מגיע לגיל תשעים ורעייתו לצידו" (הארץ, 3.1.84) כיוון שאפילו אם אגיע לגיל תשעים, רעייה, במובן המקובל, לא תהיה לי, הרי, כנראה, שאינני אדם.

למצבה המשפחתי של האשה חשיבות עליונה ומציינים אותו בכל הקשר. לדוגמה: בכתבה על מועמדים לנשיאות נמצא כי "אוטו שטיך, בן 56, סוציאל דמוקרט, מוסמך בכלכלה ומשפטים..." ובאותה כתבה עצמה: "ליליאן אוכטנונג, פוליטיקאית עם קריירה מהספרים, נשואה ל... אם ל..." ("הארץ", 16.12.85).

אולם למרות החשיבות המרובה של מצבה המשפחתי של האשה, הפניה אליה במרבית המקרים היא בשם פרטי בלבד. ולאו דווקא מתוך חיבה. לתארים המקצועיים המוענקים לנשים כנראה שאין חשיבות: בראיון "מבט" (19.3.85) ד"ר מינה צמח היא גב' צמח, ופרופ' רות לפידות היא גב' לפידות (ראיון ל"מבט", 2.4.85) חיזוק לאלה, אגב, סיפק ד"ר ישראל פלג, המנחה שפנה אל ד"ר ניצה שפירא־ליבאי בגב' ליבאי...

לעומת המהומה שעוררה הצגה הפולקלורית של האשה, וכו' הפורנוגרפיה שבפרסומת להדים מועטים, בלבד, כנראה, שכבר התרגלנו לראות את האשה כאובייקט מיני, המזמין אליונות ללא הבחנה, עד שטחו עינינו מראות. השאלה חזרה ועלתה בדיון המסכם בהשתתפות צבי אלגת עורך "לאשה", חיים יבין, מנהל הטלוויזיה ובהנחיית צביה כהן, עורכת ירחון נעמת. אלגת פשוט נעלב כשהטיחו בו כי העתון שהוא עורך מלא בפורנוגרפיה וציין את יוזמתו בהעלאת קרנה של ה"סופרוואמן", אותה אשה העובדת מחוץ לבית, אך לא רק. שאינה מזניחה את בעלה, ילדיה וביתה, אלא שהם כולם מצוחצחים ומבודקים, ואת כל אלה היא עושה מאהבה, כל על משכורת הוגנת ויתרה מזמן.

מימצאי סקר צפייה בתוכניות הטלוויזיה המורים על הטיה חזקה לטובת הגברים בטלוויזיה היה המקור ליום עיון בנושא "נשים ותקשורת". פתרונות לא הובאו שם. היתה זו בעצם הזדמנות לנשים להיפגש ולהיאנח על מעמד האשה.

יום העיון לא דן בסוגיות אלו. תמר אבידר, מיכל ומורה־כהן, גלורי לוץ וד"ר אסתר ברזל שדנו באשה העובדת בתחום התקשורת, סיפרו כל אחת בתורה שהן לא חשו בשום אפליה. אכן, ימות המשיח. אולם גם בתמונה מושלמת זו נתגלו מספר סדקים. אבידר הודתה שהנטייה היא להעסיק נשים בקבלנות בעוד לגבר נותנים משרות ותנאים סוציאליים. הובעה אף חרדה שמא השחיקה בשכר העיתונאים תביא לפמיניזציה של המקצוע, כפי שקרה בהוראה, אך הסתייגות ממודל עבודה גברי א־משפחתי לא נשמעה. ההיפך, ומורה־כהן ולוץ אף התריסו בנשים שאינן עובדות מספיק. סטטיסטיקות לא מרשימות אותן, אם נתוני או"ם, כפי שהובאו על־ידי ד"ר שפירא־ליבאי, מראים כי נשים עובדות בסך הכל פי שניים מגברים, אך משתכרות רק כעשירית השכר, הרכוש הוא אחוז אחד בלבד, עדיין

אם חשבנו להיוושע מהמנהל החדש של הטלוויזיה "האוהב את כל הנשים העובדות אתו", כפי שאמר, הרי נתברר לנו כי לדעתו כל הנשים אותו הדבר... ואם ברברה וולטרס נכשלה כמגישה־ראשית של תוכנית חדשות ברשת טלוויזיה אמריקאית, הרי המסקנה היא שאשה איננה יכולה להנחות "מבט". אני ממליצה לאמץ גישה זאת גם בתחומים אחרים, הנה קבעה ועדת בייסקי כי גויות, יפת רקנטי ומאיר כולם נכשלו בתפקידם בניהול בנקים. כיוון שכולם הם גברים, הרי יש לפסול גברים מלשמש בתפקידי מנהלי בנקים...

כיוון שנתבקשנו ביום העיון לתרום למאמץ לקידום החברה, תהיה זו תרומתנו הצנועה.

לל"ג בעומר וליום חול

ליום הנישואין, בל"ג בעומר או בכל יום אחר, וגם לסתם יום של חול שמלה של שימרית אור תחרה וגדילים. מחירי שמלות הכלה: בהשכרה – 300 ש"ח ומכירה מ־350 ועד 700 ש"ח

המשבצת הריקה

מאת נורית הלפר

בישראל רשומות כ־4500 אמהות לא נשואות, ומספרן הולך וגדל. א.ל.ן. – ארגון נשים לא נשואות הוקם לפני ארבע שנים במטרה לעזור להן. ארגון צעיר שכבר זוקף לזכותו מספר הישגים

"עד לפני שנים אחדות היינו חיה חדשה בארץ. הציבור לא ידע כיצד להתייחס אלינו, בוודאי שלא המוסדות. עד היום אין המוסדות ערוכים לקראתנו. לא יודעים איך לרשום אותנו בניירת. טוענים שלא הזינו את המחשב, כי המינוח אם לא נשואה לא קיים". דברי תרצה גבע, רכזת ארצית של א.ל.ן. ארגון נשים לא נשואות (ת.ד. 11564 תל אביב). "אם הכיר האב באבהותו על הילד, יופיע שם האב במרשם התושבים. אבל אם לא הכיר, אין לאם שום זכות לרשום את שמו. נותרת משבצת ריקה. משבצת מאוד פרובלמטית. הסכמים שונים יכולים להיעשות בין האב והאם, אם באמצעות עורכי דין או בית משפט. נערכות גם בדיקות רקמות להוכחת אבהות. אבל נוצרת בעיה כאשר האב אינו במקום או אינו רוצה בהסכמים. אנו, כארגון, מבקשות לעזור לנשים בכל דרך אפשרית והכרה ציבורית במעמדנו חשובה לנו. שהרי בדיני נפשות מדובר, בילדים שלנו, שגם אם הם גדלים במשפחה חד־הורית, הם רוצים להיות מקובלים בכיתה, בחברה, בעבודה".

4500 נשים לא נשואות נרשמו בארץ. ב־1982 היו בישראל 740 לידות ללא נישואין. זהו ציבור לא הומוגני של נשים. כאלה שהרו באקראי או נזנחו על ידי הגברים ואחרות שהחליטו במודע להרות ללא בעל. נשים שמצבן הכלכלי קשה וכאלו המתפרנסות בכבוד. נשים שלהן משפחה תומכת ואחרות ברקע חברתי סמרני ופגאסי. א.ל.ן. שהוקם ב־1983 ולו היום מרכזים בחיפה, תל־אביב, ירושלים, באר־שבע, טבריה ואילת, פועל לשינוי התנאים המקשים על אמהות לא נשואות לפרנס ולגדל את ילדיהן בכבוד. העקרון המנחה הוא: אשה לא נשואה צריכה לקבל את המגיע לה בזכות ולא בחסד. הארגון לא טוען "מגיע לנו" שהרי הנשים קיבלו על עצמן מצב מסויים אבל הוא דורש התייחסות צודקת למצבן של הנשים הללו ולצרכיהן המיוחדים, ברוח מדיניות הרווחה של מדינת ישראל. בדף העקרונות של א.ל.ן. מודגש כי אין לארגון אידיאולוגיה פוליטית, כי אין הוא קשור למפלגות או לתנועות חברתיות כלשהן וכי אין בהתארגנותו משום קריאת תיגר על מוסר המשפחה המסורתית. כל החברות בו הן אמהות שילדו מחוץ למסגרת הנישואין ואין בו מתנדבות אחרות. הוא גם אינו מקבל תמיכה כספית ממוסדות או ארגונים. התכנסויות ארציות או אזוריות, סדנאות לפתרון בעיות ספציפיות הן חלק מן הפעילות של הארגון למען חיזוק של האמהות ולמען יוכלו הילדים ליצור קשרים עם ילדים ממשפחות בסטטוס דומה.

אך גם מספר הישגים של ממש רשם כבר הארגון הצעיר לזכותו: ביולי 1984 התקבל בכנסת התיקון לחוק מס הכנסה המעניק נקודת זיכוי נוספת למשפחות חד־הוריות. תיקון זה נתקבל בעקבות פנייה של א.ל.ן. לתמר שחר, אז יו"ר האגף למעמד האשה בנעמת. בעזרתה נוסחה הצעת חוק בלשכה המשפטית של האגף והיא הוגשה לכנסת על ידי ח"כ עדנה סולודר.

הישג חשוב נוסף: מאז יוני 1983 אין מחייבים אמהות לא נשואות בתשלום ביטוח ילדים בקופת חולים כללית, אלא בתשלום משפחתי המשולם על ידי כל ראש משפחה, ובכך יש משום הכרה באם הלא נשואה כראש המשפחה. משרד הבריאות גם הכיר בצורך לסייע במימון בדיקת סיווג רקמות שמחירה גבוה.

אבל זה עדיין איננו מספיק. "אנו שואפות להיות מוכרות במוסדות כמפרנסות יחידות", אומרת תרצה גבע. עד היום לא זכו בכך. נשים גרושות או אלמנות יכולות ליהנות מדמי מזונות או קצבאות שהחוק מאפשר להן לתבוע. משפחות "מסודרות" ניזונות בדרך כלל משתי משכורות. ואילו האם הלא נשואה היא מפרנסת יחידה, מה גם שמשכורתה, בדומה לזו של כלל הנשים בישראל נמוכה בכ־30 אחוזים מזו של הגבר.

קבוצת האמהות הלא־נשואות הולכת וגדלה וא.ל.ן. ממשיך להילחם.

שמנת לשמנים

אם ניסיתם כבר את כל הדיאטות האפשריות, או לפחות רבות מהן, ואם אתם מעוניינים לנסות עוד אחת המבוססת על שמנת – הנה מסטר של תפריט דיאטה שהבאתי זה עתה מוינה ואשר סייע לכמה מידידי הטובים להשיל מעצמם כמה קילוגרמים.

הדיאטה מבוססת על חמישה ימים, שבכל אחד מהם ארוחת הבוקר נשארת ללא שינוי ומורכבת מתפוח או חצי אשכולית, מתה או קפה ושני צנימים. שתי הארוחות הנוספות משתנות מדי יום, בסדר שיש להקפיד עליו, דלקמן:

היום הראשון: צהרים – תפוח או אשכולית, גביע שמנת (חמוצה) ושני צנימים. בערב: שתי עגבניות, שתי ביצים, שני צנימים, חצי גביע שמנת וחצי ראש חסה.

היום השני: צהרים – תפוח אחד, ביצה אחת, שמנת אחת ושני צנימים. בערב: 60 גרם בשר רזה או דג, עגבניה אחת, תפוח אחד, חצי שמנת וצנים אחד.

היום השלישי: צהרים – תפוח אחד, ביצה אחת, שמנת אחת וחסה שלמה. בערב: שלוש פרוסות בשר או דג, תפוח אחד, צנים אחד וחצי שמנת.

היום הרביעי: חצי גביע גבינת קוטג', עגבניה אחת, צנים אחד ומלפפון חצוץ אחד. בערב: 60 גרם דג, שתי עגבניות, תפוח עץ אחד וצנים אחד.

היום החמישי: צהרים – 200 גרם בשר, עגבניה אחת וצנים אחד. בערב: רבע קילו ירקות מבושלים, ביצה אחת ועגבניה אחת.

כנגד חמשת ימי הדיאטה חוזרים לחיים תקינים, אך שומרים על השטר ביום ב' של כל שבוע, כל עוד רוצים לשמור על הישגי הדיאטה. בכל אותם ימי ב' ארוחת הבוקר היא כוס לימונדה, ארוחת הצהרים תפוח עץ וצנים, וארוחת הערב ביצה, עגבניה וצנים.

נ.ב. אני לא אקיים את הדיאטה הזאת.

חנה זמר

קצת אחרת

בימים אלו תוכלו למצוא על מדפי הסופרמרקט, טונה קצת אחרת. חברת "בר" יצרנית שימורי הדגים הגדולה בארץ מוציאה לשוק את ה"טונה נאש", נתחי טונה בשמן ה"טונה דאייט", נתחי טונה במיץ טבעי, מיוחד לשומרי הדיאטות האריסטופיות (100 גרם בן המוצר החדש מכילים 120 קלוריות לעומת 280 קלוריות ב־100 גרם טונה בשמן). "הכיוחד בטונה הזו", אומר ישראל ארקין, לשעבר הממונה על התקציבים במשרד האוצר וכיום מנכ"ל החברה, שהיא אינה קשה ודחוסה – כפי שהתלונן הציבור בעבר. תהליך הייצור הוא חדש ובסיומו מתקבלת טונה יותר עסיסית ועשירה בטעם, והיא גם יותר זולה: הצרכן יוכל לקנות שלוש קופסאות ב־6.60 עד 6.90 ש"ח, בהתאם למחיר אותו יקבע המוכר. מחיר המשתווה לטונה המתחרה בנו בתוצרת חוץ.

את הטונה אפשר למצוא גם בצורות דגים מעושנים, חדשים: "טונה פסטרמה", "טונה מעושנת" ו"כסיף מעושן". וכמובן אי־אפשר להתעלם מכל הטוב הבריאותי הטמונים בדג, שקיצוש באמה ה־19 באוה"ב מאכל לתרנגולות בלבד... לדברי היצרנים התפרסם באחרונה מחקר, שערכה אוניברסיטת ליידן בהולנד, במשך 20 שנה. המחקר מציין כי אכילה קבועה של דגים לפחות ארבע פעמים בשבוע, תורמת לשיפור הזכרון ולעירנות שכלית, מאטה את כמות הסידן בגוף, מורידה לחץ דם, ומפחיתה את רמת הכולסטרול בדם.

לעצלנים שבינינו, להלן מתכון של האב קרן, שלא דורש טרחה מיוחדת, מתוך רשימת המתכונים שסופקה על־ידי החברה: גבינה עם טונה "דיאט".

החומרים הדרושים:

1 קופסה גבינה 5%	1 כפית שמיר קצוץ
1 קופסה טונה "דיאט", "בר"	קורט מלח
1 בצל קטן קצוץ דק	פלפל לבן

אחרי ריכוז כל החומרים מפוררים את הטונה בקערית, מוסיפים גבינה, בצל, שמיר ותבלינים. בוחשים היטב ואוכלים. במקרה שאתה במצב רוח חגיגי אפשר למלא עגבניה בתערובת זו. בתכון מבטיחים שזה מאד טעים ומשביע.

ורדי נגיד

הכל בכל בו

יצחק מודעי, שר האוצר לשעבר, חשב אולי, שהצליח לחנך את הישראלים ולהחדיר את רמת הצריכה. אבל הוא כנראה טעה. הראיה – ירייד "אדם ומעונו", אליו נוהרים מדי שנה, 15,000 אזרחים מדי יום בכין בולמוס קניות כמעט חולני. אבל, למרות הצפיפות הנוראה ותורי המכוניות המשתרעים עד לגני התערוכה, השנה יותר נעים לבקר שם. שכן, האופי הבאזרי, שאפיין את המקום, נעלם ואת מקום הדוכנים תפסו ביתנים המחולקים לפי נושאים כמו ביתן לאופנה ותכשיטים, לידו תערך מדי ערב תצוגת אופנה, או ביתן מכשירי בית חשמליים ואלקטרוניקה.

נחום רז, מנכ"ל הירידים מציין: "בגלל החלוקה לביתנים וריכוז הדוכנים בשדרה אחת משתתפות הפעם חברות גדולות, כמו אמקור או קריסטל." בירייד יש נציגות ל־320 עד 340 חברות, מתוכן 70 אחוזים תוצרת הארץ. מספר מדוייק לא יכולתי לקבל מפי רז וגם לא מפי אורנה פלג, מנכ"ל חברת שיווק וקידום תערוכות, שהנחתה את הסיור במקום. היא מספרה: "השאלה הראשונה שאנשים שואלים, כשהם נכנסים לפה היא 'איפה ביתן המזון', שלא היה קיים בארבע השנים האחרונות.

בירייד, (והפתוח כל יום חוץ מיום שישי משעה 17.00 עד 21.00 ובימי שבת עד 24.00) אפשר למצוא פתרון אחר לבעייה המציקה ביותר השנה: היתושים או יותר נכון היתושות. חברת פלקו מתחייבת להתקין בביתך תוך יומיים רשת גלילה על החלון. מטר מרובע עולה 75 שקל. (הרשת לא מתאימה לחלונות ללא גישה למנגנון הגלילה ולחלונות עם תריס גלילה). פתרון לבעייה אחרת המציקה יותר עם בוא הקיץ היא כמובן הדיאטה. הפעם את התשובה יתן לך מחשב ההרזיה. תמורת 15 שקל, אפשר לקבל תפריט שבועי חלבי או בשרי. כל מה שעליך לעשות הוא למסור למחשב את גילך, גובהך, ומשקלך והיקף פרק כף היד ו... לעשות דיאטה.

גם האכלנים, שאף פעם אין להם זמן לבשל, יוכלו למצוא כאן מכשיר־פלא, בצורת תנור־בזק, של חברת אספיסל. הם מבטיחים תפוח אדמה אפוי תוך ארבע דקות. התנור, שהוא שילוב של תנור רגיל ומקרוגל עולה 2350 שקל. אפשר לשלם בשלושה תשלומים ולקבל מתנה רדיו סטראופוני.

במשך ערבי הירייד יהיו מופעי בידור ושחקני תיאטרון הקאמרי יציגו קטעים מהצגות המועלות בימים אלה בתיאטרון. קרן לייזר ענקית וצבעונית תקסט את השמים עם רדת החשכה. "המקום הטוב ביותר לראות אותה", אומר נחום רז, "זה בכניסה לירייד". אוהבי הספורט – אל דאגה, מארגני הירייד שאלו מאנשי חב"ד מסך ענק נייד, ששטחו 35 מ"ר, עליו יוקרנו שידורים חיים של משחקי גביע העולם בכדורגל ומשחקי הגמר־סל בארה"ב. למה דווקא מחב"ד? כי רק להם יש מסך ענק כזה, עליו מוקרנים שידורי הוידאו של הרבי. חידוש נוסף בירייד הוא "עיר המסעדות", שם רוכזו כל המסעדות ודוכני האכילה.

ואם בא לכם לעזוב את הילדים וללכת בשקט למוזיאון שרות בתי הסוהר תוכלו לעשות זה במועצה למניעת תאונות, שם נבחנים הילדים בכללי הבטיחות כשעל כל שגיאה הם מקבלים נזיפה. במוזיאון תוכלו למצוא כלי משחית של האסירים, תוכלו לראות איך נראה תא־אסירים. רק הזהרו מן המרצפות השבורות האוטנטיות. כל התענוג הזה עולה למבוגר ששה שקל ולנוער ולילדים עד גיל 21 4.5 שקל.

هكذا من الاصل

هكذا من الأصل

על הדשא

איטקה בונה גשר על פני תהום פעורה

מאת שמעון וייס

היום אפשר למצוא אותה לסירוגין בחצר מפעל הפלסטיק של קיבוצה, שם היא עוסקת בהרכבת רהיטים, ובמועדוני הנשים בנצרת ובכפרי הערביים, שבהקמתם סייעה ב־25 השנים האחרונות. השבוע קיבלה איטקה, חברת שער הגולן, פרס הוקרה על פעילותה הברוכה במגזר הערבי. אלמלא הפרס, לא היינו מתוודעים אליה ואל פועלה. הסכנות שבהקצנה ברחוב היהודי והערבי בצד התחושה שבכל זאת עשתה משהו בשנים הללו, שיכנעו את החברה הוותיקה משער הגולן לצאת מאלמוניותה.

איטקה בונה נולדה לפני שבעים שנה בכפר פולני קטן של חקלאים ליד פינסק. בגיל עשר כבר היתה פעילה ב"שומר הצעיר" ולאחר הכשרה מתאימה, עלתה ב־1938 והגיעה לשער הגולן שבעמק הירדן.

ב־1959 יצאה לסמינר פעילים של "הקיבוץ הארצי" בגבעת חביבה ושם נכנס בה החיתוש. אכה תלמי מכשמר העמק שיכנעה אותה להצטרף לפעילות התנועתית בעבודה עם נשים ערביות. "הלכתי בלי לדעת שפה ובלי כלום", היא מעידה ומוסיפה שהיה לה רק רקע כפרי מילדות שעבר קצת. "לא הכרנו בכלל את הערבים, אולי רק מפגשים מעטים עם ערביי צמח לפני מלחמת השחרור. אצלי הם לא מצאו שנאה. שנאתי את הסכסוך בינינו, אבל לא אותם כבני־אדם. באתי אליהם בלי דעות קדומות ולא יצאתי בתחושה שצריך לעשות מהם ציונים טובים. פשוט חשבתי שצריך לפתוח עמם יחסים תקינים ולעזור להם להתפתח.

כאשר שואלים אותה אם עניי עירה אינם קודמים, היא מפיקה פנים זועפות־משהו וממהרת להשיב: "עבדתי גם עם עניי עירי עד שהתגייסתי לפעילות. עבדתי בקליטת עליה בטבריה".

ב־1962 יצאה איטקה מחצר שער־הגולן להצרותיהם של הכפרים הערבים באיזור.

"הכניסה הראשונה שלי לבית ערבי היתה אצל מחמוד ארחים בנצרת. זו היתה כניסה עם הרבה סקרנות. אני ממבטי מסתודדת עם אנשים אבל קימם אותי לראות איך האשה הערביה היא כמו עבד נרצע.

האשה הפשוטה לא נכנסה לבית עם גברים. ואת הקפה הגישה מבעד סדק קטן בקיר. כמעט כולן היו אנאלפביתיות. מקסימום גמרו כתה ד'. מחמוד היה הפה שלי. מיד נפתחו הלבבות והבתים. הנערה הערביה רצתה לצאת מהשיתוק והסגירות, וכאשר הזדמנה לה אפשרות לצאת ולהשתתף בחוגי התפירה והריקמה שיזמנו – הן קפצו על זה. למזלנו רכשנו מהר מאוד שם טוב ואת אמונם של האבות האחראים על המוסר בבית. גם הם הבינו שחשוב שלבת יהיה מקצוע בחיים".

למראה השוני הגדול בין שני העולמות, אף שמדובר בשכנים, החליטה איטקה לא להסתפק במראה עיניים, אלא לנסות ללמוד על התחושות והמנהגים מקרוב. בתוך שלושה חודשים רכשה את השפה הערבית הבסיסית. אחר־כך הקפידה לבקר בבתיהן של כל הנשים והנערות שלמדו אצלה במועדונים ובחוגי התפירה והריקמה שהקימה ופיתחה בנצרת ובכפרים. ממפ"ם קיבלה מאה לי"י לרכישת ציוד ולפעילות השוטפת וגם אז בשנות הכיכים זה לא הספיק. לפיכך רכשה מכונות תפירה ישנות ואת חומרי הגלם אספה מכל מי שרק יכול היה לתת.

כצפוי יצא שמעה של איטקה, פעילת מפ"ם מהקיבוץ, בחוצות הכפרים. היא נעשתה כמעט לבת כפר בדבוריה, יפיע, משהד, עין מאהל, עילבון, מרר, בועינה וכמובן בנצרת. גם במפ"ם לא הסתירו את הגאווה והקנאה מהצלחתה של הפלניה משער הגולן.

ב־1964 הגו במפ"ם רעיון שאני אארגן סמינר לבנות ערביות במשך חודש בגבעת חביבה. שאלתי, איך אני יכולה לעשות את זה בכלל, הרי מדובר בנשים ערביות ממשפחות מאוד מסורתיות? אמרו, סומכים עליך. באתי אל הנשים ואמרתי: בואו ניסע לתל־אביב ליום האישה הבינלאומי. שאלו, איפה נישן? אמרתי, אצל חברים. אמרה: לא. אשה מוסלמית ישנה בבית שלה או אצל אח ואחות. הן לא רצו. מפ"ם לא ויתרו.

אמרתי להם, נפלתם על הראש? אמרו, תנסי. ידעתי שמעורן תפירה זה לא פרויקט לטווח ארוך כי הן עמדו ורכשו את הידע ומה הלאה. או הבזיק לי רעיון הגננות. הרי הילודה אצלם גבוהה ובכל בית יש עשרות ילדים שיושבים אחד על השני. חשבתי, אולי כדאי ללמד אותן גננות שיקימו גני ילדים. הלכתי מבית לבית וכשהבנות שמעו על הרעיון – קפצו משמחה, גם בבתים מאוד אדוקים. הלכו לשאול את האמהות ואלה אמרו – תשאלו את האב.

ישבתי עם כל אב ואב ואמרתי להם: תראו, יש דבר כזה וכזה. שאלה מי האחראי? אמרתי, אני. אמרו, אם כך, היא בתך. כך הצלחנו לגייס כעשרים גם מכפרי המשולש שהיו כפרים הרבה יותר מפגרים. חודש שלם היינו ביחד. לא זזו ממני.

אחר־כך באו הורים ואמרו לי: הרמתם לנו את הכבוד של הבת. הם התחילו לראות ולהבין שהאישה זה גורם בחברה הערבית.

הקירבה והידידות לא מנעו ויכוחים ושיחות קשות בעיקר בנושאים פוליטיים. עד מהרה למדה איטקה שאצל מארחיה החברה והפוליטיקה משמשים בערבוביה. כמעט תמיד תעלה השאלה הפוליטית ועמה צפות ועולות נימות ורגשות קיפוח. היא זוכרת בעיקר את התקופה שאחרי ששת הימים, כאשר בקרב המוסלמים שררה תחושה קשה ורבים מהם חשו שנפלו קורבן לתעמולה ולשקרים של תחנות הרדיו הערביות. עם ערבי מובס קשה לדבר, זאת למדה איטקה היטב באותם ימים. יחד עם זאת היא מרגישה: אף פעם לא הדחקתי את היותי ציונית ויהודיה ומאוד השתדלתי להיות גם אצלם ישראלית־יהודיה־ציונית. הזדהיתי איתם בכל מאבקיהם החברתיים של מיעוט החי בתוך רוב, אבל גם בכך היו לי איתם ויכוחים מרים על שאין הם נותנים די מעצמם וחושים כל הזמן שמגיע להם הכל. הערבי רואה רק את הנקודה שלו. הערבי האינטלקטואל אומר מיד מה לא נותנים לו ואני שאלתי אותם תמיד, ומה אתם נותנים לחברה ולכפר שלכם? זה תמיד הביך אותם. בסך הכל, אני חושבת ששני הצדדים צריכים להשתחרר מטראומת השנאה ההדדית".

את המעט בכל זה מנסה איטקה בונה, גם בגיל שבעים וגם אחרי 25 שנות פעילות, לשנות. גם היא יודעת שזו טיפה בים, אבל גם טיפה זה משהו.

במסיבת ההפתעה שערכו לה לפני כמה חודשים בהגיעה לשבעים, לא שכחו להזמין את מחמוד מנצרת שהביא צלחת נחושת ועליה הקדשה בעברית ובערבית. איטקה מיהרה לקבוע אותה במקום טוב באמצע קיר הסלון.

הקיבוץ: דור־שיח

לקראת יום העצמאות פירסם עלון "עין השופט" דו שיח בין אם ובנה. דינה וחיים ארבל. השאלות והתשובות חורגות מעבר לגבולות הקיבוץ הזה דווקא, אולי גם מעבר לגבולות הקיבוץ בכלל. אנו מביאים את הדברים בשם אומרם.

אנו חיים בקיבוץ ומחנכים לקיבוץ, האם האמונה בסוציאליזם וציונות לא נקלטה מספיק אצל הדור השני? האם האבות הכזיבו בתורתם? מה הסיבה של בריחת הדור השני מעסקנות פוליטית?

דינה – היחס של הדור הצעיר לבעיות פוליטיות ולקשר עם הארץ מטריד אותי מאוד. באחד המפגשים עם הצעירים, הבעתי את דאגתי וכאבי על עזיבות של צעירים את הקיבוץ, בפרט, והארץ בכלל. בעשור האחרון קיימת השפעה כלל עולמית על כל הנוער ולא רק על הנוער שלנו. ההשפעות באות מכל הצדדים. אנו כבר לא חברה סגורה ומנותקת. בקרב הנוער שלנו קיים גם רצון להשתחרר ממועקת של מצבי מלחמה שונים. הדור שלנו לא היה דור של מלחמות, כל מלחמה שהבנים עוברים משאירה פצע נפשי וגופני. יש לכך השפעה על הסקפת עולמם וראייתם את הנעשה בארץ, וראייתם זו שונה לגמרי ממה שאנו ראינו בה בעבר.

חיים – לבעיית המעורבות ה"אידיאולוגית" יש לי מספר הערות. ראשית הקיבוץ היום הוא לא בדיוק חברה בעלת קולקטיביות רעיונית כפי שהיה בתחילה (אולי). רבים היום חיים בקיבוץ שלא גדלו והתחנכו במערכת הקיבוצית ולא תמיד באו אלינו בגלל האמונה בצדקת דרכנו. לכן סביר שהיום בקיבוץ יהיו יותר מאשר דעה אחת. אנחנו כבר מזמן לא דורשים מהנקלטים להצהיר על הקו הפוליטי שלהם. אולי הגיע הזמן שניתן גם לכך את דעתנו ולא נפרסם בעיתון שדרושים לנו מהנדסים או מורים, אלא, אנשים המעוניינים לחיות על פי ערכי הקיבוץ. שלא יובן שאני נגד קליטה, אני בעד קליטה של מי שרוצה לחיות בקיבוץ בגלל צורת החיים ולא בגלל הנוחיות או ההזדמנויות שהקיבוץ נותן.

דינה, את היית בין מייסדות החינוך המשותף בקיבוצנו, האם לא קשים במיוחד לנוכח התגובות של דור ההמשך?

דינה – אנחנו צריכים לראות כל דבר לאור התקופה בה נתהווה. בתחילת הדרך היינו צעירים ללא נסיון חינוכי, באנו לארץ מחינוך שונה עם מושגים אחרים, הצטרכנו ליצור משהו חדש ולא ידוע. היו לנו שני סוגים של מדריכים, האחד מתוך התנועה כמו שמואל גולן ז"ל ואחרים, והשני הרופא שבהתאם להנחיותיו נהגנו. הרופאים או באו מחוץ לתנועה הקיבוצית, רובם קיבלו הכשרה בארצות מערביות ולא היה הידע והנסיון שיש עכשיו. במבט לאחור עשינו הרבה שגיאות, אך בתנאים שהיו אז כיום העבודה המפרך, אינני מרגישה שטעינו בכיוון. נאלצנו לפתור בעיות מתוך הרגשה אינסטינקטיבית. יחד עם זאת היו דברים יפים שיש להצטער שנעלמו מהאופק.

חיים – אין ספק שהקיבוץ של אמצע שנות השמונים אינו אותו קיבוץ שהיה בשנות החמישים או השישים. בכל תחומי חיינו חלו שינויים גדולים, אותם שינויים משמעותיים שחלו במעגל הגדול יותר של המדינה. אולי יכולתנו להמשיך ולהתקיים כקיבוץ היא ביכולת להתאים את עצמנו לשינויי הזמן תוך שמירה על העיקר.

לדעתי בחינוך הנוער טמון הסיכוי שלנו בעתיד, ולכן אנחנו צריכים לבדוק בשבע עיניים האם אנחנו מצליחים בכך. לפעמים נראה לי שאנחנו לא מקדישים מספיק בחינוך לקשירת הבנים לקיבוץ. בן קיבוץ בוגר המוסד יודע מעט מאוד מהו קיבוץ, והקשר שלו לקיבוצו אינו מספיק. ישנן הרבה דרכים לקשור את הבן לקיבוץ, בעיקר בשותפות בעשייה. לדעתי יש לקבל החלטה שילדי גו"ב עובדים יום בשבוע בענפים בקיבוץ ולומדים חמישה ימים. בדרך זו היינו יוצרים קשר חזק יותר ויותר מחוייבות לעבודה בקיבוץ. יש להתאים גם את החינוך המקצועי במוסד לצרכים החדשים – לימוד חקלאות מודרנית ולימוד טכנולוגי מתקדם.

האם יש לפתוח את המוסדות שלנו לנוער מעיירות פיתוח?

דינה – אם מדובר במוסד שלנו, אינני רואה אפשרות לפתוח באופן מוחלט את השערים. יש לנו במוסד שתי חברות־נוער, ולהרגשתי זו תרומה חשובה מאוד. יש ליצור קשר עם קשת אוכלוסיה נרחבת יותר ולכך יש דרכים רבות. לא נראה לי שנעשה טוב לעצמנו ולבנינו עם נהפוך את המוסד לבית־ספר יום וכי אחרת אי־אפשר לעשות את זה. אין לנו מספיק כוחות מקצועיים, כדי להתמודד עם הבעיות שתצוצנה ואין ספק שהן תצוצנה. בעיני הנושא החברתי של חברת הנעורים חשוב ויקר לבנים שלנו, לא הייתי רוצה לוותר על כך. יחד עם זאת הייתי רוצה מפגשים, יותר שיתוף פעולה עם נוער שיש לו מנטליות שונה. יותר פתיחות כלפי חוץ.

חיים – אני לא מתנגד לפתוח את המוסד באופן מוגבל, בתנאי שמי שבא אלינו, יתאים את עצמו אלינו ובתנאי שלא נהפוך את המוסד לבית ספר יום, כפי שכבר קורה במספר קיבוצים. אין ספק שבני הנוער לא יפגעו אם נדע לשמור על צביוננו המיוחד. השאלה היא האם מחנכים יוכלו לעמוד בכך, והתשובה צריכה לבוא בעיקר מפיהם. מה שבטוח הוא שאין לנו מה להתבייש במערכת החינוך שלנו ואל לנו להבהל מאלו הסועצים נגדנו על בדילות ו"סנוביות", כי כפי שאמרתי – סוד המשך קיומנו טמון בחינוך.

– נטיה הנעברת והולכת בשנים האחרונות בקיבוץ, בריחה לשוליים ובכיסוי לכך מיעוט המשתתפים בשיחות הקיבוץ. מה דעתכם?

דינה – אנחנו חברה מאוד מגוונת, יש אחוז מסויים של חברים שנקלטו בלי להכיר את ערכי הקיבוץ ובעיותיו: אינני בטוחה שזו אי־אכפתיות, יש בעיות ועם הזמן הבעיות מתרבות. כשכיהנתי בוועדת חברים שוחחנו רבות עם חברים שהפסיקו לבוא לשיחות הקיבוץ. אצל רובם הסיבה לכך היתה שנעלבו בעבר וקשה להם לחזור למסלול. מהוותיקים יש אחוז גבוה של נעלבים, אך לא הייתי אומרת את זה [illegible] הסיבות יכולות להיות רבות, עומס רב, התייחסות שונה לבעיות שונות, התעניינות שונה. אין ספק שעלינו לתת [illegible] בנושאים המובאים לשיחה, איך להציג דיון שרוב הציבור יהיה מעורב בו. אמנם נעשים מאמצים אך לא מספיקים.

חיים – בנושא שיחת הקיבוץ לדעתי לא חל פיחות בשנים האחרונות. יחד עם זאת בהתחשב בעובדה ששיחת קיבוץ היא הביטוי העליון של הדמוקרטיה הקיבוצית, נראה לפעמים שלא מספיק אנשים חשים בכך. נכון שלא תמיד הדיונים הם על נושאים עקרוניים, ולפעמים גם נראים מיותרים, אך חיינו מורכבים מהרבה נושאים של חיי יום־יום, שאם לא נדע לכוונם בדרך הנכונה, נאבד הרבה מערכי הקיבוץ, ולצערי רבים מדי מוותרים על זכותם להיות שותפים בהכרעות מתוך חוסר עניין בנעשה בקיבוץ, וחבל. חבל שרבים שבאו להצביע על נושא כה עקרוני כמו "לינה משפחתית" אינם באים לדיונים, לא פחות חשובים וקובעים להמשך דרכנו הקיבוצית.

מפקד הנח"ל תת אלוף יורם גלבוע בכנס של 200 מתגייסים מן הקבוץ הארצי. צילום: יפפא.

לקראת שרות משמעותי

מאת יעקב ליאור

בצילו של היוח ולד והסערה הציבורית סביבו בעיקר בנושא הראש הקטן בצה"ל, התכנסו בגבעת חביבה כ־150 מדריכים בשומר הצעיר המסיימים שנת הדרכה ערב גיוסם לצה"ל, על מנת לשמוע מה יש לצבא להציע להם, ולהשמיע השגותיהם באוזניים צעירים לפני שצה"ל יספח אותם לבין שורותיו.

לפני היוד־גימלים, הופיעו קצינים בכירים בצה"ל אשר עמדו על חשיבות השרות המשמעותי של בני קיבוצים. אלוף משנה א., מדריך בפו"ם דיבר על החשיבות בחיזוק צה"ל ע"י נוער בעל יחוד ואיכות.

ברב שיח שהנחה אבישי גרוסמן מעין־שמר תיארו תת־אלוף מחיל הים ואל"מ נחמה, מפקדת בסיס טירוניות בצה"ל, את השירות הצבאי היום אל מול המציאות בה נתקל הצעיר המגיע לצבא. אל"מ נחמה הרחיבה בדיבורה את חשיבות השרות של הבנות.

לכנס הגיעו כ־10 חיילים וקצינים זוטרים, חברי קיבוצים, המשרתים היום בצבא. בקבוצות דיון הם סייעו בנסיונם לתאור השרות היום וענו לשאלות המציקות לצעירים בסרום גיוסו.

נדב בראמרץ, רכז מחלקת הבטחון של הקבה"א סיפר, שבשלוש השנים האחרונות חלה עליה מחודשת בשיעור ההתנדבות של בני קיבוצים לקצונה, והיום הולכים לקורס קצינים יותר מ־30% מהם. עוד סיפר, שציוניהם הממוצעים של קיבוצניקים במבדקי קצונה, עולים בהרבה על הציונים הממוצעים של שאר הנבדקים. הוא זוקף את העלייה בשיעור ההתנדבות לזכות פעולת הסברה המתנהלת בקיבוצים ובצה"ל, וכן יציאת צה"ל מלבנון תרמה לחיזוק המוטיבציה של החיילים בני קיבוצים.

בסיום הכנס נערך רב־שיח בהשתתפות קצינים ומזכיר הקיבוץ הארצי חיים אורון (ג'ומס). אחד הצעירים התיחס לעובדה שהציבור הישראלי מצפה מהקיבוצניק ליותר ממה שהוא מצפה מהעירוני. "מתי יפסיקו לדרוש מאיתנו כקיבוצניקים", שאל, "ויתיחסו אלינו כאל כל כתובת אחרת בארץ".

בתשובתו דחה ג'ומס את הקביעה שאנחנו חסרי כתובת וזהות וגילה הכנה לתביעה סגולית משמעותית יותר מהקיבוצניק. הוא טוען שגיוס בן הקיבוץ נסב על 3 מעגלים:

החובה לשרת בכל ישראלי, שרות משמעותי – תרומה למסגרת הצבאית לא כיציאת ידי חובה. נקודת מפגש בינינו לבין החברה שמסביבנו, דבר שיכול לשמש מוקד חשוב עבורנו מחר, ועבור החברה הישראלית – מאידך.

חברי הקונגרס האמריקאי תומכי ישראל קוראים להשלמת מרכז הלימודים של אוניברסיטת בריגהאם-יאנג בירושלים.

ROBERT H. MICHEL, M.C.
TRENT LOTT, M.C.
JACK F. KEMP, M.C.
PHILIP M. CRANE, M.C.
MORRIS K. UDALL, M.C.
EDWARD F. FEIGHAN, M.C.
DAN BURTON, M.C.
JOHN McCAIN, M.C.
ROBERT J. LAGOMARSINO, M.C.
DAN COATS, M.C.
LEE H. HAMILTON, M.C.

Congress of the United States
Washington, D.C. 20515

May 8, 1986

Members of the Knesset

Dear Colleagues:

We have become increasingly concerned by reports here in the United States concerning certain groups in Israel who have undertaken a campaign to halt the construction and use of the Brigham Young University Center for Near Eastern Studies currently under construction in Jerusalem. We commend Israel for its admirable record of keeping Jerusalem open and we hope that this record will not be blemished in any way by this situation.

One of the main motivations for our longstanding support for Israel has been its commitment to democracy and plurality. Recent events in the region, and increased terrorist activities by neighboring states, stand in sharp contrast to Israel's dedication to democratic ideals and respect for human life. Of course, an important facet of Israel's democracy has been its commitment to basic freedoms, including freedom of religion. These factors, as well as many others, have formed the basis for the long and healthy relationship we enjoy.

While we are aware of the sensitivity which many Jews feel regarding proselytizing, it is our understanding the officials of Brigham Young University have signed an undertaking in which it pledges that the Center will not be used for missionary activities. We also understand that it has been the longstanding policy of Brigham Young University that none of its students or faculty engage in proselytizing in Israel. We have been assured that this policy will continue. Many of us know the sponsoring organization and the reputation of its members, and they are known as a trustworthy and moral people who live up to their promises. We therefore believe this promise will be strictly abided by.

By allowing this center to be built and used as intended, Israel will be reaffirming its commitment to pluralism and to the special nature of Jerusalem. We believe that rather than hinder U.S.-Israeli ties, the BYU Center will be a further source of understanding and cooperation between our two countries. Those students who study there will be uniquely able to teach the rest of us about your society, your culture and your rich and fascinating history. We therefore request, gentlemen, that you do all that is necessary to see that this project is allowed to be completed and occupied without undue implementation delays.

Sincerely,

בית הנבחרים של ארצות הברית
וושינגטון די.סי. 20515
8 במאי 1986

חברי הכנסת,
עמיתים יקרים:

אנו חשים דאגה הולכת וגוברת נוכח דיווחים בארה"ב, בנוגע לחוגים מסויימים בישראל, המנהלים מסע תעמולה לשם עצירת הבניה והשימוש במרכז ללימודי המזרח הקרוב של אוניברסיטת בריגהאם-יאנג, ההולך ונבנה בירושלים.

אנחנו מציינים לשבח את ישראל על רשימת הישגיה בשמירת ירושלים פתוחה ואנו מקווים שמוניטין זה לא יפגם בשום אופן, כתוצאה מהמצב.

אחד המניעים העיקריים לתמיכתנו ארוכת־הימים בישראל הוא מחוייבותה לדמוקרטיה ולפלורליזם. אירועים שהתרחשו לאחרונה באיזור והתגברות פעולות הטרור של מדינות אחרות, עומדים בניגוד בולט למסירותה של ישראל לרעיונות הדמוקרטיה ולכבוד חיי האדם.

כמובן, היבט חשוב בדמוקרטיה הישראלית הוא מחוייבותה לחירויות היסוד, כולל חופש הדת.

גורמים אלה, כרבים אחרים, יצרו את הבסיס ליחסים ההדדיים הבריאים והממושכים שמהם אנחנו נהנים.

בעוד אנו ערים לרגישות שיהודים רבים חשים ביחס לפעילות מסיונרית, אנו מבינים שנציגיה הרשמיים של אוניברסיטת בריגהאם-יאנג חתמו על התחייבות, לפיה הם ערבים לכך שהמרכז לא ישמש לפעילות כזו. כמו כן, אנו מבינים שלפי מדיניות האוניברסיטה שנקבעה לפני שנים, אף אחד מהתלמידים או מסגל המרצים, לא יעסוק בפעילות מסיונרית בישראל. קיבלנו הבטחה שמדיניות זו תימשך. רבים מאיתנו מכירים מקרוב את הארגון ואת המוניטין של חבריו והם ידועים כאנשי מוסר אמינים, הממלאים הבטחותיהם. לכן, אנו מאמינים שהבטחה זו תקויים בקפדנות.

באפשרה את הבניה והשימוש במרכז בהתאם ליעודו, ישראל תאשר מחדש את מחוייבותה לפלורליזם ולאופיה המיוחד של ירושלים. אנו מאמינים שבמקום להפריע ליחסי ישראל-ארה"ב, המרכז של אוניברסיטת בריגהאם-יאנג ישמש מקור להבנה ולשיתוף פעולה בין שתי המדינות. אותם תלמידים שלומדים שם יהיו בעלי יכולת מיוחדת ללמד את כולנו על החברה שלכם, תרבותכם וההיסטוריה העשירה והמרתקת שלכם.

משום כך אנו מבקשים, עמיתינו הנכבדים, שתעשו כל הנחוץ לאפשר השלמתו של כל הפרוייקט כולו, ללא מכשולים ועיכובים מיותרים.

בכבוד רב,

הולנד הכניעה את ישראל 71:96 והצטרפה אליה בעליה לדרג א'

מאת יצחק דיסנקוף
שליחנו המיוחד

מעט מה שנשאר אמש במשלחת הישראלית לאחר ההפסד להולנד 96:71 ביום האחרון באליפות אירופה, דרגה ב', הנערכת באנטוורפן. ישראל דורגה במקום הי"ג, אחרי פולין והרומניה בעוד שהולנד היתה רביעית. ארבע נבחרות אלה עלו לדרג א'.

הנבחרת ההולנדית היתה חייבת לנצח בעוד שלגבי ישראל היה המשחק חסר משמעות. הבדלי השאיפות בין שתי הנבחרות הורגשו מייד עם שריקת הפתיחה. הולנד שיחקה עם מוטיבציה עצומה וישראל ברצון לסיים את המשחק ולחזור הביתה בשלום. הפכו אותו לחד-צדדי כבר מהדקות הראשונות.

בדקה ה-3 הוליכה הולנד – 0:13. הסל הראשון לישראל נקלע רק כעבור שלוש וחצי דקות ע"י לאוחנן מרטון, שהיה היחידי ששמר על רמה סבירה בנבחרת.

הולנד הוליכה בדקה ה-7 6:19 והפרש השיא במחצית הראשונה היה בדקה הי"ב – 16:35. עד למחצית התאוששה מעט ישראל לאחר כניסתם של ארי רוזנברג ועדי גורדון. רוזנברג, בשני סלי 3 נקודות וגורדון בסל זהה נוסף הקטינו ל-36:41. יציאתו של מרטון למנוחה בדקה ה-18 גרמה לשיתוק בהתקפה הישראלית והולנד עלתה ליתרון במחצית – 36:43.

במחצית השנייה נדמה היה שנבחרת ישראל מתאוששת. בדקה ה-26 צמצם הפער ל-6 נקודות – 51:57, אך הנבחרת של אמש לא דמתה לאותה נבחרת שהכרנו במשחקים הקודמים – עובדה שנוצלה ע"י ההולנדים הענקים. האוהד לאסוף התאמץ גם הוא אך אמש איבד את הריכוז והחטיא הן מהשורה והן בקליעות העונשין. דקות טובות היו לארי רוזנברג.

מאמן הנבחרת, צבי שרף, היה חסר-אונים מול הרפיון שהציגו חניכיו. אותות המאמץ הכביד אותו השקיעו בימים האחרונים ניכרו במשחק. החילופים שנעשו באו כדי לעודד את השחקנים אך כשקלעים כמו דורון שפע, מוטי דניאל חוזים ולוטיקמן קלעו יחד 14 נקודות זה אומר הכל.

לפני המשחק, ששודר בטלוויזיה ההולנדית, דומה היה שבעיניה של נבחרת הולנד היא בקלעי החוץ שלה. אמש הרהיב את הנבחרת הישראלית השחקן הנמוך בנבחרת הולנד, האן הרמסארקר (1.82) שקלע 29 נקודות, מתוכם 6 סלי 3 נקודות.

הולנד קלטה 29 כדורים חוזרים לעומת 23 של ישראל. ישראל איבדה 15 כדורים לעומת 8 של הולנד.

בסיום המשחק אמר השחקן הרומני המצטיין, צ'רנס: "רומניה, פולין, ישראל והולנד. זה טוב, כולן מדינות סוציאליסטיות".

שפטו: מאניני מצרפת ומרטוליני מאיטליה, לעיני 600 צופים.

מרטוליני נסע בשבת לאיטליה, שפט את משחק הגמר הפליי-אוף בין סימאק וקאזרטה, וחזר לאנטוורפן לשפוט ישראל-הולנד.

השופט הישראלי כוז ותיק שפט ב-8 משחקים. רק הסובייטי דוידוב והפולני דיך זכו להשג דומה.

להולנד קלעו: מרקו 29: היידמן 17: רונאלד 15: הבק 10: סמית 8: אנגס 7: האן-הלמסורן 6 והאדנודר 4.

לישראל קלעו: ברסר 20 (9-16): 5-2: לאסוף 13 (5-12: 3-6): רוזנברג 12: דניאל 6: זלוטיקמן 6: ליפין 6: גודרון 6: שפע 2.

„מלך השערים" הובהל לבית-חולים

הנצחון הדחוק (0:1) על קנדה בברנבי, קולומביה הבריטית, עלה לנבחרת אנגליה בכדורגל ביוקר.

היא איבדה את מלך השערים בליגה האנגלית, גרי ליניקר מאברטון (40 שערים) בהתנגשות עם המגן הקנדי סמואל, נפל ליניקר בדקה ה-73 על כף ידו והועבר לבית החולים.

את שער הנצחון הבקיע מרק היטלי בדקה ה-59.

פאראגוואי מנצחה

נבחרת הכדורגל של פאראגוואי, הנכללת ב"בית חלש" במקסיקו, עם הנבחרת המארחת מקסיקו, בלגיה ועיראק, נוצחה בפריירה, קולומביה, ע"י הקבוצה המקומית 4:3.

נבחרת הכדורגל של דרום קוריאה הכניעה במקסיקו את קבוצת גוזה מהליגה הראשונה 2:5.

אלי כהן, כדורגלן הפועל ת"א, לא סיים את משחק ההכתרה של קבוצתו. כהן הורחק לאחר פגיעה בשחקן יריב. אולם מהמגרש לא ירד הכדורגלן הקשות על רגליו. הוא נישא על כפיים אל מחוץ לקווים אך התאושש לאחר שריקת הסיום.

גולדוווסר ניצח בקרב 10 תוך כדי שיפור שיא – 6456 נקודות

מאת יצחק אשל

שני שיאי בוגרים ושיא נוער נקבעו אמש בהדר-יוסף באליפות ישראל לאגודות ובאליפות ישראל בקרב 10.

אילן גולדוווסר כאס"א ת"א זכה באליפות ישראל בקרב 10 תוך כדי קביעת שיא חדש – 6456 נקודות, שיפור של 157 נקודות לשיא הקודם אותו קבע באליפות אשתקד.

בחמשת המקצועות הוא קבע אתמול: 15.58 שניות ב-100 מ' משוכות: 31.04 מ' בדיסקוס: 3.30 מ' במוט: 41.68 מ' בכידון: 4.45.05 דקות ב-1500 מ'.

בתואר סגן האלוף זכה דני מלול מהפועל באר-שבע כשקבע שיא אישי – 5361 נק' בתחרות זו השתתף הבלגי סטף ואן-בליגנן שקבע 6544 נקודות.

באליפות ישראל לאגודות קבעה רביעיית הרצים של הפועל עמק-חפר שיא לאומי ב-4x800 מ' – 7:42.28 דקות. השיא הקודם, שהיה שייך לאותה אגודה, עמד על 7:42.80 דקות.

ב-4x800 מ' נשים זכתה הפועל סולם צור – 10:48.38 דקות.

יתר המנצחים, גברים: 4x200 מ' – מכבי ת"א 1:31.02. נשים: 4x200 מ' – הפועל כפ"ס – 1:45.23 דקה.

באליפות הבין-אגודתית זכתה הפועל ירושלים 35292 נקודות, לפני הפועל עמק-חפר 34830 ואלופת אשתקד, אס"א ת"א, 33891.

מחוץ לתחרות קבע הנער הכשרוני עופר גרשון בן 17.5 מהפועל באר-שבע שיא נוער בדיסקוס – 54.22 מ', הישג בקנה-מידה אירופאי. הוא שיפר את שיאו ב-1.24 מ'.

קונפורטי יחליף את שווייצר

בני קונפורטי, עוזר מאמן הפועל ת"א, ידריך את קבוצתו במסגרת משחקי האינטרטוטו שכן המאמן דוד שווייצר אמור לצאת למשחקי גמר גביע העולם במקסיקו.

[illegible] בשבת הקרובה בקרית-אליעזר מול מכבי חיפה במסגרת האינטרטוטו [illegible] בשבת ישולבו מספר שחקני נוער שיחליפו את הכוכבים הפצועים.

מכבי חיפה דורשת לקיים משחק חוזר

מאת יצחק ציבין

משחק חוזר נגד הפועל ת"א – זו הדרישה של הנהלת מחלקת הכדורגל במכבי חיפה. לטענתה הוכח מעל לכל ספק ע"י הטלוויזיה ולדעת מומחי שיפוט בכירים, כי שער הנצחון הובקע ממצב נבדל. נימוקו של השופט צבי שריר כי היה זה נבדל מאחורי של אלי יאני היא כמו הודאה בטעות, אומרים החיפאים.

חיפה היתה אתמול כמרקחה. בצהריים הפגנת תימוכין של 700 אוהדים ובערב עצרת מחאה בהשתתפות כ-10,000 אוהדים. ראש העיריה, אריה גוראל, נאם והסביר כי אם יוכח שהיתה טעות לשריר, דבר שקורה לכל בן אנוש, יתמוך בבקשה למשחק חוזר. הוא שיבח את התנהגותם המאופקת של האוהדים החיפאים בבלומפילד. צבי וייצנר אמר שהאגודה אוספת חומר על שריר שהיה מתאבק בהפועל ת"א וחזר בשבוע שעבר עם משלחת הפועל מחו"ל. שחקנים נאמו בפני האוהדים וסיפרו על כאבם ותקוותם שהצדק יצא לאור.

אגב, בחיפה זועמים על מזכיר מועצת הפועלים, משה ורטמן. זה שיגר אתמול מברק ברכה לעמיתו בת"א, תדי קאופמן, בזו הלשון: "ברכות על נצחונה המזהיר של הפועל ת"א. ברכותי להנהלה ולשחקנים". המברק היה כשמן על מדורת התסכול של ה"ירוקים".

בתום העצרת ערכו האלפים צעדה ברחובות הראשיים של חיפה שנסגרו לתנועה. הנוער פרדי שבים הזמין את האוהדים למשחק בשבת במסגרת האינטרטוטו נגד הפועל ת"א להפגנה ספורטיבית ענקית. הכניסה תהיה חופשית, במחווה למסירות האוהדים.

רוזן: היה נבדל, אבל לא זה מה שהכריע

מאת צחי פרידמן

48 שעות אחרי שבת

בשנים 1982/84 אימן את הפועל ת"א צבי רוזן. בעונתו זכו בגביע המדינה בעונת 1982/3 משער נצחון שהובקע [illegible] לרשת מכבי ת"א. שלשום צפה רוזן בטלוויזיה בשער האליפות של לנראה.

• צביקה, מה הכריע לפי דעתך את המשחק?

"היה נבדל, אבל לא זה מה שהכריע. [illegible]"

[illegible]

מקנרו וקונורס ייעדרו ב„רולאן"

אליפות צרפת הפתוחה בטניס על מגרשי החימר של „רולאן גארוס" תפתח היום ללא צמד האמריקאים המצטיינים ג'ון מקנרו וג'ימי קונורס.

המדורג ראשון בתחרות הוא הצ'כי איוון לנדל. יריביו העיקריים יהיו השוודים מאטס וילנדר, שזכה אשתקד בטורניר, יואקים ניסטרום וסטפן אדברג.

גם יאניק נואה הצרפתי מצוי בכושר טוב וינסה להפתיע באוירה הביתית כדי להעפיל בשלבים. אמיליו סאנצ'ז הספרדי, להיט השבועות האחרונים המצטיין על מגרשי חימר ינסה להפתיע אף הוא.

לישראל יהיה נציג בודד – עמוס מנסדורף שיפתח הופעתו נגד הצ'כי שלזל.

צרפת זכתה בגביע העולם בטניס

נבחרת הטניס של צרפת זכתה בגביע העולם, לאחר שניצחה במשחק הגמר את שוודיה 1:2. הנצחון הושג במשחק האחרון במפגש הזוגות, כאשר הנרי לקונט וגי פורז'ה, ניצחו את וילאנדר ויאריד 3:6, 6:2, 2:6. הנרי לקונט היקנה יתרון לצרפת, כשניצח במשחק הראשון את אנדרס יאריד 3:6, 6:3, 1:6 אך מטאס וילאנדר השווה, בנצחו את טיירי טילאן 1:6, 4:6.

בגמר טורניר הטניס בלוגנו, שוויץ, גברה האיטלקיה ראפאלה רג'י המדורגת 14, על המדורגת מספר 1, הבולגריה מנואלה מאלייבה 7:5, 3:6, 6:7.

הצעה מהפכנית

[illegible]

פסק זמן

מוצע להקים במרכז הפועל רשות לספורט "יצוגי", שתפקידם [illegible] מעורבות של מרכז הפועל באגודות [illegible]

[illegible]

קיסר והועדה המרכזית שיגרו ברכה ל„הפועל"

בברכת יישר כח ובאליפות לאליפויות ציינה אתמול הועדה המרכזית של ההסתדרות את זכייתה של הפועל ת"א.

מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר שיגר ברכות ואחולים לקבוצה האלופה, למאמן דוד שווייצר, להנהלה, למועצת פועלי ת"א ולמזכירה סדי קאופמן, לאגף לספורט ולמרכז הפועל וכן לרבבות האוהדים שמלווים את הקבוצה במאבקיה ומשחקיה במשך העונה כולה.

„אלה הם רגעים של אושר שאפשר לברך עליהם" – אמר קיסר – „תוך הקסיים והלבבים שהגנו נתונים בהם יום יום".

כמו כן ציין קיסר את שחקני שתי הקבוצות (הפועל ת"א ומכבי חיפה) על משחק הוגן, בדוק ומענין.

גם מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, שיגר אמש מברק ברכה להפועל ת"א. במברקו הוא כותב: „למאמן, לשחקנים ולחברי ההנהלה – ברכות על זכייתכם באליפות המדינה בכדורגל. הצלחתכם האדירה את שם התאחדות הפועל כולה. עלו והצליחו".

LARRY E. CRAIG, M.C.
TONY COELHO, M.C.
MICHAEL A. ANDREWS, M.C.
DAVE MCCURDY, M.C.
STENY H. HOYER, M.C.
BARBARA VUCANOVICH, M.C.
JACK FIELDS, M.C.
[illegible] LUNGREN, M.C.
DAVID DREIER, M.C.
MARVIN LEATH, M.C.
FLOYD SPENCE, M.C.
THOMAS N. KINDNESS, M.C.
MICHAEL L. STRANG, M.C.
WILLIAM W. COBEY, JR., M.C.
D. FRENCH SLAUGHTER, JR., M.C.
JERRY LEWIS, M.C.
MARGE ROUKEMA, M.C.
ROBERT A. BADHAM, M.C.
THOMAS J. RIDGE, M.C.
DAN SCHAEFER, M.C.
MARK D. SILJANDER, M.C.
BOB LIVINGSTON, M.C.
BOB MCEWEN, M.C.
JOE BARTON, M.C.
TOM DELAY, M.C.
VIRGINIA SMITH, M.C.
RICHARD K. ARMEY, M.C.
JOE SKEEN, M.C.
JOHN T. MYERS, M.C.

BILL LOWERY, M.C.
E. THOMAS COLEMAN, M.C.
ROBERT S. WALKER, M.C.
LEON E. PANETTA, M.C.
GLENN ANDERSON, M.C.
DANIEL K. AKAKA, M.C.
GEORGE W. DARDEN, M.C.
JIM COOPER, M.C.
GERRY SIKORSKI, M.C.
AL SWIFT, M.C.
JIM CHAPMAN, M.C.
JIM SLATTERY, M.C.
TIMOTHY J. PENNY, M.C.
ALBERT G. BUSTAMANTE, M.C.
HAROLD L. VOLKMER, M.C.
CHARLES W. STENHOLM, M.C.
DENNY SMITH, M.C.
WILLIAM E. DANNEMEYER, M.C.
FRANK R. WOLF, M.C.
ROBERT K. DORNAN, M.C.
CARL C. PERKINS, M.C.
PATRICK L. SWINDALL, M.C.
PAUL E. KANJORSKI, M.C.
DON FUQUA, M.C.
JAMES R. JONES, M.C.
NICK JOE RAHALL, II, M.C.
BOB STUMP, M.C.
JIM LIGHTFOOT, M.C.
CARL PURSELL, M.C.

CECIL HEFTEL, M.C.
HOWARD C. NIELSON, M.C.
PAT WILLIAMS, M.C.
VIC FAZIO, M.C.
NORMAN D. SHUMWAY, M.C.
NORMAN Y. MINETA, M.C.
JIM MOODY, M.C.
MATTHEW F. MCHUGH, M.C.
JAMES V. HANSEN, M.C.
MARY ROSE OAKAR, M.C.
RICHARD H. STALLINGS, M.C.
JAMES M. JEFFORDS, M.C.
SHERWOOD L. BOEHLERT, M.C.
BILL FRENZEL, M.C.
JAMES H. QUILLEN, M.C.
BERYL ANTHONY, JR., M.C.
JAMES WEAVER, M.C.
TERRY L. BRUCE, M.C.
ALAN B. MOLLOHAN, M.C.
RICHARD J. DURBIN, M.C.
BERKLEY BEDELL, M.C.
JERRY HUCKABY, M.C.
HANK BROWN, M.C.
WILLIAM CARNEY, M.C.
DAVID R. OBEY, M.C.
MARCY KAPTUR, M.C.
CHESTER G. ATKINS, M.C.
PAT SCHROEDER, M.C.
KENNETH J. GRAY, M.C.

RONALD V. DELLUMS, M.C.
ROBIN TALLON, M.C.
CHARLES B. RANGEL, M.C.
HARLEY O. STAGGERS, M.C.
SOLOMON P. ORTIZ, M.C.
THOMAS A. DASCHLE, M.C.
JOHN R. MILLER, M.C.
PETER J. VISCLOSKY, M.C.
JIM OLIN, M.C.
JOHN M. SPRATT, JR., M.C.
LANE EVANS, M.C.
FRANK MCCLOSKEY, M.C.
DAN GLICKMAN, M.C.
BILL RICHARDSON, M.C.
ROBERT LINDSAY THOMAS, M.C.
RICK BOUCHER, M.C.
ED JONES, M.C.
E DE LA GARZA, M.C.
JAMES L. OBERSTAR, M.C.
HARRY REID, M.C.
DENNIS E. ECKART, M.C.
BUDDY MACKAY, M.C.
IKE SKELTON, M.C.
BILL NELSON, M.C.
TIMOTHY E. WIRTH, M.C.
JAMES A. TRAFICANT, M.C.
CHARLES A. HAYES, M.C.
JAN MEYERS, M.C.

JIM WRIGHT, M.C.
THOMAS S. FOLEY, M.C.
ED ZSCHAU, M.C.
WM. S. BROOMFIELD, M.C.
TOM LANTOS, M.C.
ROD CHANDLER, M.C.
JIM LEACH, M.C.
HENRY J. HYDE, M.C.
TOM LEWIS, M.C.
MEL LEVINE, M.C.
CHRISTOPHER H. SMITH, M.C.
LES ASPIN, M.C.
RON PACKARD, M.C.
GENE CHAPPIE, M.C.
DUNCAN HUNTER, M.C.
CARLOS J. MOORHEAD, M.C.
ELDON RUDD, M.C.
DAVID S. MONSON, M.C.
DON SUNDQUIST, M.C.
E. CLAY SHAW, JR., M.C.
THOMAS R. CARPER, M.C.
J. ALEX MCMILLAN, M.C.
BRUCE A. MORRISON, M.C.
MICHAEL BILIRAKIS, M.C.
MIKE LOWRY, M.C.
BART GORDON, M.C.
THOMAS J. MANTON, M.C.
NORMAN D. DICKS, M.C.

صورة من الأصل

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

עד פופ־ארט

על ג'ספר ג'ונס חתן פרס קרן וולף שחולק אמש בכנסת

מאת אמיר רותם

אולי נכון לפתוח את הדברים ב־1915, השנה בה הגיע מרסל דושאן מפאריס לניו־יורק. שנתיים קודם לכן, עוד נזכיר, החל דושאן בעבודות שכונו "Ready Made", כלומר פיסות מציאות – חפצים, או נושאים הזולים יותר – שהוצגו כאמנות, בסביבה בה אתה מצפה למצוא יצירות אמנות. ב־1917 הציג דושאן את "מזרקה", משתנה אישית שהורדה מקיר של שירותים ציבוריים והועברה לגלריה. חתום עליה היה "ר. מוט", שמו של המהנדס הסניטרי שתיכנן את המקור. הכוונה היתה כמובן קונספטואלית. יצירת אמנות אינה חייבת להיות תוצאה של פעילות אנושית אלא יכולה להיות פשוט שאלה של בחירה. הקונספציה הבסיסית הזו שימשה שנים רבות לאחר מכן את רוברט ראושנברג ואת שותפו לסטודיו ג'ספר ג'ונס.

ג'ונס, יליד 1930, אוגוסטה, ג'ורג'יה, הגיע לניו יורק ב־52'. בעוד דושאן מביא לגלריה בנאליה מציאותית, הרים ג'ונס את הבנאליה של האמנות על ידי שהחזיר את החפץ לציור. אובייקטים ודימויים, שבלטו בהם הדגל האמריקאי ולוח מטרות. מאוחר יותר בא תורם של מפות דרכים של ארה"ב וסדרות מספרים. דימויים מוכרים מאוד. "המשמעות ניתנת על ידי השימוש בחפץ באופן שבו הקהל משתמש בציור, ברגע שהוא מושם בציבור", הסביר ג'ונס את האינטראקציה עם הקהל. ההתמודדות של ג'ונס עם סמלים כמו הדגל, או לוח המטרה, נושאים אמריקאיים מאוד ברמה שהילכה דיוק צורני ואיכויות מופשטות, סללה את הדרך ל"פופ־ארט" שנהנה מאיכויות דומות. יש בעבודות הבמראיקוניות הללו משהו המזכיר את מרק רותקו מחד ואת וורהול וליכטנשטיין מאידך. בראשית שנות השישים עבר ג'ונס לעבודות תלת ממדיות, שנעו באותם אזורים מבחינה קונספטואלית. שתי פחיות הבירה המפוסלות בברונזה (בתמונה), מברשת השיערים המפוסלת על כן עליו הדוס: "המבקר כהייך" או הנעל מגבס הנקראת "ימי התיכון". המעבר לעבודות הפיסוליות, רק מגביר את ההקשרים לדושאן. המעניין הוא שדושאן משויך גם לדאדא, תנועה שקמה כריאקציה לזוועות מלחמת העולם הראשונה באירופה, בעוד הפופ־ארט קם בשנים של התאוששות ופריחה בארה"ב. ג'ונס, אחד מחוליות הקשר הבולטות, מכונה בספרות גם "ניאו דאדאיסט". את ההשראה לפיסול הפחיות, אומרת השמועה, קיבל מהצהרתו על סוחר האמנות הנודע, סוכנו האישי, לו קאסטלי: לו יכול למכור הכל, אפילו פחית בירה" היה המשפט המקורי. קאסטלי אכן הצליח למכור את ג'ונס היטב, והאיש היה לאחד האמנים המבוססים של שנות השישים. בנימוקי ועדת "פרס וולף" דאגו לציין גם את שיתוף הפעולה הפורה של ג'ונס עם המוסיקאי ג'ון קייג' והכוריאוגרף מארס קאנינגהם. "כמקדמי אמנות דמוקרטית, תוך שימוש בנושאים, סמלים, חפצים וחומרים פופולריים בני תקופתנו".

יוצאים לאור

מאת מירי פז

סינים אצילים ולבנים מופקרים

מארגריט דיראס: "המאהב". מצרפתית: אביטל ענבר. "מועדון קוראי מעריב", כוורה בעריכת אריה ניר. 103 עמ'.

מוזרות הן דרכי התהילה: הספרים הרבים, התסריטים והמחזות שכתבה מארגריט דיראס ב־50 שנות יצירה, זיכו אותה אמנם בפרסום ובשבחים, אך רק הרומאן "המאהב" שכתבה בעשור השביעי לחייה, הביא לה את הפרס הספרותי היוקרתי בארצה "גונקור". בתוך שנתיים בלבד תורגם הספר ל־27(!) שפות, ועתה הוא רואה אור גם בעברית בתרגומו היפה של אביטל ענבר. רבים חלוקים בשאלה אם "המאהב" הוא אכן המשובח בספריה של דיראס: מעבר למחלוקות ב"המאהב" מתמצים ודאי כמה מן הנכסים שקסמו לרבים כל כך בקוראיה: סיפור שיש בו ניחוח עז של אקזוטיקה זרה, רחוקה, וסיגנון כתיבה מקורי – לשון תמציתית שאיננה מוותרת על מידה של פיוט ש'מסתכנת' בעצימה אותה.

"המאהב" הוא סיפור אוטוביוגראפי על נעוריה של דיראס בהודו־סין הצרפתית. הרקע הוא חיי הגיהנום של הקולוניאליסט הלבן בארץ לא לו (והאופנתי מאוד בשנים האחרונות בקולנוע ובעקבותיו גם בספרות: ראה "גנדי", "מעבר להודו", "זכרונות מאפריקה") והמיפגש הטרגי בינו לבין אנשי המקום ותרבותם, מיפגש הטעון ברגשות הדדיים של איבה והתפעמות, דחייה ומשיכה.

דיראס בסיפור הזה היא נערה בת 15 במשפחת בורגנים צרפתית שירדה מנכסיה. המאהב הוא גבר סיני המבוגר ממנה ב־12 שנה, בנו של העשיר המקומי. אהבה חסרת סיכוי. למאהב אין כוח לאהוב את הנערה נגד רצון אביו; לנערה אין כוח לנטוש את אמה המעורערת. אולם המכשול העיקרי הוא במפגש הבלתי־אפשרי בין שתי חברות שערכיהן ותפישותיהן שונים קוטבית. בעיני אמה ואחיה ההתרועעות עם היליד המקומי יש לה צידוק יחיד: כספו. בעיני אביו של המאהב התרועעות עם הלבנים היא עניין בזוי במיוחד עם נערה שבני משפחתה הם "אנשי הפקר לבנים".

כוח הסבל והשיפוט

"אדיפוס המלך" וסופוקלס". מבחר מאמרים, בעריכת דבורה גילולה. סידרת יצירה ויוצרה, "כתר". 260 עמ'.

מאז פירסם פרויד ב־1900 את "פירוש החלומות" שלו דומה כי אין מי שלא שמע על אדיפוס ועל אמא שלו, גם מי שלא שמע על סופוקלס. המחזה "אדיפוס המלך" נחשב לפסגת היצירה הדרמטית של אתונה במאה החמישית לפנה"ס ובעיני רבים יצירת המופת המובהקת ביותר של הטרגדיה הקלאסית. המבחר שערכה ד"ר גילולה מייצג כמה מן הפרשנויות הרבות

הן של המיתוס והן של המחזה – מחזה העוסק בבעיות מוסר ודת (ג"מ קירקוד), מאבק בין הסדר האלוהי לבין הסדר האנושי, מאבק הניטש בנפשו של אדיפוס המלך בין חובותיו כשליט טוב לבין תאוויו ברוחו (ו' ארנברג), טרגדיה של גורל או טרגדיה של איש שפגם מוסרי משבש את בחירותיו ופעולותיו. גדולתו של המחזה טמונה בוודאי באפשרויות הפירוש האין־סופיות ובהצבת השאלות המכריעות ביותר: מה כוחם של גורל, מקרים וצירופיהם לעומת הבחירה האישית ו"עיצוב גורלנו כמו ידינו"; הייתכן שלטון, גם נאור ומיטיב עם העם, משולל רודנות?

מבין מאמרי הפרשנות בספר, הפרשנות המקיפה וה"ראציונאלית" היא זו של א"ר. דודס. דודס, הדוחה את פירוש "אדיפוס המלך" כטרגדיה של גורל שבה אדיפוס הוא קורבן חף מפשע של הגורל וגם את הפירוש המוסרני, שעל־פיו הגיבור סובל מליקוי מוסרי המביא לאובדנו, גורס שסופוקלס לא האמין שהאלים נוהגים בצדק אך כיוון שהאמין בקיום האלים, סבר שבני אדם חייבים לכבדם. כלומר, קיים סדר עולם אובייקטיבי שהאדם חייב לכבדו, גם אם אין הוא יכול להבינו.

הפירוש המשכנע וההומאניסטי ביותר הוא של א.ג'.א. ואלדוק. לדעתו אין למחזה כל משמעות "וקיימת רק האימה שבצירוף המקרים, ולאחר שהכל תם ונשלם, קיימת התרשמותנו מכוחו של האדם לסבול ומגדולתו בזכות אותו כוח".

אך יותר מכוחו של האדם לסבול, מתמצית גדולת האדם בכוח, באמונות ובשיפוט מוסרי – בכוחו לשפוט את מעשיו ובנכונותו לשאת באחריות עליהם.

הפסטיבל שאחרי הפסטיבל

כשהפסטיבל הזה ילך, יתחיל בירושלים הפסטיבל הבא. יהיה זה פסטיבל הקולנוע השלישי, שמפיק הסינמטק הפעיל שם. מטפטפים משם שמות של סרטים המובטחים להגיע ואנו אוגרים ומדווחים: "ואגנר", היא הפקה בריטית־הונגרית־אוסטרית עתירת כוכבים שביניהם טוני פאלמר. אפוס אדיר שצולם בב־200 אתרי צילום על־ידי הצלם האיטלקי הדגול ויטוריו סטוררו. ריצ'ארד ברטון הוא ריכארד ואגנר, מוסיקאי גאון, מחדש אמנותי שהוא גם מהפכן פוליטי רב השפעה. ונסה רדגרייב והשלישיה גילגוד־ריצ'רדסון־אוליבייה מקשטים אף הם את כרזת הסרט. במקרה של השמעת המוסיקה המשוקצת של ריכארד איש ביירות, יושתקו הרמקולים.

"שטמהיים – המשפט", הזוכה השני במחלוקת של פסטיבל ברלין האחרון, מגיע אף הוא אלינו. שטמהיים, שמו של בית הכלא בו נכלאו ראשי קבוצת הטרור באדר־מיינהוף, הוא גם כותרת הסרט של ריינהרד האוף שג'ינה לולובריג'ידה לא אהבה, כיוון שהוא לא מוקיע את הטרוריסטים, אלא מפנה אצבע מאשימה כלפי המשטר נגדו פעלה הקבוצה. הגישה אל חברי הקבוצה אנושית להכעיס.

"חכמת רחוב", סרט תיעודי על בני נוער חסרי בית, פושעים זוטרים בעל כורחם, הנחשפים, במבט מקרוב, ומתגלים כבני נוער ככל בני גילם בעולם: אנושיים, בעלי הומור, ביישנים. הסרט, סרטו של מרטין בל, היה מועמד השנה לפרס האוסקר.

"עוברת אורח", סרטה האחרון של אנייס וורדה, זכה לשבחי הביקורת העולמית ולפרס הראשון בפסטיבל ונציה 85'. סנדרין בונייר הנהדרת היא מונה, הנודדת בצידי הדרכים שבילי דרום צרפת. מבעד לדיבלוגה ניתן לזהות בה גם אנושיות ורגישות, מעידים מי שזכו כבר לראות את הסרט.

"ביאן קיי" הוא עוד סרט ממרינה שאנו לא זוכים לראות רבים מסרטיה – הפיליפינים. הבמאי הוא הידוע שבבמאיה: ליני ברוקה. מדובר בדרמה חברתית ההופכת ל"פילם נואר" כאשר פועל קשה יום מצטרף לחבורת שודדים נאיבית. הרקע הוא המציאות הסוציו־פוליטית בפיליפינים שתחת מרקוס.

סרטים אחרים שכבר הובטחו ונשמעים מעניינים על יסוד עתונות העולם הנאור: "הבית והעולם" ('84) של הבמאי ההודי הדגול סטיאג'יט ריי, האיש שהעלה את הקולנוע ההודי האיכותי על המפה העולמית. נקודת המבט ההודית על ראשית תנועת ההתנגדות לשלטון הבריטי בבנגל של ראשית המאה: הסרט מתבסס על יצירתו של ידיד קרוב ומורה נערץ של ריי, המשורר והוגה הדעות רבינדרנאת טאגור. "שחרור ארשוויץ", צילומים נדירים שצילמו המשחררים הסובייטיים בינואר 45' במחנה המוות, "שנחאי בלוז", סרט מהונג קונג, "היינו כה אהובים", סרט אמריקאי תיעודי על קהילת היהודים יוצאי גרמניה שנסו ממולדתם בין השנים 41־33', והאופן בו הם רואים את ההיסטוריה הקולקטיבית דרך זו האישית שלהם, הם עוד כמה דוגמאות מהמבחר הירושלמי.

את הפסטיבל יפתחו שני סרטים: "פרד וג'ינג'ר", סרטו האחרון של פדריקו פליני עם ג'ולייטה מסינה ומרצ'לו מסטרויאני (נעשים מאמצים להביא את פליני וכוכביו כאורחי הפסטיבל), וסרט ישראלי (בתגובה לדברי הביקורת של השנה שעברה), סרטו האחרון של עמוס גוטמן, "בר 51", המחכה להקרנתו כבר זמן רב. רשימת הסרטים (עדיין שלא לפרסום) המחכה לאישורים סופיים, מבטיחה פסטיבל טוב בהרבה מקודמו. יבלטו בין 70־60 הסרטים שיוקרנו, כמה סרטים ותיקים שעברו תהליכי שחזור ושיפוץ, אופנה שהשתרשה בעולם הגדול לפני כמה שנים.

אמיר רותם

פרס בין לאומי למקהלה ירושלמית

פרס שני בתחרות מקהלות הילדים מטעם ארגון רשויות השידור האירופאיות, שאורגן ע"י הבי.בי.סי (שרות השידור הבריטי) הוענק בשבוע שעבר למקהלת "ילדי הקונסרבטוריון" שליד האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים ולמנצחה ארנון מרוז. מקהלת הילדים של רדיו שטוטגארט (גרמניה המערבית) זכתה בפרס הראשון.

המקהלה הירושלמית נוסדה ע"י ארנון מרוז ב־1983 בכוונה לגבש מקהלת ילדים מקצועית. חברים בה כ־20 ילדים, מרחבי ירושלים, בגילאים מ־10 עד 17, הבאים לחזרות חמישה ימים בשבוע ובחלק מימי החופשה בבתי הספר. הרפרטואר של המקהלה כולל יצירות מתקופת הרנסאנס ועד למוסיקה בת זמננו. קשר מיוחד נוצר בין המקהלה ומנצחה לבין מלחינים ישראלים שאת יצירותיהם המקהלה מרבה לשיר. כמה יצירות הולחנו במיוחד עבורה על ידי מלחינים כאבל ארליך, צבי אבני, נועה גיא ויוסי מר חיים.

ישראל דליות

מוזיאון ישראל בשיתוף עם פסטיבל ישראל מקיים מחר, ל"ג בעומר, אירוע אמנותי המשלב מחול עם אמנות פלסטית, תיאטרון ומוסיקה. 25 יצירות מקוריות חוברו לאירוע – "גלריה בתנועה", שיימשך כארבע שעות החל משעה 5 אחה"צ. 25 יצירות מקוריות חוברו לארוע בו ישתתפו 15 להקות מחול, מוסיקה ותיאטרון. היצירות עובדו במיוחד בהשראת תמונות אמנות, חפצים ארכיאולוגיים ומוצגים נוספים במוזיאון.

תקליטים / קלאסי

קרמר בעד שומאן

מאת ישראל דליות

אם לשפוט על פי מה שנכתב בעתונות הבינלאומית יש לכנר גדעון קרמר, העומד להופיע בימים אלה כאורח הפילהרמונית הישראלית, אישיות ואופי אינדיבידואליסטיים למדי. מכל מקום אין הוא "אחד הכנרים" אלא סולן מבוקש ביותר, מופיע בהתמדה כ־11 חודשים בשנה. תוכניותיו מורכבות במקוריות ובהעזה. לאחרונה אירגן קרמר פסטיבל, צנוע אבל חשוב, למוסיקה קאמרית, בכפר אוסטרי נידח לוקנהאוז, ליד הגבול ההונגרי.

מהתקליטות הרבות שהפיק מאז עזב את ברה"מ, לפני כתשע שנים גם לי להוזיה מיוחדת הצירוף המוצלח (מ־1983) של שני הקונצ'רטות: ברה מינור הנדיר של רוברט שומאן והרה מינור המפורסם של סיבליוס.

הקונצ'רטו הנשכח של שומאן נוגן לראשונה ב־1937 על־ידי הכנר הגרמני הגדול ג'ורג' קולנקאמפף. עד אז נאסר להוציאו לאור ולבצעו בפומבי לפי החלטה משותפת של קלרה שומאן, אלמנת המלחין וברהמס ויואכים שחרדו לשמו הטוב של ידידם האהוב. זוהי "שירת הברבור" הטרגית של שומאן שחוברה זמן קצר לפני שהתמוטט סופית ראושפז. היצירה, למרות חולשותיה, מביעה מאבק פנימי נואש של המלחין הגאוני המתמודד עם מחלתו האנושה.

קרמר, אשף הכינור, הצליח להפיק ביצוע נהדר ומשכנע, שופע להט ויופי והרבה חום אנושי. משתתפת בנגינה נלהבת תזמורת "פילהרמוניה" שהוכנה כהלכה ע"י ריקארדו מוטי. גם בגלל הביצוע המצויין של הקונצ'רטו של סיבליוס כדאי לרכוש תקליט מוצלח זה. (ה.מ.ו. א.מ.י – סי.בי.ס.3.143519).

זהב טהור

פרגולזי: "סטאבט מאטר". (דויטשה גרמופון. ד.ג. 1־415.103) מרגרט מארשל (סופראן), לוציה ואלנטיני טראני (אלט), לפלי מירטון (עוגב), נגני התזמורת הסימפונית הלונדונית בניצוח קלאודיו אבאדו.

ג'ובאני פרגולזי, הגאון שמת ב־1963 בגיל 26, השאיר אחריו יצירות נפלאות. לחניו המקסימים והחינניים עברו "כורי היתוך" במעבדותם של אחרים. המנצח סר ג'ון בארבירולי התקין קונצ'רטו לאבוב לפי פרגולזי וסטרווינסקי הלחין ב־1920 את "פולצ'ינלה", מוסיקה לבאלט, עם סולנים, מקהלה ותזמורת, לפי נעימות פרגולזי. (קטעים מהבאלט נכללים בשתי סוויטות). ההערצה והפופולאריות להן זכה לאחר מותו הביאו לכך שבטעות וגם בכוונה תחילה נקשרו לשמו של פרגולזי גם יצירות שלא הולחנו על־ידו.

"סטאבט מאטר", יצירתו הדתית המקורית, השפיעה על מלחינים כמו היידן ומוצארט. הדים מיצירה זו נשמעים בפרוש ב"רקויאם" של מוצארט, שנוצר כ־55 שנה לאחר מות פרגולזי. אין צורך להיות חוקר גדול כדי לקבוע, שאילו פרגולזי היה מאריך ימים, אין ספק שהוא היה בין גדולי המוסיקה בכל הזמנים.

המוסיקה ל"סטאבט מאטר" היא כלילת יופי, פשוטה כמשמעה, מבטאת הגות ואמונה באמצעים צנועים ובכאב כביר. ההקלטה החדשה עטורת הפרסים בניצוח קלאודיו אבאדו עולה באיכותה על כל ההקלטות הקודמות. חוכמה ורגישות מאפיינות את גישתו של אבאדו. פרשנות מושלמת לגירסה המקורית של פרגולזי (לשתי זמרות, עוגב וכלי קשת) בלי מקהלה. ביצוע המצטיין באיזון נהדר. השירה והנגינה ללא רגשנות מופרזת מחממות את הלב. ההקלטה יצאה גם בקלטת ובתקליטון לייזר (קומפקט דיסק). ההקלטות האחרות, מהן במהדורה מקהלתית, מעוררות הסתייגויות. הזמרת האלטנית טראני משתתפת גם בביצוע המעולה של קלאודיו שימונה הסולנים מונטה (אראטו). מקהלת הקולג' "סנט ג'ורג'", הקליטה בניצוח ג'ורג' גסט (ארגו). לורין מאזל שיתף את כריסטה לודוויג ואבלין ליר בהקלטה עם המקהלה והתזמורת של הרדיו ברלין (פיליפס). הקלטת אבאדו מומלצת לכל מי שאוהב מוסיקה טהורה כמו זו של פרגולזי.

בולים

חרם שאפשר לעמוד בו

מאת אריה לינדנבאום

כנראה שהחרם שהטילו רבני הקהילה האורתודוכסית בארה"ב, על שניים משלושת בולי דואר ישראליים חדשים ובמיוחד על טקס יום הופעת הבול, הוא חרם שהציבור אכן יוכל לעמוד בו.

שלושת הבולים שהופיעו הוקדשו ל"היברו יוניון קולג'", ה"ישיבה יוניברסיטי" בניו־יורק ובית המדרש לרבנים של התנועה הקונסרבטיבית. הנפקת הבולים הישראליים למוסדות ההשכלה היהודיים בארה"ב היא מחווה של מדינת ישראל בתמיכתו המלאה של שר התקשורת פרופסור אמנון רובינשטיין.

לשלושת המוסדות אירועים חגיגיים השנה, במיוחד בית המדרש לרבנים, המציין מלאות 100 שנה להיווסדו. בעת ההכנות לבולים היה קשר עם שלושת המוסדות, הבניינים צויירו בבולים ובשוליים הודפסו אף החותמים של המוסדות.

הגראפיקאי, אליעזר וייסהוף, עיצב בהצלחה את הבולים וגם הצירוף שניתן להם בצורת גליון זיכרון מותאם לתערוכת "אמריפקס 86", שנפתחה בשבוע שעבר בשיקאגו, ומבטיח לבולים ולגליון הצלחה פירסומית ואולי אף מסחרית. ברם, אליה וקוץ בה – לטקס החגיגי שקיים יו"ר הכנסת ושר התקשורת בכנסת ישראל בירושלים – הופיעו כל המוזמנים פרט לנציגי ה"ישיבה יוניברסיטי", שהודיעו רשמית על חרם (!). שר התקשורת סיפר באותו מעמד על שיחה אישית שקיים בבוקרו של יום הטקס עם נציגי ה"ישיבה יוניברסיטי" בארץ, אך ללא הועיל. נציגה של הישיבה בארץ, הרב מיכאל סטריק שיגר תגובתו בכתב, ומציין שהפירסום סביב הבולים "הוסר תיאום, לא מאפשרים לו להשתתף בטקס. הוא מודה על הבול היפה לשר ולמדינת ישראל, אך לטקס לא יבוא...

הסיבה היא, מסתבר, הטקס המשותף לשלושת השושבינים שהוא למורת רוחם של הרבנים האורתודוכסים.

השר רובינשטיין קיבל בפליאה ובדאגה את ההחרמה וכך גם אנו. יש להניח שהרבנים מתכוונים גם להחרים את שני הבולים בסידרה אבל זה כוודאי חרם שאפשר לעמוד בו. מה שבכל זאת מדאיג הוא ההתבדלות הזאת, שאיפיינה את היהדות בגולה בעבר וכנראה, גם בהווה.

תיקון בותרת

אנו מצטערים על השיבוש שחל בכותרת במדורנו בשבוע שעבר: שווייץ אמנם התירה הדבקת בולי קק"ל על גבי מכתבים בקצה השמאלי של המעטפה, אך בולי קק"ל אינם תחליף לבולי דואר, כפי שמתפרש בטעות מן הכותרת.

ביקור האפיפיור הונצח בחותמת

ביקורו ההיסטורי של האפיפיור פאולוס השני בבית הכנסת המרכזי ברומא, הונצח בחותמת דואר מיוחדת ויהווה פריט דוקומנטרי נוסף, ביחסי הכנסיה והיהודים.

ללא ספק, זו חותמת יוצאת דופן, לא פחות מן הביקור עצמו. בחותמת מוזכר שמו של האפיפיור והתאריך, המקום וברכה – מגן־דוד ומנורה (!)

בעת הביקור היו שהטביעו את החותמת על־גבי גלויות מיוחדות עם תמונת בית־הכנסת, כך שהאירוע הונצח על פריט "יודאיקה" מובהק.

אל ג'ולסון והנרי מורגנטאו

לא חלף זמן רב מאז כתבתי על בולי דיוקן שהוקדשו ליהודים והנה, יש: הפעם ברדונדה, – אי קטן בים הקאריבי, הקשור באנטיגואה וברבודה, שמאז 1979 מנפיק בולים עצמאיים. הדיוקנאות שנבחרו לבולים ולגליון הם של מהגרים. הופיעו שם ארבעה בולים וגליון זיכרון – יחד שמונה דיוקנאות, כי בגליון מופיעים ארבעה אישים אחרים מאלה שמופיעים בבולים. האישים הם: הנס הופמן (1966־1880) צייר אמריקאי, יליד גרמניה שהיגר לארה"ב ב־1930, ויש לו מקום חשוב בהתפתחות האבסטרקט האקספרסיוניסטי (20 סנט). מיכאל פופין (1935־1858) פיסיקאי אמריקאי, יליד הונגריה, שהיגר לארה"ב ב־1874 והיה פרופסור לאלקטרומכניקה בקולומביה, בעל פרס פוליצ'ר על ספרו האוטוביוגראפי "ממהגר לממציא" (25 סנט). הנרי מורגנטאו (1946־1856) הבנקאי האמריקאי הנודע, דיפלומט ופילנטרופ, יליד גרמניה, מופיע בבול בן 30 סנט. מורגנטאו היה בין השאר שגריר ארה"ב בתורכיה ומנהל ועדת האו"ם לפליטי יוון ב־1923. האחרון בסידרה הוא הזמר היהודי אל ג'ולסון (1950־1886) מהגר רוסי, בן רב שהיה לזמר ג'אז מפורסם. ג'ולסון שינה שמו הפרטי מאסא לאל. ב־1909 שר את "מאמי" כשפניו שחורות.

בגליון הזיכרון מופיעים: קרן הורני, פסיכיאטרית אמריקאית, (1952־1885) שהיגרה מגרמניה ב־1913: פאול ג'ונס טיליך (1965־1886) פילוסוף, אף הוא היגר מברלין; אנדריי קרנגי (1919־1835) תעשיין ופילנטרופ נודע; פיליפ מורי (1952־1886) מנהיג פועלים אמריקאי יליד סקוטלנד.

הגליון נקוב ב־5 דולר של ירדונה.

מעוניין בחליפין

H. Otake, Sirokanedai
4-3-11 Minatoku
Tokio 108, JAPAN
★ ★
Kaoru Sudo
103, Nishisato
Bifuke - CHO,
Nakagawa - gun
Hokkaido, JAPAN

מינהל מקרקעי ישראל

הודעה למתיישבים במושבים

מינהל מקרקעי ישראל מודיע בזאת:

1. על פי החלטת מועצת מקרקעי ישראל מיום 14.1.86 מתיישבים במושבים שבנו ללא הסכמת המינהל, בשטח שנמסר להם במושב בהסכמת המינהל, מבנה למגורים או תוספת למבנה קיים למגורים, ושטחם הכולל של המבנה או של המבנה והתוספת עולה על 160 מ"ר ברוטו (להלן – המבנה המוגדל), רשאי להגיש את תכנית הבניה לאישור המינהל.
2. המינהל יתן את אישורו לתכנית בתנאי:
   א. שיוכח כי בניית המבנה המוגדל (לפחות שלד וגג) נסתיימה קודם לתאריך 16.5.85.
   ב. שישולם למינהל התשלום המגיע בגין הזכויות לבניה שמעל 160 מ"ר ברוטו.
   ג. שקיום המבנה המוגדל או חלק ממנו אינו עומד בסתירה להוראות תכנית בנין ערים החלה על אותו שטח שעליו קיים המבנה המוגדל.
3. החלטה זו הנה בתוקף עד לתאריך 15.8.86 בלבד, ותחול רק על מי שיגיש למינהל את תכנית הבניה ויסדיר את התשלום המגיע עד לתאריך הנ"ל.
4. פרטים ניתן לקבל ביחידות הנדסה והקלאיים במשרדים המחוזיים של המינהל, בשעות קבלת קהל.

מינהל מקרקעי ישראל

מינהל מקרקעי ישראל מחוז ירושלים | עירית קרית גת | ערים, חברה לפתוח עירוני בע"מ

"בניה עצמית" בקרית־גת – יתרת מגרשים

במסגרת תוכנית "בניה־עצמית" שפורסמה בחודש ינואר 1986, נותרו 6 מגרשים דו־משפחתיים ו־4 חצאי־מגרשים דו־משפחתיים לבניה עם קיר משותף.

מגרשים אלה יוקצו לציבור לפי ערך קרקע, תנאי תשלום, תנאי אשראי והוצאות פיתוח – מעודכנים. שאר התנאים כפי שפורסמו בפרוספקט וכפוף לשינויים המתחייבים מפרסום זה.

הקצאת המגרשים לציבור תחל ביום שני 9.6.86 שעה 10.00 בלשכת המידע העירונית בקרית גת (ככר פז) בהתאם לעקרון של "כל הקודם זוכה". בשעה הנקובה בתחילת ההרשמה תיערך הגרלה בין הנוכחים במקום.

המשך ההרשמה תתקיים במשרד מינהל מקרקעי ישראל, רחוב בן יהודה 34, קומה 12, טל. 224121 בימים ובשעות העבודה המקובלות. בעת הקצאת המגרשים ובזמן ההרשמה – יש להפקיד סך של 500 ש"ח בהמחאה בנקאית לפקודת מינהל מקרקעי ישראל, זאת כמקדמה על חשבון ערך הקרקע.

פרטים נוספים ניתן לקבל במחוז המינהל, בכתובת הנ"ל.

תוקף הודעה זו עד לגמר שווק המגרשים ולא יאוחר מ־30.7.86.

תשומת לב לדוגמא: מחיר קרקע לשטח בגודל של 495 מ"ר, למגרש דו־משפחתי, המשולם למינהל בעת חתימת חוזה פיתוח הוא 5,385 ש"ח ו־53,590 ש"ח. המחיר אינו כולל מע"מ ואינו כולל הוצאות פיתוח.